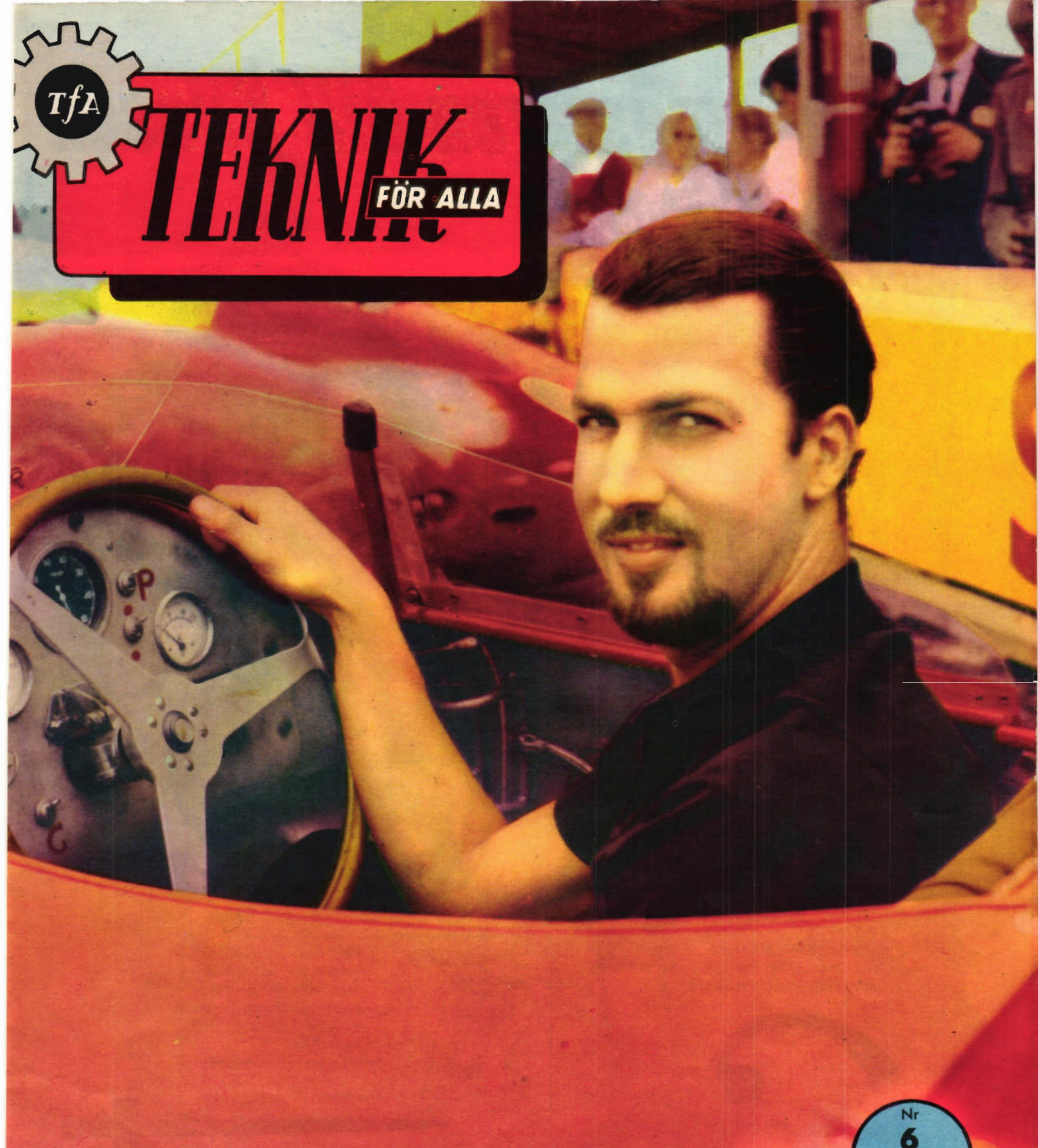

TEKNIK

FÖR ALLA

Nr
6
21 mars—4 april
1958'

HUR SKALL DET GÅ FÖR BONNIER? Sid. 4—5

STORT MOTORNUMMER

Nytt på två hjul

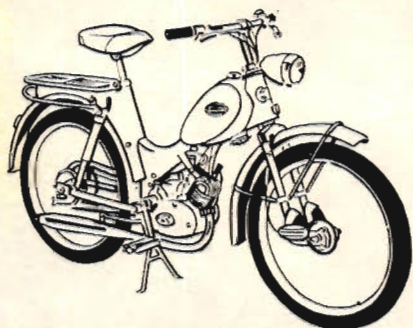
Salong för småbilar

1 kr (i Danmark och Norge 1:75)

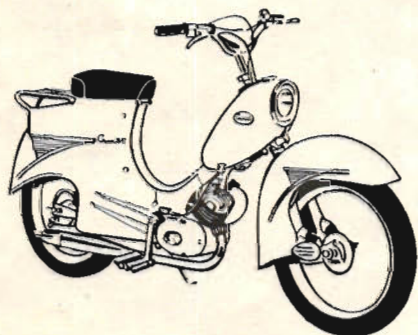
Världsmästaren Bill Nilsson

valde Crescent moped
för vardagskörning

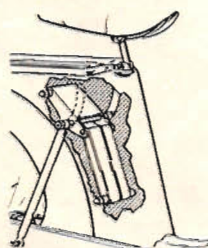
Crescent moped är känd för sina strålande vägegenskaper, otroliga dragkraft och "flygmjuka" körkomfort. Crescent moped — Saxopedmodellen — med den världsberömda två- eller treväxlade Sachs-motorn är kvick i starten och den klarar de hårdaste backar.

Crescent ungdomsmodell. Specialkonstruerad för motorbitna grabbar. Treväxlad Sachs-motor, bakhjulsfjädring och förkromade skärmstagg.

Crescent 2000. Mopeden är före sin tid. Med två- eller treväxlad Sachs-motor. Finns även med frontskydd.

Den nya mopedbakhjädningen ger full sidstabilitet och de fjädrande gummielementen kräver varken justering eller underhåll.

Crescent

ER BÄSTA GARANTI 40000000 NYMANSFORDON 1888-1958

I DETTA NUMMER

■ **MOTOR, MOTOR, MOTOR** är det genomgående temat för det här numret, och temat har som sig bör en hel del variationer.

■ **"MASS-FÖDSELN"** av bilar som är mindre än små har vållat en viss förvirring inte minst i namnfrågan. Finns det någon klar gräns mellan småbilar och minibilar, och vilka bilar passar egentligen våra förhållanden. Vi har velat belysa frågan bl. a. med en liten salong över en bilklass, där återväxten är mycket god för närvarande. Se sid. 6 och 7!

■ **HAN ÄR EN TROLLKARL** på teknikens område, men han vågar aldrig gå in i en hiss. Sådan är Enzo Ferrari, som nu i tio år klarat konststycket att hålla ett racerstall på inkomsterna från en av världens minsta bilfabriker. Ni kan läsa mer om Ferrari på sid. 8 och 9.

■ **PÅ TESTFRONTEN** behandlas i detta nummer Opel Rekord -58 och Ford Zephyr. I det förra fallet uttalar sig fem relativt nyblivna Opel-ägare om hur vagnen motsvarat deras förväntningar (sid. 12—13). I det senare fallet berättar Stirling Moss på sid. 11 om en vagn som förändrats.

■ **TIPS FÖR TRIMMARE** har alltid varit ett stående önskemål från en viss läsarkategori, och nu tar vi på nytt upp de populära trimningsartiklarna. Folke Mannerstedt, välkänd motorspecialist, inleder med receptet på hur man får ut ända upp till 70 hk ur en Volkswagen (sid. 16—17).

■ **TVÅHJULINGARNAS TID** bör väl snart vara inne och i god tid inför premiären kan ni studera nyheterna på Teknik för Allas egen moped- och skotersalong. Entré på sid. 18.

■ **FRAMTIDSBILEN** — vår drömbil-tävling för alla motorintresserade med fantasi, kommed med ett bygg-avsnitt i detta nummer (sid. 20). Kom med i den tävlingen, vinstchanserna är stora, och det vankas unika extrapriser för de bästa deltagarna.

I NÄSTA NUMMER

som utkommer fredagen den 4 april serverar vi bl. a. en hel del bättnytt.

■ **BÅT SOM PLASTBYGGE** har vi fått många förfrågningar om, och nu kommer den. Ing. Hjalmar Larsson, mannen med plast på sina fem fingrar (åtminstone i bokstavig bemärkelse) ger er tips och ritningar för ett nybörjarbygge.

■ **FÖR HÄNDIGT FOLK** med eller utan bätintresse kommer trevliga tips, bl. a. en liten behändig pejlustrering, som ni bygger på en kväll. Tågskola, elektronik för nybörjare och annat kul kommer också.

■ **SOM FÖRSTA TIDNING** i hela världen har Teknik för Alla fått studera tillkomsten av den nya sensationella sportvagnen Mercedes 300 SL Roadster. Resultatet blir en intressant bildartikel bland motornyheterna i nästa nummer.

KAFFE-ROBOT som kokar kaffe för olika smaker, varre idealer, tror Stig Lindgren, Mörön, Ernsås. Svagt, lagom, starkt eller extra starkt kaffe skulle alltså levereras, om man trycker på rätt knapp. Inprovos noggrant före premiären.

SKID-TERMOMETER borde kunna ge möjligheter till perfekt vallning med hänsyn till temperaturen, försäkras Roland Jäverling, Bondegatan 5 A, Borlänge. Termometer på skidturen, kan väl för övrigt vara trevlig att ha även ur annan synpunkt.

GALG-AUTOMAT föreslår Nils Aspholm, Handels- espl. 26, Vasa, Finland. Inget febrilt sökande efter en ledig klädhängare, man bara trycker på en knapp, så kommer en ledig galge ut ur automaten. Men! glöm inte att ladda den ibland.

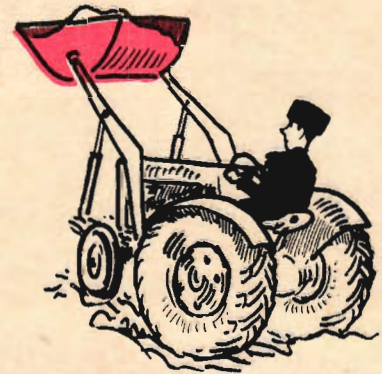
Chefredaktör: OLLE EDNER
Andre red. (ansv. utg.) STIG BJÖRKLUND
Red.sekr. och layout: HANS CARSBORG
Fackredaktör: STIG SANDELIN

REDAKTIONSKOMMITTE: föreståndaren för Tekniska museet fil. dr Torsten Althin; ordf. i Folkbildningsförbundet fil. dr Iwan Bolin; rektorn vid Stockholms Tekniska Institut civ.-ing. E. Walter Holmstedt; överingenjören i Kgl. Luftfartsstyrelsen Tord Angström; bergsingenjör Folke Lindgren; direktör Sven Sköldberg.

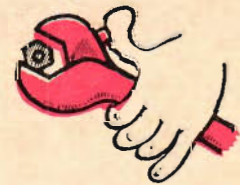
REDAKTION OCH EXPEDITION: Tunnelgatan 3. Postadress: Box 3137, Stockholm 3. Telefon: Växel 10 11 99. Rikssamtal 20 23 05. Efter växelns stängning: Redaktionen 11 60 79, 10 11 99. Expeditionen: 20 23 05. Annonssavd.: 11 44 33. Prenumerationspris: Helår 22.50, halvår 11.75 kr. Postgirokonto: 15 79 92. Utkommer varannan fredag. Eftertryck förbjuds.

PLATS FÖR UPPFINNINGAR!

Varför finns det inte... Ja, ni känner nog igen tankegången. Har ni någon idé till en önskeuppfinning, så skriv till Teknik för Alla, Box 3137, Stockholm 3. Märk kuvertet "Uppfinningar". Varje infört bidrag honoreras av TfA med 15 kr.

GENOMSKINLIG SKOPA tror Gunnar Sundquist i Salteå skulle vara bra mycket mera praktiskt för frontlastare än den vanliga stålskopa. Det gäller ju att ständigt kunna hålla ett öga på att maskinutrustningen utnyttjas ekonomiskt.

AUTOMAT-SKIFTNYCKEL som automatiskt ställer in sig efter den mutter, som man för tillfället arbetar med, har länge stått på önskelistan för Ingemar Ahlbeck, Kranöbergsvägen 10 c, Malmö. Upp uppfinnare och ge Ingemar hjälp i knipan.

NUMMER 6
21 mars—4 april 1958
- Ärgång 19

OMSLAGSBILDEN

till vårt stora motornummer visar vårt unga proffs i racervärlden: 27-åriga stockholmaren Joakim Bonnier klar för start. Hur skall det gå för honom sedan hans "arbetsgivare" lämnat banan. Se artikel på sidorna 4—5. (Omslagsfoto: Thore Pettersson.)

Vår hittills ende svenske fabriksförare, Joakim Bonnier, som ovan ses ledas av banan efter en krock i Venezuelas Grand Prix, är numera "arbetslös". Maserati släppte sitt stall, men Bonnier fortsätter på egen hand. Vilka möjligheter har han att stå sig i den hårda konkurrensen och nå sitt mål, att bli ett stort och välkänt namn i den internationella racereliten?

HUR SKALL DET GÅ FÖR JOCKE BONNIER?

■ "JOCKE BONNIER — Sveriges förste fabriksförare. Snabb marsch mot stjärnorna."

Så presenterades Jocke Bonnier i trycksvärtsdrypande rubriker för sin hemmapublik när Sveriges Grand Prix skulle köras i Kristianstad 1956. Den mörklockige och skäggige stockholmsspojken, som ser mer sydländsk ut än någon sydlänning, hade tagits upp i Maseratis GP-anmälan som en av de åtta som skulle ratta fabrikenes vagnar runt Råbelövsbanan.

Här hemma väckte det meddelandet sensation. En svensk fabriksförare, det var samnerligen inte dåligt.

Så värst ärofull blev nu inte Bonniers debut som "professionell" bilförare. Han fick överta en vagn som redan var sönderkörd. Han kunde inte föra den runt mer än 2½ varv. Sen fick han till fots knalla tillbaka till depån (se bilden t. v.).

Bättre lycka nästa gång, tröstade hans vänner, men tyvärr har han inte fått "långtidskontrakt" med det nyckfulla fruntimret fru Fortuna. Han handskas för vårdslöst med sina vagnar, säger hans kritiker. Han har en sällsynt efterhängsen otur, säger vännerna.

Samningen ligger väl som så många andra gånger någonstans däremellan. Är det helt enkelt bara så att Jocke — eller Joakim, som han helst vill bli kallad — försökt marschera lite för raskt mot stjärnorna? Han har en härlig framåtanda och till synes bra tävlings-

nerver, men har han också det där alldeles speciella motorsinnet?

Men för snabb har väl Bonniers marsch ändå inte varit? Man tycker sig ju ha sett hans namn i bilsammanhang i många år, eller hur?

Så värst länge är det ändå inte. Det var först 1953 som han började på riktigt. Då skaffade han sig en HRG — en 1½ liters sportvagn, som var totalt överlägsen konkurrenternas vagnar. Lite OT körde han också på den tiden, men där var framgångarna inte särskilt stora.

När Joakim ansåg sig ha skaffat den rutin det går att få hemma — och med det ringa antal lopp det körs i Norden är den tyvärr inte stor — gjorde han det enda rätta för den som vill förkovra sig som racerförare och har ekonomisk möjlighet att göra det; han gav sig ut på turné på kontinenten. Vecka efter vecka kamperade han ihop med stjärnorna, körde stora eller små tävlingar, skaffade sig en massa erfarenhet och, framförallt, blev bekant med dem som man måste vara bekant med för att nå målet: att bli UPPTÄCKT!

Bonnier lyckades med vad han försatt sig, han blev på ganska kort tid om inte en stor stjärna så dock ett namn. Han växte in i gänget och, vilket väl får sägas vara kronan på karriären hittills, han blev fabriksförare. Stallbroder med Fangio och Moss efter bara några års aktivt tävlande, det var verkligen snabbt marscherat.

Hur har det gått?

Hur går det för vår svenske racerförare i den internationella konkurrensen? Ett axplock av resultatet under 1957 ger en ganska god bild av hur segrar och misslyckanden växlar. Så här är statistiken från de viktigaste loppen:

15/1 Argentinas Grand Prix: Sjundeplacering i F 1-klassen på Maserati.

24/3 Sebrings 12-timmarslopp: Bonnier bröt på grund av bakaxelbrott.

12/5 Djurgårdsloppet, Helsingfors: Seger i klass specialsport över två liter på Maserati. Andraplacering i turistvagnsklassen under två liter med Alfa Romeo.

26/5 Nürburgrings 1 000 km: Elfteplacering på Maserati.

9/6 Frontieres Grand Prix: Bonnier körde Ferrari men bröt loppet.

13/5—16/5 Midnattssolsrallyt: Jocke Bonnier slutade som femma i sin klass.

14/7 Reims Grand Prix: Seger i klassen för turistvagnar upp till 1,6 liter (Porsche).

21/7 Europas Grand Prix: Bröt på grund av krängel med bakhjulet på Maseratin.

28/7 Caens Grand Prix: Fjärdeplacering i F 1-klassen på Maserati.

4/8 Tysklands Grand Prix: Etta i turistvagnsklassen upp till 1,3 liter på Alfa Romeo.

11/9 Sveriges Grand Prix: Etta i specialstandard upp till 1,3 liter på Alfa Romeo. Tvåa i klassen Turistvagnar över 2 liter på Mercedes 300 SL samt trea i klassen Sportvagnar över 2 liter (Maserati).

18/8 Pescaras Grand Prix: Bonnier bröt.

25/8 Kanonloppet, Karlskoga: Seger i klass Specialstandard under 1,3 liter (Alfa Romeo). Bröt i klassen Sportvagnar över 2 liter efter bakaxelbrott på Maseratin.

14/9 Daily Express Trophy Meeting: Fyra i F 1-klassen (Maserati).

21/9 Modenas Grand Prix: Bröt på grund av motorkrängel på sin BRM.

3/11 Venezuelas Grand Prix: Bonnier tappade ett hjul och kraschade med sin Maserati.

Neddjupande från skyn kom Bonnier till fjolårets Kristianstads-GP. Han lyckades föra upp den vagn han övertog från nionde till femte plats, innan han själv fick överlämna den till Stirling Moss.

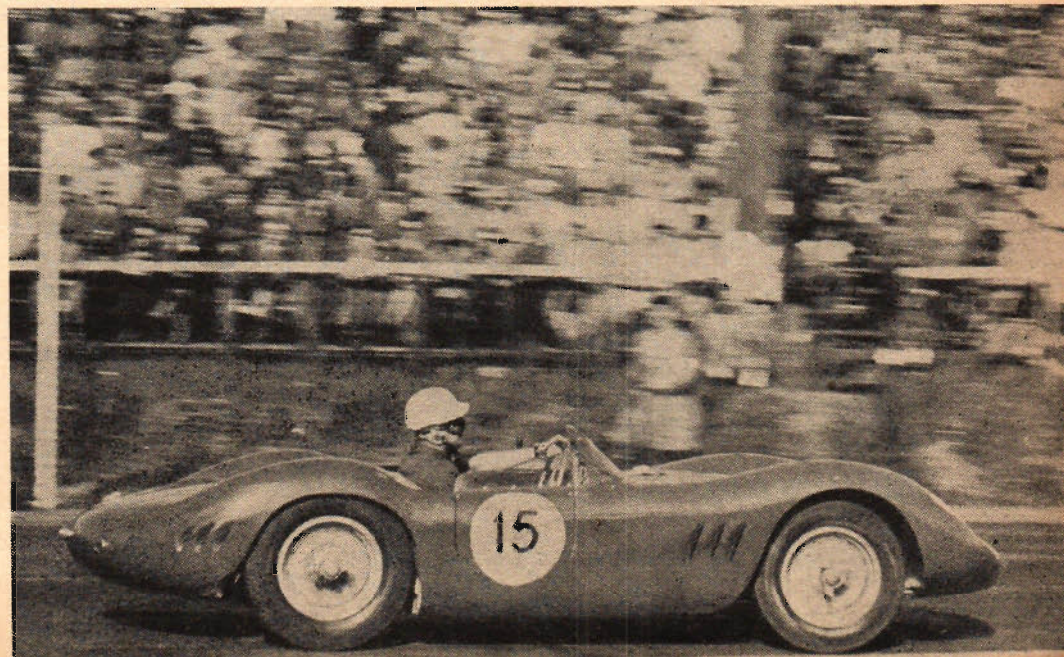

Han ser mer sydlandsk ut än sydningarna själva, den 27-årige svensken bland Europas racerelit.

Segraren får sin lön. Här lagerkransas Joakim Bonnier efter sin sportvagnsseger på Avus 1956.

En fartfylld bild av Bonnier i ett lopp, där det verkligen "slog" för honom, Djurgårdsloppet 1957. Han vann klassen sportvagnar över 2 liter på Maserati. Medelhastigheten på 50 km var 108,7 km/tim.

Att fabriksföreläggaren också fick ett snabbt slut, kan han själv inte lastas för. Arbetsgivaren Maserati beslöt sig för att följa Mercedes-exemplet och dra sig tillbaka från tävlandet för en tid. Och som fri förare har Bonnier haft många motgångar på banan. Lopp efter lopp har han i några inledande varv kämpat med täten med en privatägd vagn (oftast en Maserati) men ofta har han tvingats ge upp. Han har varit inblandad i svåra krockar — dock utan att någon gång bli allvarligt skadad — och han har av andra skäl blivit stående utefter banan.

Riktigt ordentligt med vatten på sina kvarnar fick hans belackare sommaren 1957. I stor stil ledde Bonnier då det s. k. Svenska rallyt till Midnattssolen när han på sista fartsträckan blev stående med en trasig växellåda.

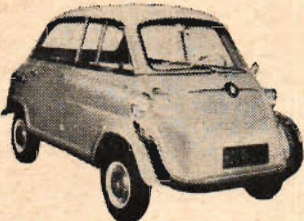

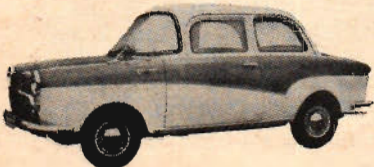
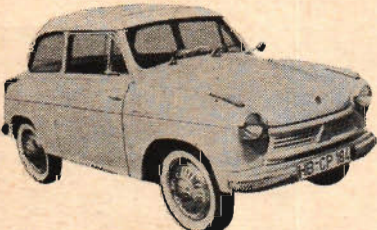
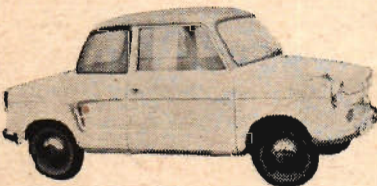
Han har ingen känsla för vad en vagn står ut med, sades det då. Om han hade haft förstånd att hushålla med sin vagn hade han vunnit som han velat. Ett rent tekniskt fel som Jocke inte kunde göra någonting åt, ansåg vännerna.

Ja, så går diskussionen vidare. Vad ska det bli av Jocke Bonnier? Här i Norden är han något av en fartkung. I den storinternationella konkurrensen är han fortfarande ett oskrivet blad. Kanhända kan hans framåtanda och höga tro på den egna förmågan en gång ge honom det verkliga GENOMBROT-TET. ■ ■

Typgalleriet av små bilar och ännu mindre bilar börjar bli rätt förbryllande. För att ge läsekretsen en viss ledning i virrvarret har Teknik för Alla i samarbete med den tyska tidskriften Hobby arrangerat en liten

"salong" av små bilar, som alla har en sak gemensamt. De hör till den nya generationen bilar i 600-klas- sen. En jämförelse mellan de tekniska uppgifterna bör kunna ge en del intressanta aspekter på namnfrå-

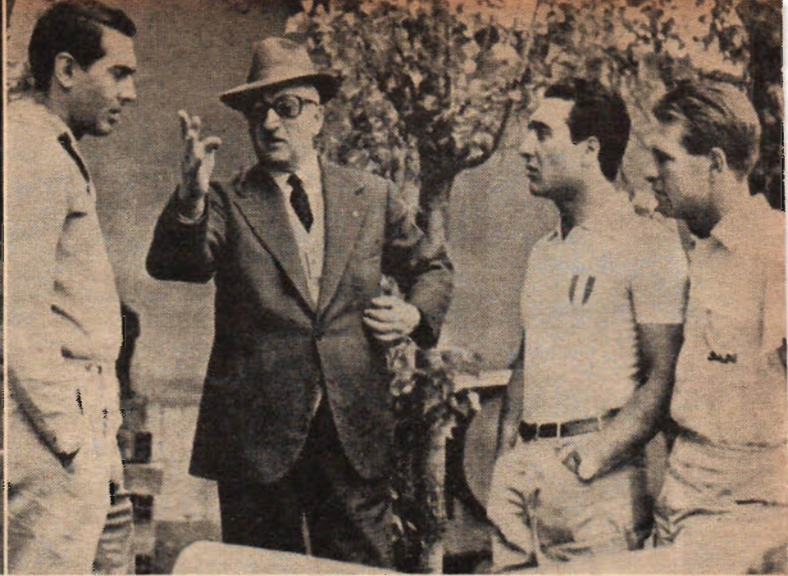
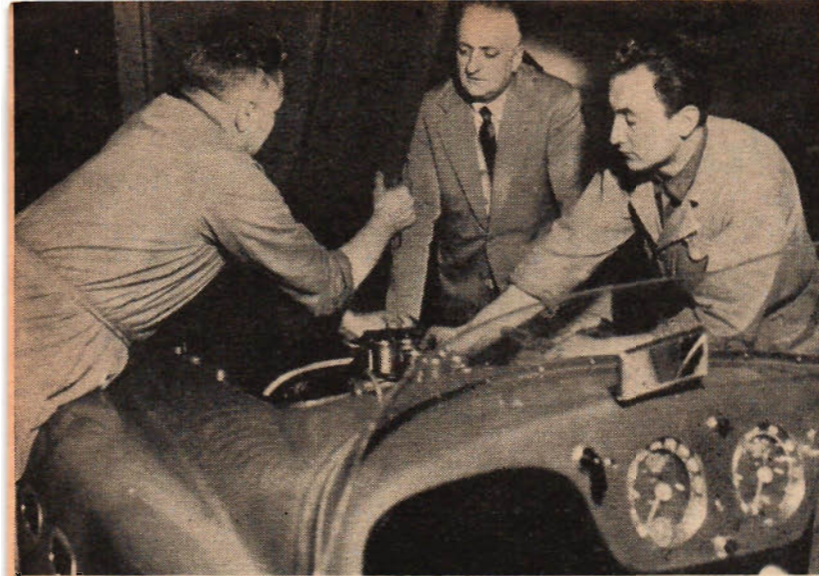
gan. Åtminstone ett par av de här vagnarna fick redan i dopet stäm- peln minibilar, medan andra titule- ras småbilar, vilket smäller en aning högre, bilar emellan. Förlåt en frå- ga: Var går egentligen gränsen?

Märke	Vad finns under huven ?	Register och prestanda
 <p>BMW 600</p>	<p>2 cyl. 4-takts luftkyld svansmotor, 585 cc, cyl. diameter 74 mm, slaglängd 68 mm. 19,5 hk vid 4 000 v/min. Vridmoment 4 kgm vid 2 500 v/min. Kompression 6,5:1.</p>	<p>4-växlad helsynkr. växellåda. Bakhjulsdriven. Toppfart 100 km/tim. Normalförbrukning 0,6 l per mil.</p>
 <p>DKW 660</p>	<p>2 cyl. 2-takts vattenkyld frontmotor, 660 cc (73×76 mm), 30 hk vid 4 200 v/min. Vridmoment 5,8 kgm. Uppgift om kompressionsförhållande saknas ännu.</p>	<p>4-växlad helsynkr. växellåda. Framhjulsdriven. Toppfart 110 km/tim. Normalförbrukning 0,7 l/mil.</p>
 <p>FIAT 600</p>	<p>4 cyl. 4-takts vattenkyld svansmotor. 633 cc (60×56 mm), 19,5 hk vid 4 600 v/min. Vridmoment 4 kgm vid 4 800 v/min. Kompression 7:1.</p>	<p>4-växlad låda med växlar 2, 3 och 4 synkroniserade. Bakhjulsdriven. Toppfart 100 km/tim. Normalförbrukning 0,6 l per mil.</p>
 <p>GOGGOMOBIL T 600</p>	<p>2 cyl. 4-takts luftkyld frontmotor, 586 cc (72×72 mm). 25 hk. Vridmoment 4 kgm. Kompression 6,8:1.</p>	<p>Växellåda med 4 växlar. Framhjulsdriven. Toppfart 110 km/tim. Normalförbrukning 0,6 l per mil.</p>
 <p>LLOYD 600 Alexander</p>	<p>2 cyl, 4-takts luftkyld frontmotor, 596 cc (77×64 mm). 19 hk vid 4 500 v/min. Vridmoment 3,9 kgm vid 2 500 v/min. Kompression 6,6:1.</p>	<p>Växellåda med 4 växlar. Framhjulsdriven. Toppfart 100 km/tim. Normalförbrukning 0,6 l per mil.</p>
 <p>NSU PRINZ</p>	<p>2 cyl. 4 takts luftkyld svansmotor. 583 cc (75×66 mm). 20 hk vid 4 800 v/min. Vridmoment 4,1 kgm vid 2 300 v/min. Kompression 7,2:1.</p>	<p>Växellåda med 4 växlar. Bakhjulsdriven. Toppfart 105 km/tim. Normalförbrukning ca 0,5 l per mil.</p>

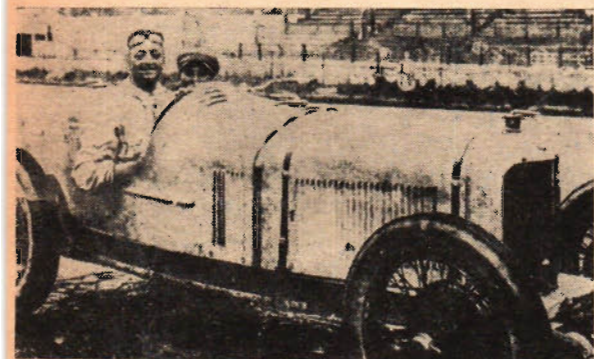
Småbil eller minibil — läs och döm själv:

SALONG 6 x 600

Hur är fjädringen?	Vad säger måttbandet?	Liten karakteristik
Separatfjädring med spiralfjädrar. Däck 5,20×10.	Tomvikt 515 kg (26,0 kg pr hk). Hjulbas 170 cm, spårvidd fram 122 cm, bak 110 cm. Längd 290 cm, bredd 140 cm, höjd 137,5 cm.	En utveckling av Isettan, som bl. a. fått låna sin originella framdörr till storebror 600. Fyrsitsig, tvådörrars (en fram och en på sidan). Litet bagageutrymme över motorn. Maskinellt leder vagnen sitt ursprung från fabriken välkända motorcyklar i 600-klassen. Kommer inte till Sverige ännu på en tid.
Tvårliggande bladfyäder med torsionsstavar fram och längsgående bladfyäder med torsionsstavar bak. Däck 5,20×12.	Tomvikt 610 (20,3 kg pr hk). Hjulbas 215 cm, spårvidd fram 118 cm, bak 120 cm. Längd 395 cm, bredd 158 cm, höjd 138 cm.	Stjärnan i sin klass vid premiären på fjolårets Frankfurt-salong. Finns än så länge endast i prototyp, men blir leveransklar för Sverige någon gång i höst. Ingen minibil utan mera en modern efterträdare till gamla, populära "spånkorgen".
Triangellänkar och tvärställda bladfyäder fram och spiralfjädrar bak. Däck 5,20×12.	Tomvikt 580 kg (30,0 kg pr hk). Hjulbas 200 cm, spårvidd fram 115 cm, bak 115,4 cm. Längd 321 cm, bredd 138 cm, höjd 140 cm.	Förbättrad och förstoraad efterträdare till minibilen, som fanns innan ordet minibil uppfanns, Fiat 500. Självbärande karosseri, fyrsitsig, har marknadens minsta motor med vattenkylning och oljefilter. Rymlig och pigg för sin storlek.
Spiralfjädrar. Däck 5,20×10.	Tomvikt 550 kg (22 kg pr hk). Hjulbas 200 cm, spårvidd fram 115 cm, bak 115 cm. Längd 345 cm, bredd 147 cm, höjd 138 cm.	Första tyska småvagnen med panoramavindruta. Tvådörrars fyrsitsig vagn med konventionell ram och icke självbärande karosseri. Kommer troligen i marknaden fram på höstkanten.
Fram tvärställda bladfyäder, bak svängaxel med halvelliptiska fyäder. Däck 4,25×15.	Tomvikt 575 kg (30,2 kg pr hk). Hjulbas 200 cm, spårvidd fram 105,5 cm, bak 110 cm. Längd 333 cm, bredd 141 cm, höjd 140 cm.	En förbättrad version av en pionjär inom småbilsområdet. Har bl. a. utifrån åtkomligt bagageutrymme och kan levereras med helsynkroniserad växellåda och med soltak. Introduceras nu på svenska marknaden.
Spiralfjädrar. Däck 4,4×12.	Tomvikt 490 kg (24,5 kg pr hk). Hjulbas 200 cm, spårvidd fram och bak 120 cm. Längd 314 cm, bredd 142 cm, höjd 137 cm.	Självbärande stålkarosseri med den tvåcylindriga motorn, differentialen och växellådan sammanbyggda till en enhet "i bakluckan". Vagnen har bara två smörjställen. Leveranserna beräknas komma i gång under våren eller försommaren meddelar fabriken i Neckarsulm.

Mästaren och hans medarbetare. På den vänstra bilden bland teknikerna i fabriken, t. h. som stallchefen bland några av sina förare. Fr. v. ses Musso, Ferrari själv, Castellotti (numera död) och Collins.

Ferrari har lärt bilar från grunden och har suttit bakom ratten i många hårda lopp under sina 20 år hos Alfa Romeo. Han slutade som lagledare.

Hela världen känner namnet Ferrari, men ganska få vet någonting om mannen bakom namnet. Det är nu tio år sedan Enzo Ferrari blev sin egen, och artikeln på dessa sidor ger några glimtar av den store teknikern och hans verk.

Framåt med Ferrari... Den här bilden från 1957 års Mille Miglia inbringade fotografen, Louis Klementaski, en förtämlig brittisk fotomedalj.

TROLLKARLEN

Han har kallats trollkarl, och historien om honom vill gärna bli något av en legend. Enzo Ferrari, mannen som vid en ålder, då andra ser fram mot pensionen, kastade allt för sin hobby, bilar, är en

tacksam figur för legendbildning. Enzo Ferrari föddes för 58 år sedan i Modena, han var praktiskt taget jämnårig med bilismen, och motorintresset kom tidigt. Naturligt nog blev det bilstaden Turin som såg honom göra sina första lärospån i motorbranschen, men han stannade inte länge.

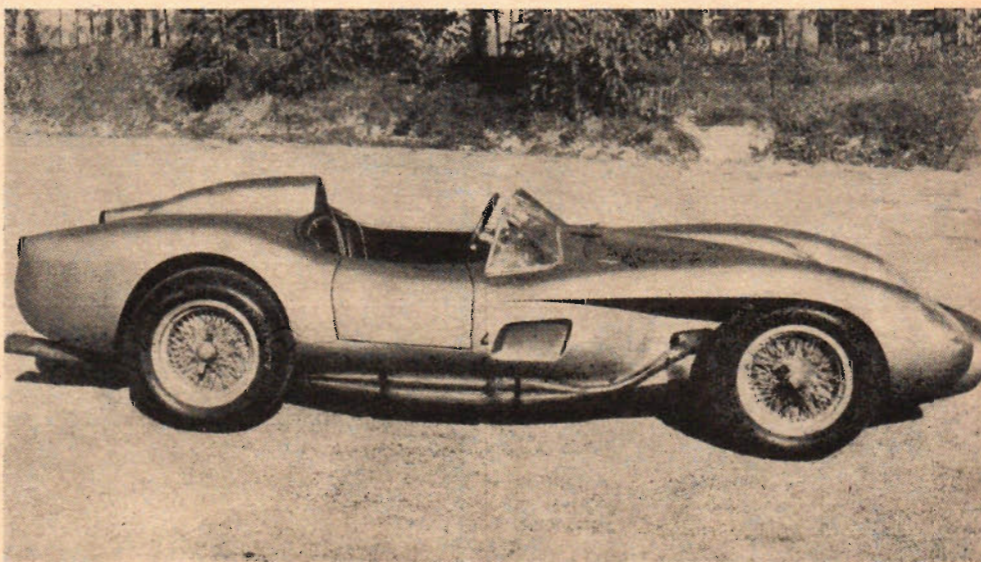
Den unge Enzo insåg rätt snart att fabrikslivet inte passade hans läggning, han sökte sig närmare hemåt och fick i Milano kontakt med en betydligt mera spännande tillvaro, som testförare hos Alfa Romeo. Testföraren blev tävlingsförare och tävlingsföraren avancerade så småningom till ledaren, som under de klassiska raceråren på 30-talet dirige-

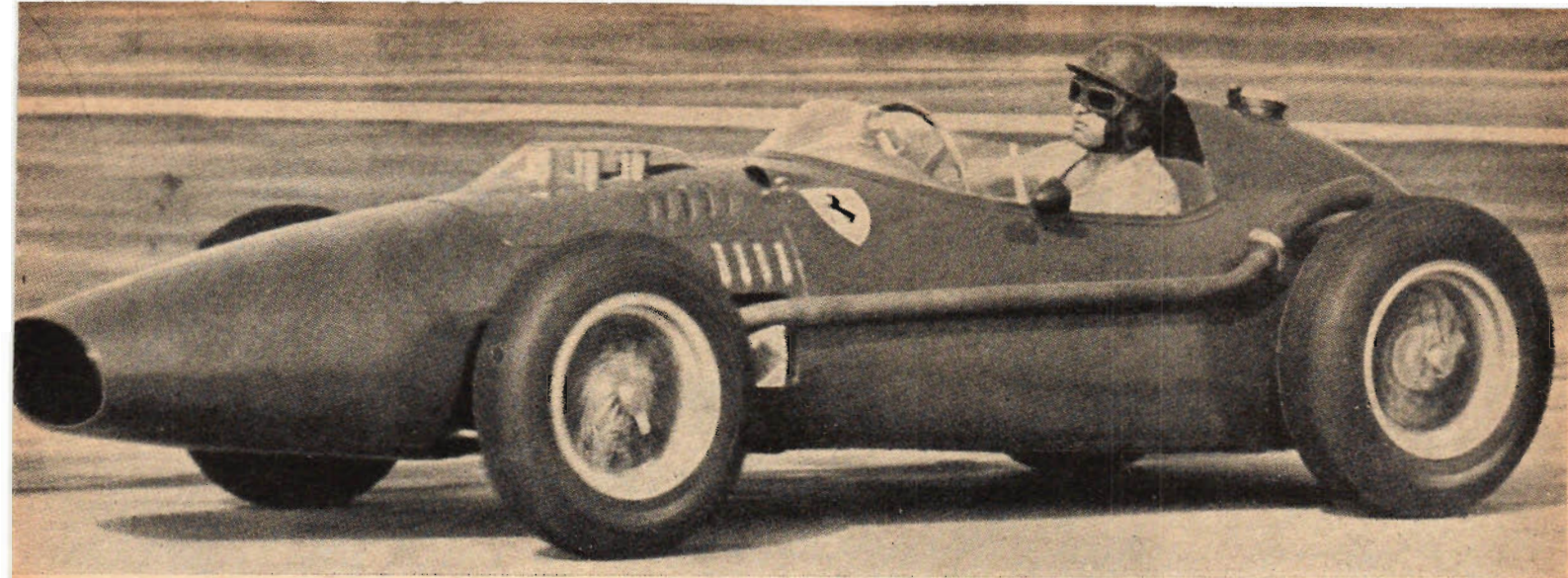
rade "de röda" i den ständiga bataljen mot Tysklands vita och silverblänkande kolosser.

Redan 1929 hade Ferrari bildat "Scuderia Ferrari" med honom själv och några av tidens största förare bakom ratten på snabba Alfa-vagnar. Två år senare slutade han tävla aktivt, men under de följande fredsåren hann han som lagledare bl. a. vara med om att konstruera Alfetta 158, en vagn, som strax efter krigsslutet skulle bli oslagbar på tävlingsbanan.

Tanken på att från sysslan som tävlingsledare gå ett steg längre, att själv på allvar bygga och matcha fram bilar hade lekt Ferrari i hågen redan före kriget, och under krigsåren lade han grunden till en egen industri, genom att börja tillverka precisionsmaskiner för den mekaniska industrin. Men så fort kriget var över förverkligade Enzo Ferrari sin dröm. Han började med att be sin vän från Alfa Romeo-tiden, Giachino Colombo, konstruera "något nytt" i motorväg. Resultatet blev en V12:a vars grunddrag finns kvar än i dag, ef-

Nya 250 "Testa Rossa" är Ferraris nya trumfkort inför årets drabbningar i sportvagnsklassen. Debuten i "Buenos Aires 1 000 km" blev mycket lyckosam — "Rödtoppen" tog hem både första och andra plats.

Ferraris nya Grand Prix-vagn har den traditionella V6-motorn för Formel 1, medan chassit "lånats" från Formel II. Vagnen väger drygt 600 kg. Starten i Buenos Aires gav en andra- och en tredjeplacering.

I MARANELLO

ter en tioårig rätt fantastisk Ferrari-epok. 650 segrar, därav 450 utanför Italiens gränser är summan hittills.

Den berömda svarta hästen på den gula vapenskölden är van att gå först över mållinjen. Men de tio åren har ändå inte enbart varit en dans på rosor. Ett av trollkarlens mest påfrestande trick har säkerligen varit att få debet och kredit att gå ihop i en bransch, som bara ser förtjänst i jätteupplagor. Ferraris 300 anställda vid fabriken i den lilla byn Maranello söder om Modena producerar fem—sex bilar i veckan. Och även om det kostar vackra slantar att köpa en Ferrari, så ligger det åtskilliga arbetstimmar och stora kostnader bakom.

Det finns håll att stoppa den eventuella förtjänsten i Ferrari är ensam om bedriften att hålla sig med ett stall på sex fabriksförare, som han förresten betalar hva. Och hans skickliga tekniker och arbetare kan inte heller leva på att de får sina namn publicerade i mästarens årliga "tackbok". "Vore det inte för min passion för bilar, så skulle jag

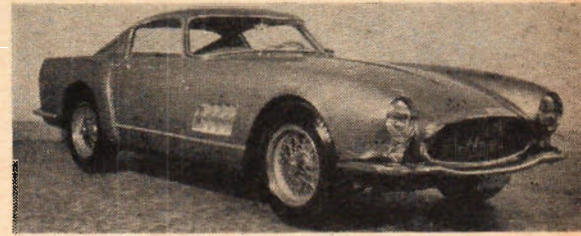
i dag ha varit en stillsam miljonär", säger Ferrari själv.

Enzo Ferrari byggde upp sin rörelse med tanke på att en gång få överlämna den till sin älskade son "Alfredino". Den unge "Dino", som han oftast kallades, visade tidigt goda anlag som motorkonstruktör, och när han 1956 avled i en ålder av endast 24 år, spådde man allmänt, att Enzo Ferrari inte skulle orka fortsätta.

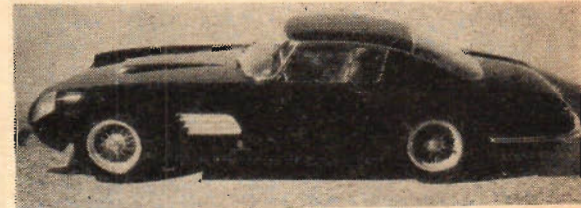
Men en trollkarl gör ganska ofta just vad man inte väntar av honom. Nu lever den unge Ferraris namn vidare, ingjutet på de motorer, som han själv varit med om att utveckla, t.ex. "Dino 246", som är synnerligen aktuell just i år. Och Enzo Ferrari slår inte av på takten. Hans 3-liters sportvagn gjorde en mycket omskriven debut i samband med Argentinas Grand Prix, och Ferrari har mer än så i bakfickan. Det ryktas att engelsmännen kommer att få möta något helt nytt om inte förr så i årets le Mans.

Bildleverantörer: Ferrari-fabriken och franska motortidningen L'Automobile.

Engelsmannen Mike Hawthorn, nedan, tillhör en av de trogna i Maranellostallet. Han återfinns i gänget även i år tillsammans med landsmannen Collins, Luigi Musso, von Trips och Gendebien.

Ferrari-fabriken tillverkar själv inte karosserna till de vagnar som säljs. Det läckra bygget ovan, en Ferrari 250 Coupé, kommer från Pinin Farina.

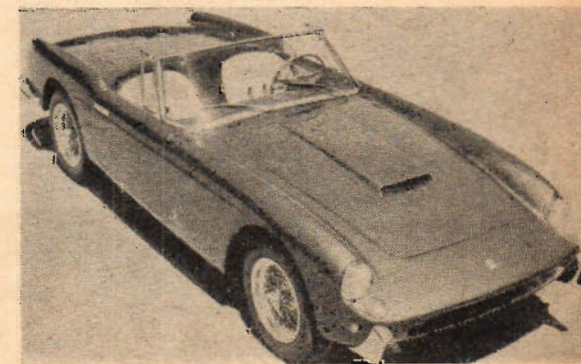

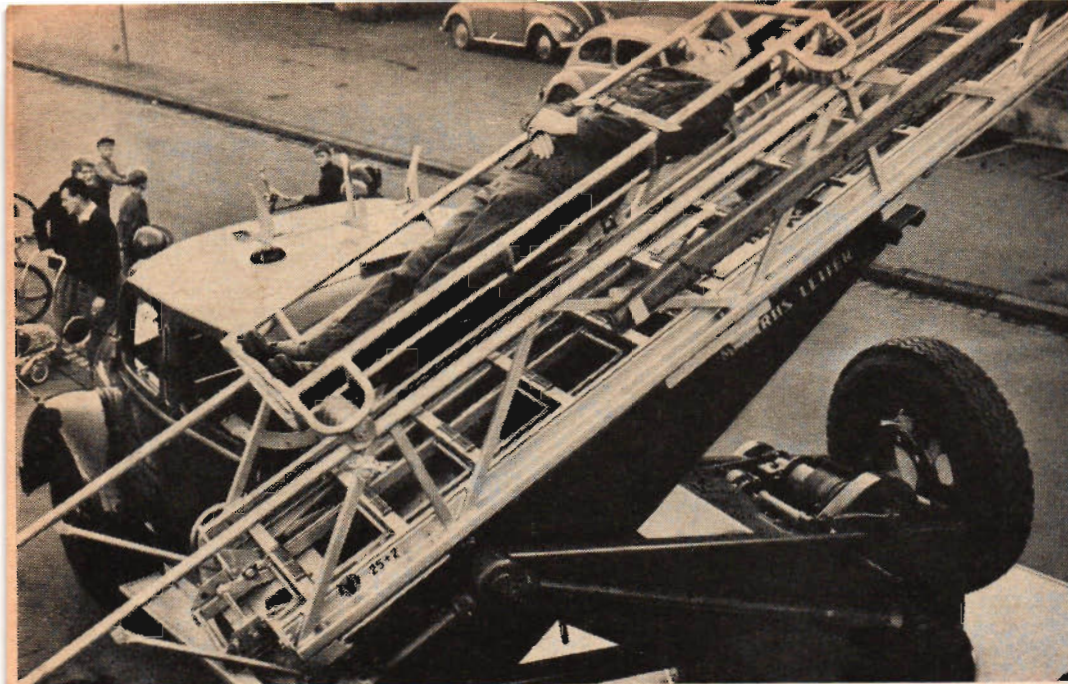
Prins Bernhard av Holland kom med beställningen på denna läckra Ferrari 250 Coupé Speciale. Även vår egen Prins Bertil kör nu Ferrari.

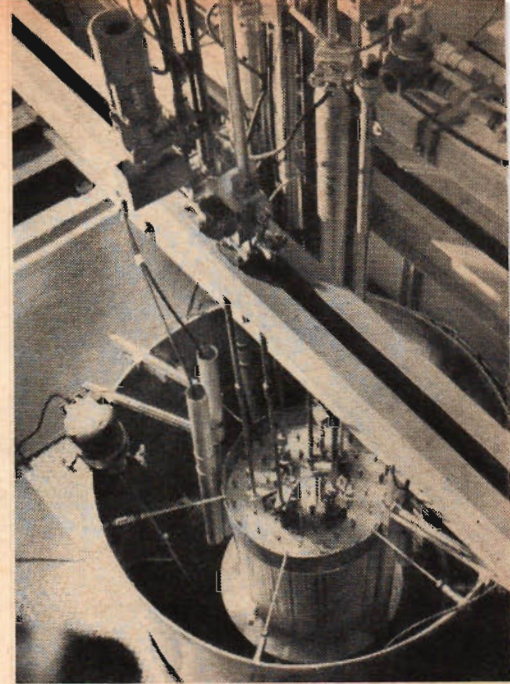
Ferrari 410 Coupé Super Fast bör göra skäl för namnet "extra snabb". Vagnen har en motor på hela 5000 cc och har plats för två personer.

För Saruddin Khan tillverkade Pinin Farina den läckra 250 Cabriolet, som ses nedan. Det vill en furstlig lön till för att köpa Ferrari.

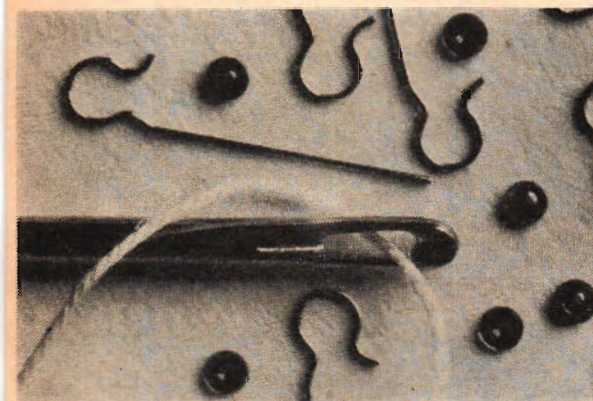

Den västtyske brandmannen Helmut Engelhard har upfunnit en praktisk "räddningssläde", som kan monteras på praktiskt taget alla brandstegar. Släden, som på några få minuter kan anbringas på stegen, underlättar transporten av skadade från brinnande hus. Räddningssläden kostar omkring 600 kr.

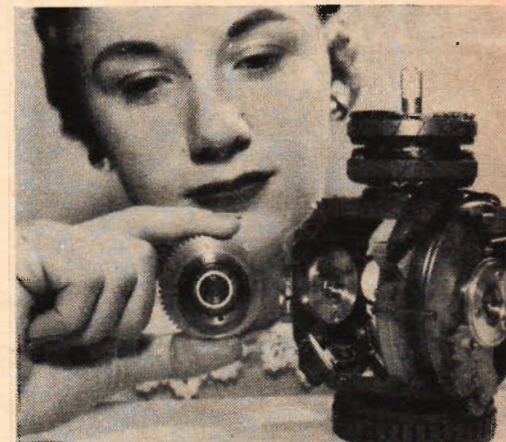

Det amerikanska företaget Martin Company har nu konstruerat en lättviktsreaktor, som t. o. m. kan flygtransporteras. Bilden visar reaktorns kärna.

Teknisk rundhorisont

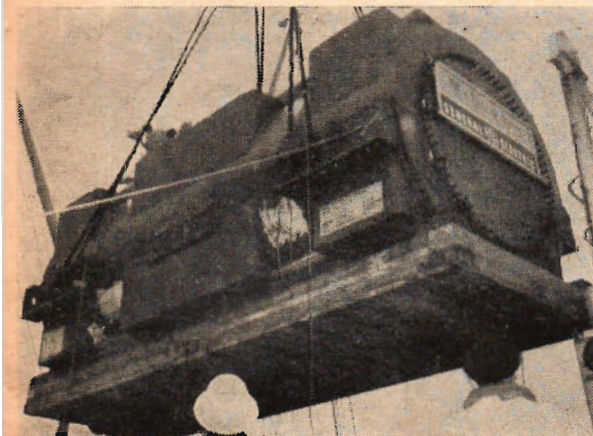

Den schweiziska urfabriken Universal-Genève lanserar snart Microtor, världens tunnaste självuppdragande ur. Konstruktionen bygger på en ny osymmetriskt placerad miniatyrrotor. Bilden i. v. visar en synål jämförd med rubiner och andra detaljer i Microtor. T. h. monteras det nya automat-uret.

Flickan på bilden heter Deirdre Tye, och hon visar det nya "friktionsfria" amerikanska gyroskopet Rotorace. Det kommer bl. a. att användas i olika robotvapen och tillverkas av Sperry-bolaget.

Den största fraktenhet som någonsin lastats på ett fartyg i New York var en 240 tons generatorstator till en 175 000 kW ångturbingenerator, som tillverkats av General Electric. Den största fraktenhet som har lastats i Stockholms hamn vägde 78 ton.

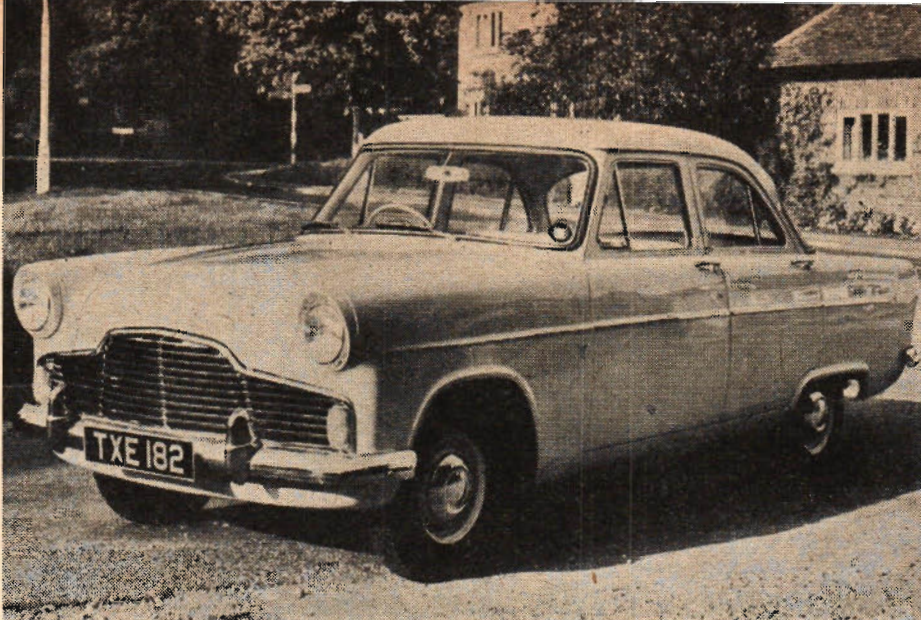

Raketteknikerna i USA har lyckats bärga många utskjutna raketnoskoner i askadot skick. Ytan måste vara perfekt om robotnosen skall överleva hetan, och här finpusar en Lockheed-tekniker en noskon. Observera fotografens bild på metallytan!

Den 15-årige amerikanen Richard Harkness bygger raketar på fritiden. Här arbetar han på styrsystemet till en 1,8 m lång raket för flytande bränsle. I styrsystemet ingår ett flygplansgyroskop och delar från kasserade radioapparater.

Stirling Moss testar ...

FORD ZEPHYR

■ När jag i fjol redovisade mina intryck efter en provkörning av Ford Zodiac, var det en delvis ganska kritisk rapport jag lämnade. I första hand var det den överdrivet mjuka fjädringen jag opponerade mig mot, och som kom mig att använda ganska sjöbetonade vändningar. Bl. a. konstaterade jag, att bilen t. o. m. på rak väg tycktes kränga som en båt på ett upprört hav och att den som körde måste använda ratten som ankare.

Därför är det väl ganska naturligt, att jag med en viss spänning tog itu med att testa Zodiacs mekaniska "tvilling" Zephyr av 1958 års modell. Hade någonting förändrats? Svaret blir JA.

Den svajning och allmänna ostadighet, som jag den gången klagade på, har eliminerats. Visst är körningen fortfarande ganska mjuk, men jag har en bestämd känsla av att orsaken är att söka i de nuvarande sätena.

Bortsett från fjädringsbekymren har Zephyr alltid varit en strålande vagn. 2¼ litersmotorn är anmärkningsvärt kraftig och mycket smidig vid alla hastigheter.

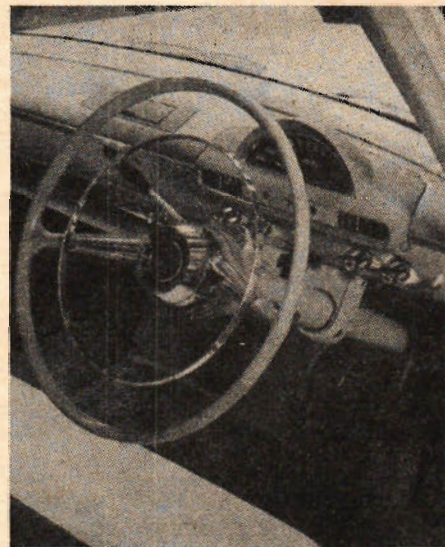
Vagnen har en rejäl växellåda med tre växlar framåt och överväxel på tvåan och trean. Tvåan och dess överväxel är utmärkta för stadsbruk, och jag lade märke till att det faktiskt är möjligt att lägga in ettans växel även medan vagnen är i rörelse.

Skiftningen från överväxel till direkt sker nästan blixtnabbt — man trycker hastigt ned foten — men däremot tyckte jag överväxeln kommer tillbaka litet senfärdigt när man lyfter på foten. Man måste trycka till ganska hårt för att få önskad verkan, och personligen skulle jag nog föredra en handmanövrerad överväxel. Motorn är en smula högljudd på högt varv men lugn och smidig på överväxel.

Bromsarna måste jag anmärka ganska skarpt på — de mattades och drog vagnen åt sidan. Om man verkligen skall kunna utnyttja den här motorns kapacitet — t. ex. på kontinentens vägar —

skulle jag allvarligt förorda bromsband av tävlingstyp.
Körställningen i Zephyr var helt i min smak, och sätena ger utmärkt stöd i vekt ryggen och vid skuldrorna. Klädseln var tyg, som alltid håller sig varmt, med strimmor av tvättbart material, som alltså får ta emot nötningen. Framsätet har ett utmärkt, nedfällbart armstöd i mitten, och det glädde mig att konstatera att Zephyr inte har knappar i ryggstödet. I fjolårets Zodiac hade de där knapparna en viss benägenhet att fastna i mitt bälte.
Ratten är tunn och behaglig och styrningen är i sig själv lätt och exakt. Signalhornsringen är helt cirkelformad och knappar och kontroller väl placerade. Handskfacket är ganska litet, men i gengäld har Zephyr en rymlig pakethylla.
Pedalerna sitter bra till, även för tävlingsförarens "tå-häl-teknik" — utan att jag därmed menar att medelbilisten skulle försöka sig på den sortens körning. Vindrutetorkarna är högljudda och tycks av någon anledning sakta farten, när vagnen accelererar. Ventilationen är god, även om fläkten inte är övereffektiv.
Ford Zephyr har ingen temperaturmätare i instrumentbrädan, oljetrycksmätare saknas likaså, och bränslemätaren har den olägenheten att den "fladdrar".
Det glädde mig att konstatera, att vagnen är utrustad med dubbla solskydd. Sikten är mycket god runt om.
Jag behöver väl knappast säga, att Zephyr i mitt tycke är en verkligt snygg vagn, kanske den som man lyckats bäst med av alla Fords modeller. Det behagliga linjespelet kompletteras av en mycket behaglig färgskala.
Till slut ett enda litet ord av kritik — vagnens bakdel tycktes mig en aning lätt. Men det råder inget tvivel om att Zephyr har förbättrats åtskilligt enbart på det sista året och det är säkerligen svårt att få bättre valuta för de slantar, den här vagnen kostar.

STIRLING MOSS.

Ratt och andra manöverorgan i Ford Zephyr får gott betyg av Stirling Moss, som också fastslår att Zephyr enligt hans sätt att se har den kanske bästa exteriören i hela Ford-familjen.

Hur var bilen?

Serien av Stirling Moss' biltestningar för 1958 närmar sig nu slutet. Den sista testen, Vanguard Junior, kommer i nästa nummer av Teknik för Alla. Tidigare i år har testrapporter varit införda i följande nummer:

- Nr 2 1958 Hillman Minx
- Nr 3 " Vauxhall Victor
- Nr 4 " Wolseley 1500
- Nr 5 " Rover 105 R och S

Önskade nummer kan erhållas från Teknik för Alla, Box 3137, Stockholm 3, mot betalning antingen per postgiro eller i frimärken. Priset per ex. är 1 kr plus porto: 20 öre för ett ex., 25 öre för 2 ex. osv.

Vad anser de om sin bil?

Moderniserad mellanklassare

Opel Rekord 1958, som nu granskas av fem ägare, började säljas på allvar först i slutet av förra året, och det är därför ganska naturligt att antalet körda mil i samtliga fall är ganska blygsamt. Detta inverkar givetvis också på bedömningen bl. a. kan man ju inte räkna med några nämnvärda reparationskostnader. Att bilen trots detta tas upp till granskning redan nu, beror på det stora intresset för vagnen från allmänhetens sida.

Rekord har på senare år alltmer närmats sig "storebror" Kapitän i utseendet, men i och med modell 1958 tycks rollerna ha blivit ombytta, och i år är det Rekord som är stilledaren. Karossen är helt ny, vagnen har fått panoramaruta, större spårvidd, större axelavstånd och bl. a. styvare fjädring.

Liksom tidigare säljs även den enklare modellen Opel Olympia, som emellertid ligger avsevärt efter Rekord i försäljningstabellen.

Data och siffror för Opel Rekord

Motorn är en fyrcylindrig radmotor med toppventiler. Volymen är på 1,488 liter, cylinderdiametern 80 mm, slaglängden 73 mm, kompressionen 6,9:1. Effekten är 52 hk SAE vid 4200 varv/min. Accelerationen från 0-80 km/tim går på 15 sekunder och 0-110 på 40 sekunder. Toppfart 120 km/tim.

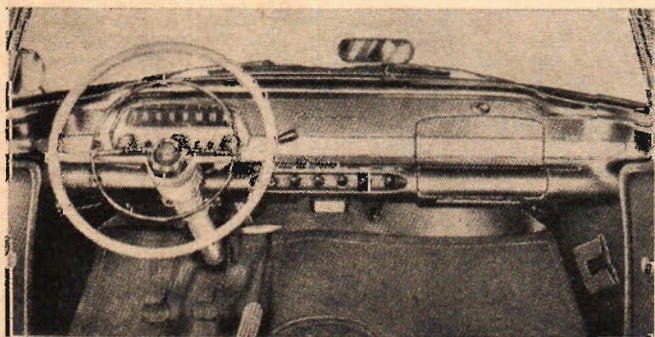
Växellådans tre fromät-växlar är samtliga synkroniserade. Bromsarna är hydrauliska med en bromsarea på 704 cm.

I vagnens pris på 10 300 kr ingår kylgardin, stänkskydd, underreddsbehandling, skatt, omsättningskatt och registrering. Vindrutespolning är däremot inte standard, utan fås mot en extra kost-

nod på 75 kronor. Den enklare versionen Opel Olympia kostar jämnt tusenlappen mindre.

Andra aktuella data:

Axelavstånd	2541 mm
Spårvidd fram	1260 mm
„ bak	1260 mm
Längd	4433 mm
Bredd	1616 mm
Höjd	1490 mm
Däckdim. (slanglösa däck) 5,60x13	
Elsystem	6 volt, 77 Ah batteri
Bränsletanken rymmer ..	40 liter
Kylsystemet rymmer ..	ca 8 liter
Vagnens vikt är knappt tusen kg	
Grundpris	9 420 kr
Oms.	880 kr
Skatt	138 kr

Teknik för Alla
ställer tio
närgångna frågor
till fem
ägare av
Opel Rekord

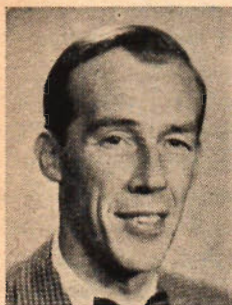

Handelsresande
LENNART JANSSON

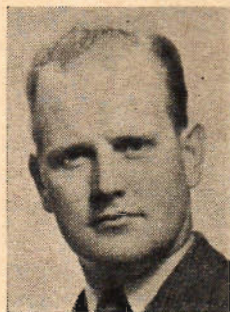
<i>Varför köpte ni Opel Rekord?</i>	Utseendet tilltalade mig mycket, och dessutom föll jag för den låga bensinförbrukningsiffran.
<i>Hur långt har ni kört den?</i>	1 400 mil.
<i>Har ni haft några reparationer?</i>	Ingenting alls mer än justering av en dörr, som skramlade.
<i>Hur är underhålls- och reparationskostnaderna?</i>	Har ingen erfarenhet i den vägen men tror nog att de är ungefär normala.
<i>Hur stor är bensinförbrukningen?</i>	Jag har kontrollerat åtgången i kombinerad stads- och landsvägskörning. På full tank 40 l, körde jag 52 mil.
<i>Har er bil några särskilda nackdelar?</i>	Möjligen att den är ganska lätt i baken, vilket märks särskilt vid vinterkörning. Vidare tycker jag att vindrutetorkarna sveper för liten yta i förhållande till vindrutans storlek.
<i>Har er bil några särskilda fördelar?</i>	Fördelarna är många. Speciellt skulle jag vilja framhålla den utmärkta sikten runt om. Vagnen har ypperligt bagageutrymme och är rymlig även inuti.
<i>Vilka förbättringar vill ni föreslå?</i>	Det skulle möjligen vara större hjul.
<i>Vilka tekniska finesser sätter ni särskilt värde på?</i>	Den helsynkroniserade växellådan och de hängande pedalerna. Ratten till ventilationsrutan är också en trevlig finess.
<i>Vad kan göras för att få bilen trafiksäkrare?</i>	Den verkar faktiskt vara rätt trafiksäker som den är. Panoramarutan t. ex. är en viktig säkerhetsbefrämjande faktor.

I nästa biltest:

5 ägare testar Opel Rekord

Försäljningschef
OLOF SEVERIN

Ingenjör
K.-E. RYDBOM

Specerihandlare
SVEN-OLOF EDLING

Distriktschef
GERHARD SEGERHOLT

Jag tyckte den hade en lämplig storlek — idealisk familjevagn — och så var det priset. Servicemöjligheterna inverkar också på valet. Man kan ju få god service överallt i landet och dessutom relativt billigt. Har haft Opel sedan 1932 och alltid varit mycket nöjd med märket.

Jag hade en Opel 1939 för åtskilliga år sedan, men har därefter haft ett svenskt märke under många år. Då den senaste Opel Rekord-modellen kom, valde jag den efter ett ingående studium. Det var bl. a. den tilltalande exteriören som nu lockade.

Jag har kört Opel tidigare och tycker det är ekonomisk vagn. Speciellt är det nog de låga driftskostnaderna som avgjort mitt val i det här fallet.

Därför att jag hört så mycket gott om den. Dessutom anser jag den ha elegantare interiör och exteriör än någon annan bil i motsvarande prisläge. Den gav mig genast en känsla av att den stod i klass med en "stor" vagn.

Ca 1 000 mil.

1 000 mil.

1 000 mil

Ca 1 000 mil.

Det har inte ens varit några s. k. garantisaker än.

Nej, inga, men det finns ett slag i bakvagnen, som tydligen härrör någonstans ifrån fjädringen. Det skall rättas till på garantin.

Nej, ingenting i den vägen.

Endast små justeringar hittills, men vagnen är ju också ganska ny.

Rekord är en av de mest ekonomiska vagnar man kan tänka sig.

Jag är "bilmänniska" och gör det mesta själv och jag tror den här vagnen blir billig att ha.

Jag tycker Rekord är en ganska billig vagn att ha.

Har ännu ingen erfarenhet av detta.

Jag kör mycket i starstadstrafik och för det mesta håller sig den genomsnittliga förbrukningen omkring drygt 0,9 l/mil.

Förbrukningsgenomsnittet på långresor ligger på 0,77 l/mil, då medelhastigheten håller sig omkring 75–80 km/tim.

Med min vagn kör jag ut en hel del varor och då blir det många stopp med tomgångskörning, men genomsnittsförbrukningen ligger ändå så lågt som 0,82 l/mil.

Ca 0,9 l per mil.

Vägegenskaperna har kanske blivit lidande på att bekvämligheten skjuts i förgrunden. Vindrutetorkarna täcker inte helt, vilket kan vara mycket besvärligt under körning i dåligt väglag. Vindruteglaset är inte ordentligt splitterfritt. Hjuldimensionen ger besvär på vintern. Man måste köra med vinterdäck. Signalhornet är alldeles för svagt.

Framvagnen är inte hundra procentigt bra, men bättre än i tidigare modellerna. Skall man "köra vårdslöst" och dra på i en kurva märker man vekheten i karossen, men för vanlig normal körning är Rekorden det bästa tänkbara. Dödvinkeln mellan vindrutetorkarna är för stor. Med fyra personer i kan det bli en viss vändring i framvagnen vid körning i lös nysnö.

Rekord är nog litet lätt i bakvagnen. Hjulen är för små och man måste gå över till vinterdäck under snöperioden.

13-tumshjulen anser jag vara för små. Ojämnheter i vägbanan skulle märkas mindre om hjulen vore större.

Körställningen är bekväm och Rekord är oerhört lättkörd. Man får gott och väl rum fem stycken. Bagagerummet är strålande. Värmen är ypperlig, liksom sikten, fast nog tycker jag det är onödigt med panoramaruta bak. Se vidare svaret på frågan varför jag valde Rekord.

För att vara en liten vagn är utrymmena hjälpavväckande stora, speciellt bagagerummet. Den är försedd med en rejäl toppventilmotor. Med nya Rekord har Opel kommit en bra bit på väg mot bättre väghållning. De hängande pedalerna gör att man slipper golvdrag. Körställningen är bekväm. Man får rum fem i den utan att det blir trångt. Värmen är utomordentlig, men som på de flesta andra vagnar får man genom den in avgaser från andra vagnar.

Fördelarna är många: Den är enastående lättkörd, sikten är prima. Vagnen är snabb i trafiken och accelerationsvillig. Utrymmet är utomordentligt. Någon vekhet i karossen tycker jag inte man kan tala om. Den ligger fint i kurvorna och kränger inte tack vare sin bredd. Värmen är strålande och trots enbart kallgaragering har jag ännu aldrig haft igenmade rutor.

Den ger osedvanligt god sikt, såväl framåt som bakåt och åt sidorna. Värmesystemet är utomordentligt! Det är lätt att erhålla önskad temperatur. Även vid mycket låga utetemperaturer "sommarskör" man ledigt i skjortärmarna. Den är trivsamt och lättkörd och har stort och bra bagageutrymme.

Motorn skulle vara kraftigare — 60 hkl — och med fyra växlar. Enklare böddmöjligheter — nu måste man vara monör för att "göra om vagnen till nattlogi". Förbättring av vindrutetorkarna!

Vagnen skulle vara litet mera "elastisk i stammen". Framvagnen kunde vara ändå styvare. Bättre vindrutetorkare!

Jag skulle vilja ha något större hjuldimension på Rekord.

Större hjul och annan placering av backspejeln än den nuvarande skulle jag vilja föreslå.

Den har inga sådana. Bilen är enkel och raklinjad i konstruktionen.

Rekord ligger inte före de flesta andra bilmärken i det avseendet.

Jag tror inte jag kan peka på några särskilda sådana.

Den egenartade hastighetsmätaren som faktiskt ger en lång röd "varningssignal" när man kommer upp i alltför höga hastigheter.

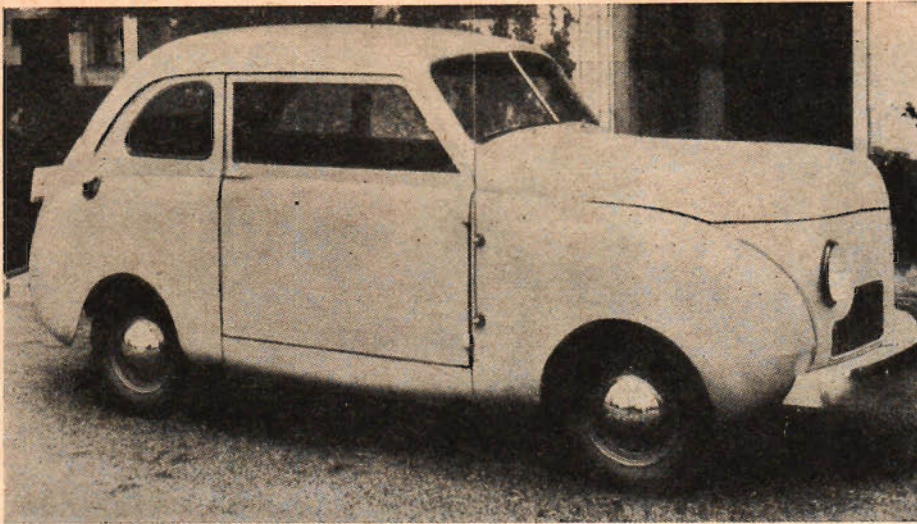
Absolut ingenting. Den är utmärkt i det avseendet.

Knappast någonting. Sikten är fullt tillfredsställande. Bromsarna räcker, men har en tendens att "gå ner" efter mycket bromsning.

Man kan inte fordra mera i det avseendet. Bromsarna är mjukare än på tidigare modellerna och ger inga kost.

Dimljus borde vara standard, anser jag.

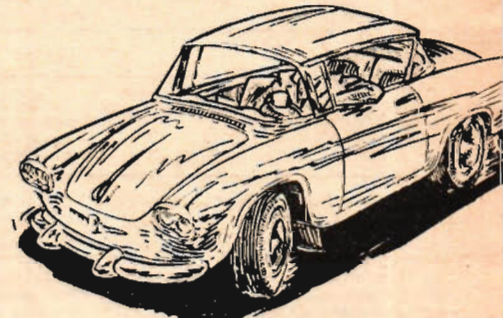
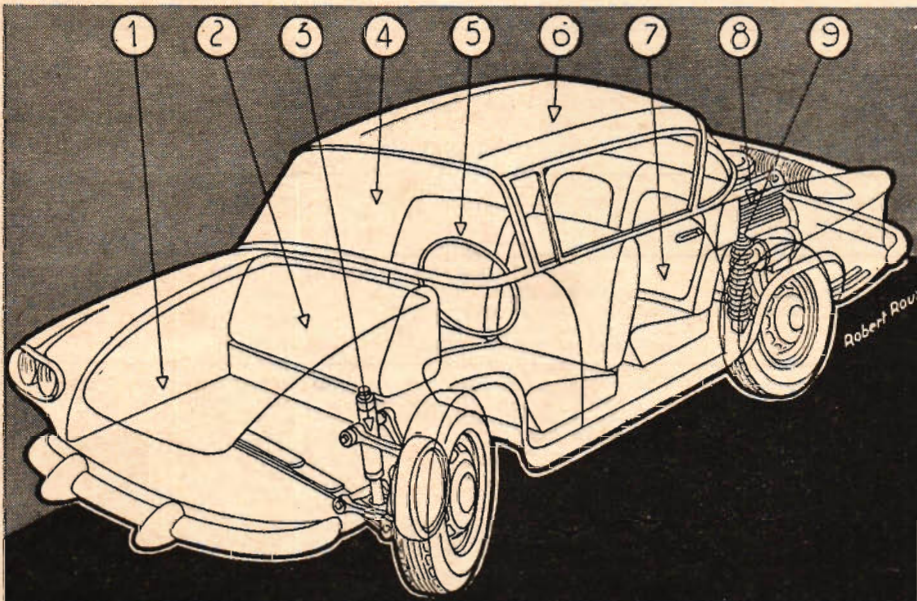
Nya engelska Morris Minor 1000

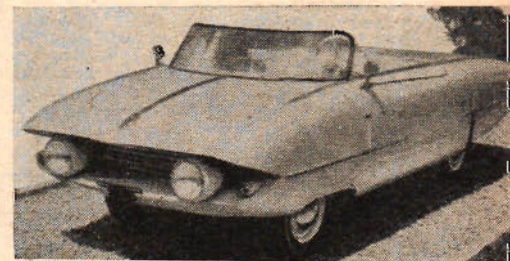
Den klassiska amerikanska smobilen Crosley var inte precis någon skönhet men var billig och förvånansvärt rymlig för sin storlek. Bilen lanserades dock vid en olycklig tidpunkt strax före krigsutbrottet.

Det surrar av rykten kring den amerikanska bilindustrins högborg Detroit just nu. Den våldsamma importen av europeiska småbilar visar ingen tendens att mattas, tvärtom, och nu väntar man allmänt på ett motdrag från hemmaindustrin. Småbilen från Detroit är alltså ett mycket aktuellt diskussionsobjekt, vilket bl. a. illustreras av teckningarna på sid. 15. De visar amerikanska funderingar över hur populära Volkswagen borde kunna se ut med amerikanska linjer. I denna artikel tar STIG BJÖRKLUND upp småbilprojektet till närmare granskning. Visste ni förresten, att en av de bilar, som nu finns på svenska marknaden, en gång byggdes som en liten behändig "shoppingvagn" åt de amerikanska husmödrarna?

SMÅBILEN FRÅN DETROIT

Den franska motorledningen L'Automobile har låtit sin tecknare ROBERT ROUX "bygga" en bil kring de särdrag, som man tror att Detroit tar fasta på vid konstruktionen av en småbil för den amerikanska marknaden. Siffrorna anger: 1) Rymlig koffert. 2) Bensintank, som medger stor räckvidd. 3) Framfjädring: tvärgående bladfjäder, trepunktslänkar och teleskopstötdämpare. 4) Panoramaruta. 5) Separata säten för förare och framsätespassagerare. 6) Tak med längsgående förstärkningar. 7) Baksäte av sofftyp. 8) Luftkyld svansmotor. 9) Fjädring bak: spiralfjädrar, delad bakaxel och teleskopstötdämpare. Stig Björklunds lilla teckning ovan visar samma bil "påklädd".

Crosleys småbil lever kvar än i dag, bl. a. i form av allehanda specialbyggen på standardvagnens chassi. Det här exemplaret är hemsnickrat och har prisbelönats i en stående tävling för hobbyfolk.

Metropolitan, som nu säljs som en Austin-vagn i Sverige, konstruerades strax efter kriget med tanke på USA-publiken. Nash och Austin stod bakom och vagnen säljs fortfarande bra i USA.

Rykten om en amerikansk småbilsproduktion har surrat i luften alltsedan importen av europeiska bilar började få märkbara proportioner. Men inte ens Detroit kan kosta på sig en produktionsomläggning efter modenycker, och som en mode-nyck betraktades nog småbilsflugan till en början. Utvecklingen gav emellertid snart nog vid handen, att det amerikanska intresset för "those foreign jobs", "de där utländska grejorna" var minst sagt allvarligt menat. 1956 importerades ca 100 000 europeiska vagnar, därav hälften Volkswagen, 1957 steg siffran till nära nog det dubbla.

I dag tvivlar ingen i Detroit på att "ekonomibilen" är ett livsdugligt projekt. Ford gläntar alltså en smula på förlåten och bekänner att "om" en småbilsproduktion skulle bli aktuell, så är Fords tekniker väl förberedda. I själva verket var det i Dearborn, som Ford Anglia kom till världen, förklarades det. Sedan dess har fabriken egna uttalanden kompletterats med att Ford planerar en lillebror till den nya Thunderbird och att fabriken arbetar med en fyrcylindrig motor på ca 100 hk. Det hela stämmer ganska väl med tidigare uppgifter, att en del toppmän från Fords Thunderbird-sektion flyttats över på småbilsprojektet.

Den senaste "spion"-rapporten från GM-läget talar om en fyrcylindrig motor på 60-70 hk och en liten bil i mera amerikansk stil än importvagnarna.

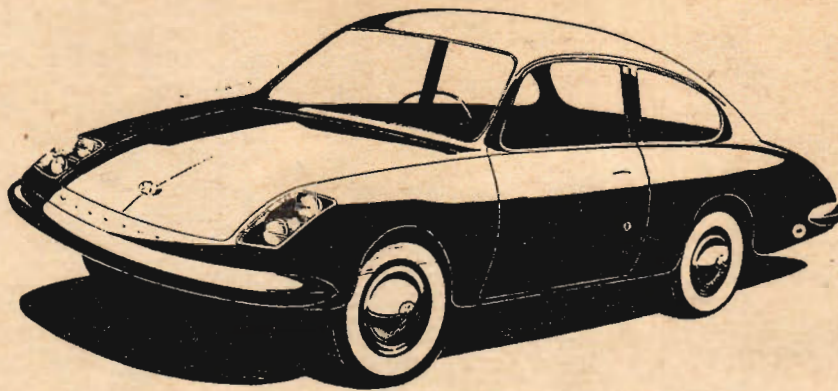
Den tredje av de stora bilfabrikanterna, Chrysler Corporation, har minst av allt gått fri för spekulationer i den här vägen. Koncernen har haft ett 20-tal tekniker på studiebesök i Europa, och ryktena om att Chrysler eventuellt skulle vara intresserad av att köpa in sig i en europeisk bilfabrik har inte heller dementerats med den riktiga skärpan.

Snabbast i vändningarna var American Motors (Nash-Hudson) som ser en chans att dra fördel av småbilsintresset genom att låta en "avlagd" Rambler-version komma till heders igen. Det är förresten en rätt lustig historia bakom den pånyttfödelsen. Koncernens expertråd hade samlats för att diskutera detta med småbilar, och för att få en bild av idealbilen, lät man var och en av de närvarande skriva ned sina önskemål. När uppgifterna sammanställdes, upptäckte man, att alltsammans stämde in på den modell, som gick i graven 1955.

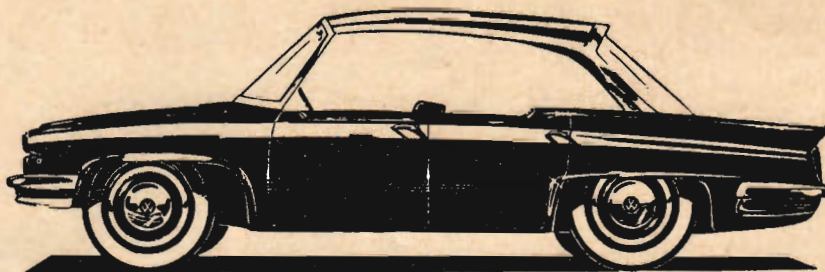
En genomsökning av fabriken gav vid handen, att inte ett exemplar fanns kvar. För att få ett studieobjekt, tvingades man skicka ut en kurir att köpa en beagnad Rambler. Verktygen fanns emellertid bevarade, och när beslutet var fattat, kunde produktionen komma igång på rekordtid.

Men den "riktiga" småbilen från Detroit, hur kommer den att se ut? Även om USA de sista åren fått bekanta sig med framhjulsdraft, svansmotor och andra typiskt europeiska konstruktionslösningar, så lär väl den amerikanska småbilen trots allt komma att satsa på mera konventionella principer. Men nog får man förutsätta att det sneglas en hel del på importvagnarna under skapelseprocessen.

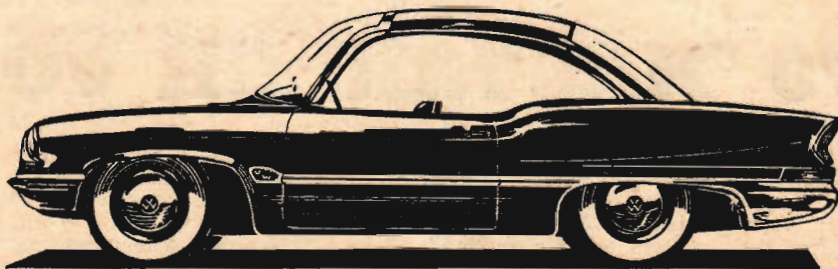
Frankrikes största motortidning L'Automobile tror att Detroit kommer att studera det här receptet för en lyckad blandning: Isettas bensinförbrukning, Dauphines smidighet, SAAB:s acceleration, Simcas elegans och Volkswagens slitstyrka. Den kombinationen finge vi se upp med...

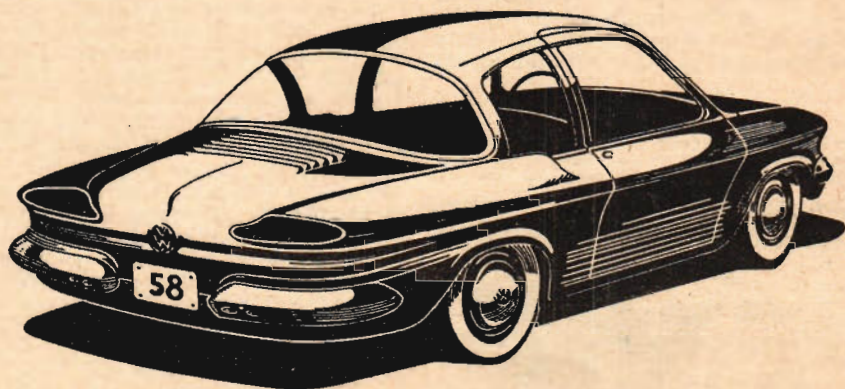
Teckningarna på denna sida återspeglar amerikanska funderingar över den i många ögon absolut idealiska småbilen — Volkswagen i modernare dräkt. Märket leder överlägsel importstatistiken trots sitt föga tidsenliga utseende och tack vare sitt rykte för pålitlighet och slitstyrka.

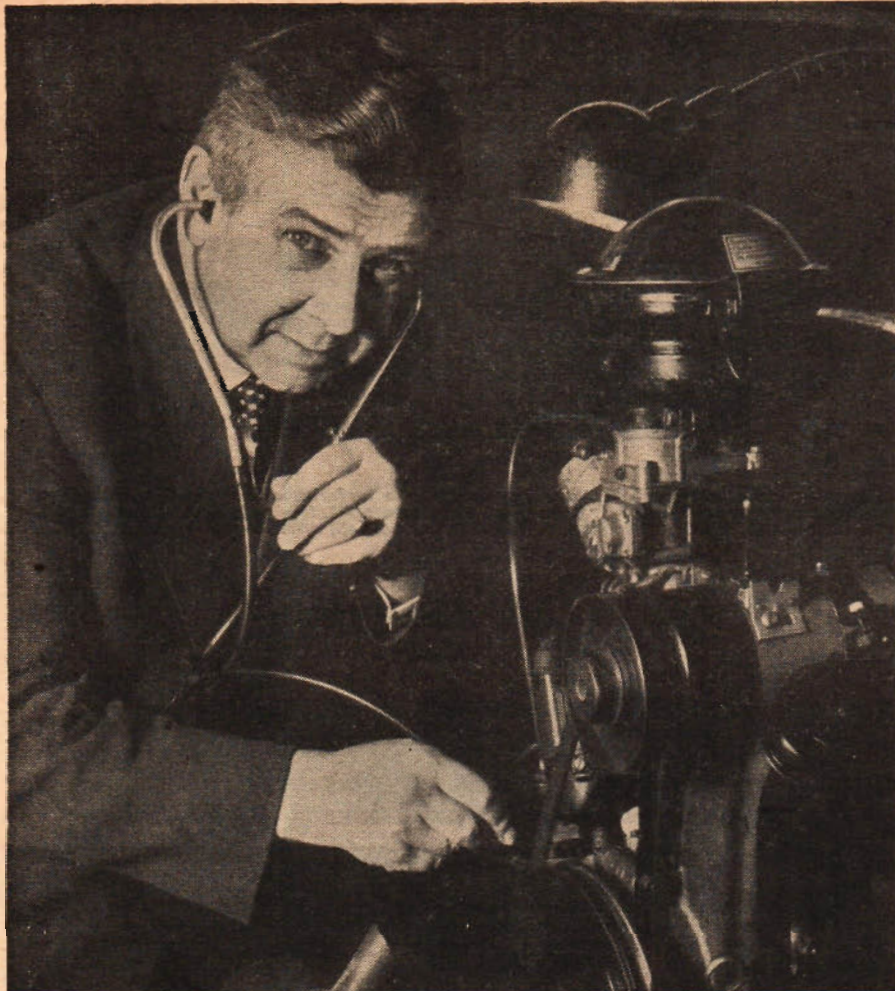
Motortidningen Road & Track lät för en tid sedan två amerikanska formgivare rita var sitt förslag till en modern kaross för Volkswagen. Experimentet ledde till livlig aktivitet på insändaravdelningen, och teckningarna här är gjorda efter läsarnas egna idéskisser till en ny VW.

Originalen har ju sin akilleshäla i den ganska begränsade runt-om-sikten, och det är främst på den punkten amatörtecknarna vill ha en ändring. Vad sägs om den här "kuppelbilen" med vindrutan en god bit upp i taket? Högt i tak, men ändå gör bilen intryck av att vara låg.

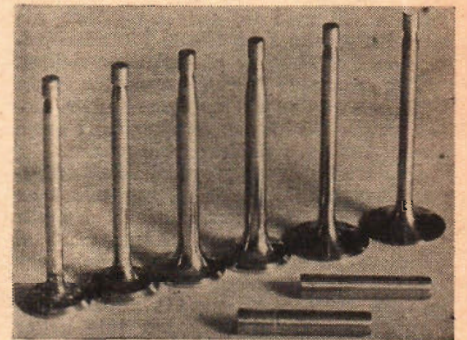
Även en svansmotorbil går att utforma harmoniskt, en sak som särskilt de italienska formgivarna bevisat med sina läckra Fiat-byggen. Detta förslag till USA-Volkswagen, sedd bakifrån, skäms väl heller inte för sig, eller hur? Öppningarna bak är avsedda för bramljus m. m.

Folke Mannerstedt ger trimningsråd:

Trimningsartiklar har alltid varit populära inslag i Teknik för Alla och när vi nu efter ett litet uppehåll på nytt tar upp idén startar vi med ett objekt, som verkligen har dolda resurser, Volkswagen-motorn. Folke Mannerstedt svarar för råden och kan också skaffa de specialdetaljer, som behandlas i artiklarna. Ni når honom under adressen: Teknik för Alla, Box 3137, Stockholm 3. Lycka till med "väsningen"!

"Motordoktor" Mannerstedt ställer diagnos på en "patient", som bör ha mycket att ge den intresserade trimmaren. Nedan en aktuell ventilparad. Fr. v. avgas- och insugningsventiler i original, i mitten två natriumkylda special-avgasventiler och t. h. två insugningsventiler i specialutförande. Liggande: två specialgjorda ventilstyrningar.

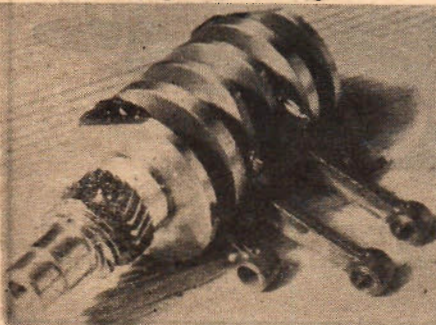

70 "HÄSTAR" UR VOLKSWAGEN

■ "Bensinförgiftningen" är en civilisationssjukdom, och förbluffande ofta brukar den yttra sig i att den drabbade frågar: "Hur får jag ut så många hästkrafter som möjligt ur min motor?" Farsoten tycks ha fått ett extra fast grepp om Volkswagen-förare, och därför tar vi först sikte på VW-ägarnas problem och möjligheter.

Låt oss ta en detalj i sänder. För att börja med cylindertoppen så kan man där göra en hel del för att direkt öka hästkraftflödet i motorn och där måste man förresten göra ingrepp för att få

Den här specialvevaxeln med kontrabalanser och hela vevskivor är mer än tre gånger så stark som original-vevaxeln. Tål 75 hk och 6000 varv-min.

nytta av andra trimningsåtgärder som t. ex. omslipning av kamaxeln o. dyl.

I fortsättningen kommer jag att behandla trimning såväl med som utan min egen patenterade Excamutrustning. För den som inte känner till Excam, bör det väl nämnas, att det är ett kompletteringsaggregat, som ger Volkswagenmotorn en överliggande kamaxelutrustning med allt efter önskemål inställbara ventiltider. (Se vidare i TFA nr 14 1956.)

Innan vi går vidare i trimningens mysterier, måste jag starkt betona för alla VW-trimmare att all trimning måste ske på egen risk, och att man inte kan komma till märkesrepresentanten och klaga på att den eller den detaljen inte stoppar efter en trimning av det här slaget.

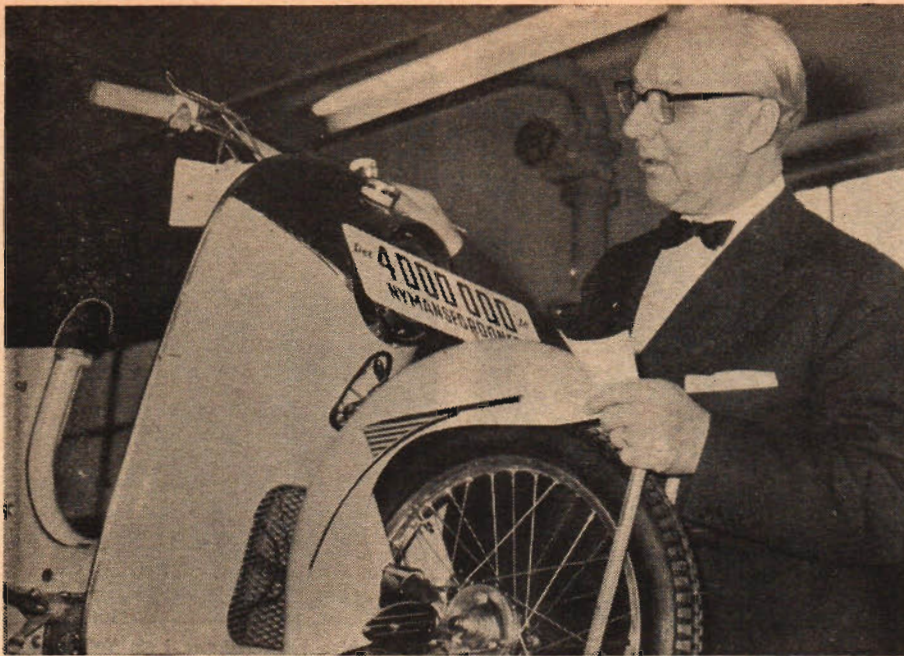
VW-motorn är som alla vet en ypperlig motor för sitt ändamål, slitstark, långlivad och ekonomisk om den får framleva sitt liv i den takt den är byggd för. Att sedan en hel del trivs så bra med motorn att de vill åka ännu fortare med den, måste bli vederbörandes egen sak, men jag skall försöka tala om vilka faror som lurar vid trimning och vad man kan göra för att undvika dem. Kom alltså ihåg: Var och en trimmar på egen risk!

Så fortsätter vi med cylindertoppen. Först vidgas mynningarna på insugningskanalerna med en 70° fräs så mycket att det blir plats för nya insugnings-

ventiler med 33 mm ytterdiameter och 1 mm brett säte. Därefter rensar man med en 42 mm fräs bort för gasströmmen hindrande gods i förbränningsrummen kring ventillägena. Detta gäller såväl insugnings- som avgasventiler. Observera också att en insugningsventil med 30° ventilsäte ger bättre genomströmning än en med 45°. För avgasventilen, som kräver tjockare ventiltallrik, behålles helst 45°-sätet.

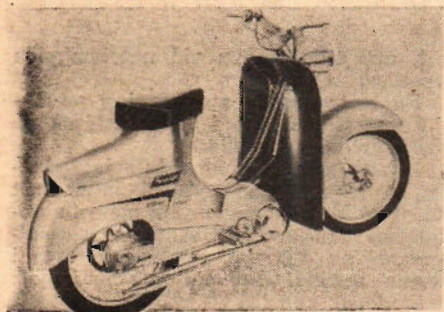
För att man effektivt skall kunna putsa kanalerna i toppen måste ventilstyrningarna avlägsnas. De måste föres urpressningen först borras ur med en 9 mm borr, så att man inte riskerar att spräcka toppen. Efter urborringen kan de lätt drivas ur. Rym sedan ur kanalerna väl, framför allt i krökarna, och glätta upp dem med roterande slipskivor, men var försiktig med mynningarna, dels för att inte skada de blivande ventilsätena, dels för att inte deformera mynningen mot insugningsröret.

Skarven mellan insugningsröret och kanalen bör inte ha någon trappstegsformig övergång vare sig till ökat eller minskat diametermått, utan skarven skall vara så slät som möjligt — tänk därvid särskilt på packningen som inte får bilda någon strypning. Helst används en särskild härdad filmall, som har samma form och storlek som insugningsrörets mynning.

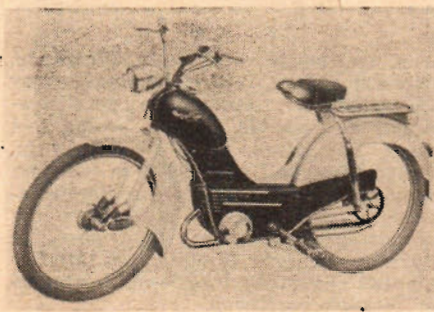

Går ni och funderar på en ny moped eller skoter till våren? I så fall kan vi tala om, att vårprimörerna på tvåhjulningsfronten har börjat komma, och här har vi samlat en bukett moped- och skoternytt till studium. Utvecklingen går mot tekniskt alltmer fulländade fordon, samtidigt som en hel del möda och fantasi läggs ned på att få den yttre formen så läcker som möjligt. Bildtexterna anger de viktigaste detaljförbättringarna, och de priser som förekommer är naturligtvis riktpriiser. I några fall har priset ännu inte definitivt fastställts, och vissa smärre prisjusteringar kan alltså tänkas.

◀ Detta exemplar av den nya mopedskotern Crescent 2000 S med fläktkyld två- eller treväxlad Sachs-motor på 50 cc är det 4 000 000 fordonet som lagom till Nymansbolagens 70-årsjubileum lömnade sammansättningsbandet. Priset är 1 085 respektive 1 130 kr. Högste chefen Gustaf Grahn har all anledning se nöjd ut. Det imponerande produktionsrekordet säger också en del om hur pass populära tvåhjulningarna är på den svenska marknaden.

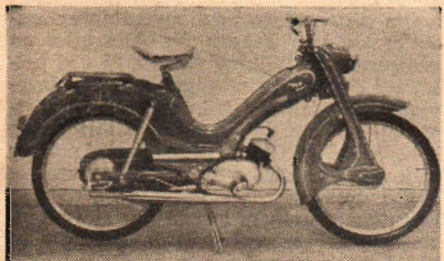
Apoello Z 29 Bel Rock kommer från Värnamo och visar att M Berlin & Co AB skapat sin hittills elegantaste och lättaste mopedskoter. Den tvåväxlade Zündapp-motorn har instrumentstyre. Kostar 1 050 kr.

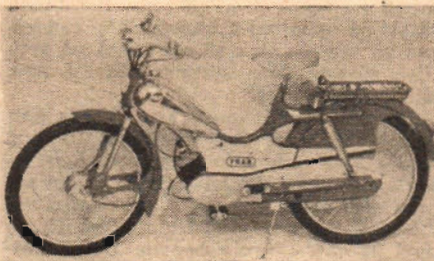
Apoello Apell har den nya Zündapp-motorn med planetväxellåda med två växlar och friläge. Heli-kopterramen innebär att mopedens vjälö delar hänger på ett enda fribärande ramrör. Pris 890 kr.

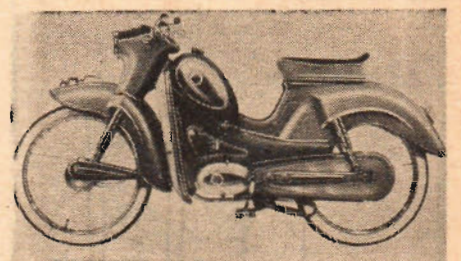
Crescent Saxoped 1135 presenteras av Nymans i Uppsala. Kraftöverföringen sker med kedja gemensam för den tvåväxlade Sachs-motorn och pedalerna. Breda däck ger äkkomfort. Pris 795 kr.

DKW-mopeden Humlan har ständigt avskärmd belysning och ny framgaffel av helpressad stålplåt med fjädring av bottenlänkstyp. Importör är Wiklunds Cykel & Motor AB. Priset är 945 kronor.

Framoped och King från resp. Fram i Uppsala och King i Hålsingborg, har nu fullbronsnav både fram och bak samt helt inkapslad kedja av mc-typ. Alla regage, även chaken, på styret. Priset är 895 kr.

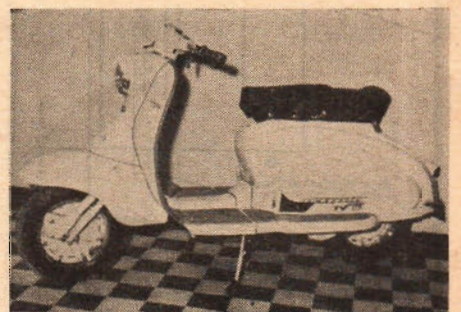
BMW-mopederna, svensk representant Indoma, Jönköping, kommer med fem nya modeller. Övan lyxmopedskotern, som kostar ca 1 050 kr. Patenterad frikoppling medger även trampning framåt.

Husqvarnas stora nyhet är den eleganta mopedskotern Corona, den första i världen med frihjul. HVA-motorn har konstruerats för att ge högsta effekt vid alla hastigheter. Enkedjedrift. 1 095 kr.

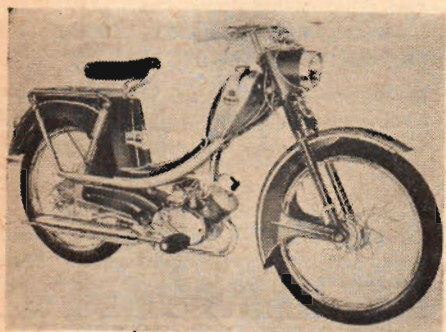

Jawa-skotern Cezeta som AB Fleron i Malmö lanserar under namnet la Bohème har bensinsnål 175 cc motor på 8 hk, god väghållningsförmåga och bagageplats fram och bak. Den går på 1 975 kr.

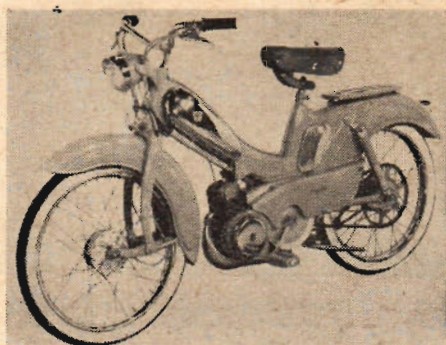

Lambretta-skotern har med modell TV 175 blivit fyrväxlad och fått ny motor med liggande cylinder. Toppfart 103 km/tim. Priset är 2 350 kr med underredsbeklädnad enligt AB Bil & Truck, Göteborg.

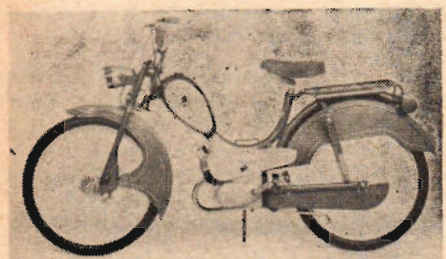
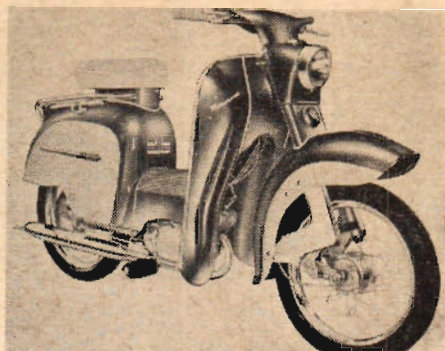
VÅRNYTT PÅ TVÅ HJUL

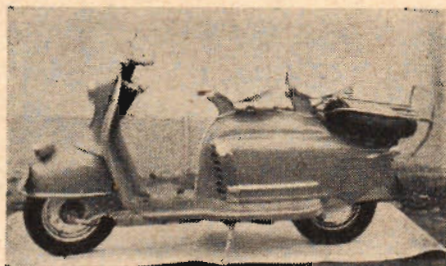
Mobylette — Motobécane, Frankrike och Belgimex, Stockholm — moped med automatisk centrifugalväxling för på modell 58 automatisk centrifugalkoppling som ger start via gashandtaget. 835 kr.

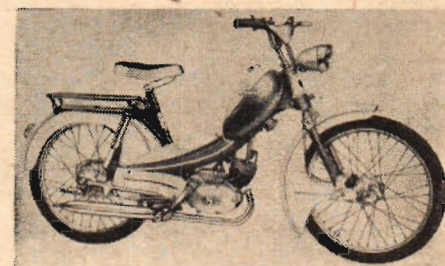
Monark, som är Nordens största cykelkoncern, fyller i april 50 år. Monarpeden i jubileumsupplaga gör med heltäckat sadelstolsrör och inbyggd strålkastare ett mycket elegant, strömlinjeformat intryck. Kedjan är inkapslad i plastbehandlat material. Nytt på Monarscoolens (t. h.) är bl. a. skyddsmattan på motorläckplåtens avansida. Monarpeden kostar 935 kr och Monarscoolens pris är 1 095 kr.

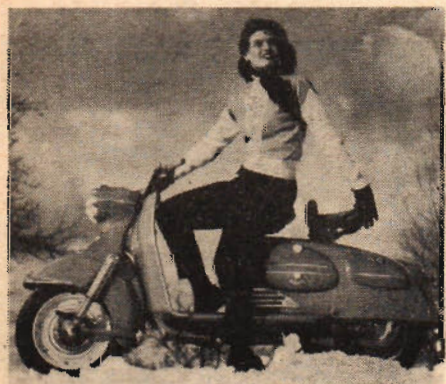
Mustang, mopeden från Trelleborgs Velocipedfabrik, får på modell 58 heltäckande kedjeskydd som är lätt avtagbart och delbart. Låg tyngdpunkt och fin balans ger goda köregenskaper. Pris 895 kr.

NSU Prima är en lysk skoternyhet som presenteras av Bengt Berg & Co i Göteborg. Den har treväxlad 6,2 hk motor på 150 cc med elstart och toppfarten är ca 80 km/tim. NSU Prima kostar 1 945 kr.

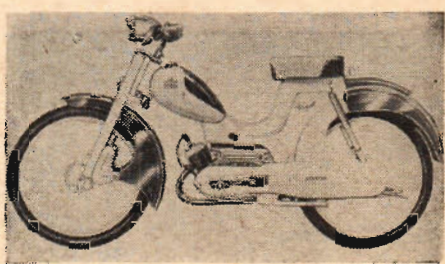
Svalette, Cykelfabriken Svalan, Falun, har i mopedmodellen 14 K Sachs-motor och ny fram- och bakfjädring. Den kostar tvåväxlad 895 kr och treväxlad 940 kr. Kan också fås med HAW-motor.

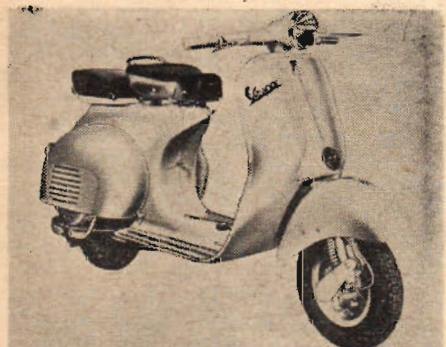
Puchs nya skoter SRA 150 får kraftigare motor än tidigare, då cylindervolymen ökats från 125 cc till 150 cc samt swinggaffel i stället för teleskopgaffel. Importör Motor-Lund, Malmö. 1 250 kr.

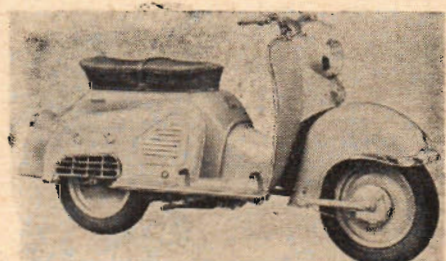
Vicky L är senaste mopedmodellen från Victoriafabriken i Nürnberg. Den får svängarmsfjädring även fram och breda stänkskärmar. Märket representeras av Motor-Service, Stockholm. Pris 900 kr.

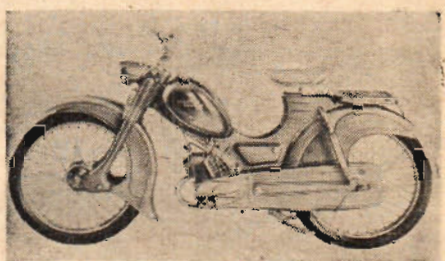
Rexoped Royal är en vacker moped från Rex i Halmstad. Har tvåväxlad Victoria-motor med nytt utväxlingsörhållande. Royal har synkroniserat fjädringssystem och kapslat styre och kostar 895 kr.

Vespa Elit 58 har fått inbyggd strålkastare. 125 cc motor med fallförgasare placerad direkt på motorloppen ger skotern bättre segdragningsförmåga. Generalagent Como & Bjerke, Stockholm. 1 775 kr.

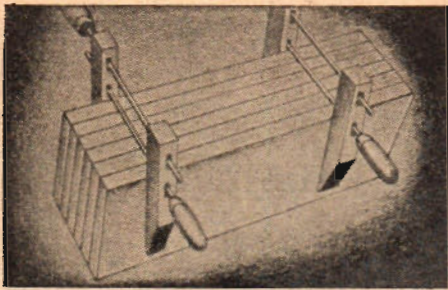

Zündapp-skotern Bella 154 från Nürnberg säljs i Sverige genom Motorkraft, Stockholm, liksom Zündapp Combinette S (t. h.) från mopedfabriken i München. Skotern har fyrväxlad 7 hk motor på 146 cc samt elektrisk självstart. Mopeden Combinette är tvåväxlad och modell 58 har bl. a. fått helkapslad kedja, ny framgaffel och pressgjuten ram. Skotern kostar 2 095 kr och mopedens pris är 995 kr.

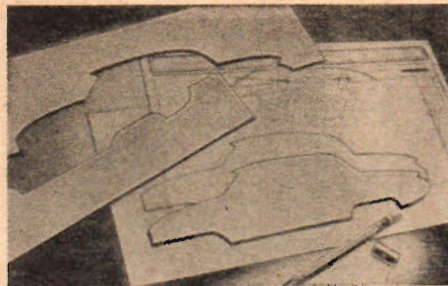

Bil eller motoriserad tvåhjulning? Den frågan har under senaste åren ställt många svenskar inför ett svårt val. F. n. är "matchen" mellan de två typerna av forskaffningsmedel i stort sett oavgjord. Bilarna på de svenska vägarna närmar sig med stora steg miljonen, medan noteringen för motoriserade tvåhjulningar ligger något över 800 000-strecket. Fördelningen är f. ö. följande: 500 000 mopeder, 275 000 motorcyklar och drygt 30 000 skotrar. De "vanliga" cyklarna står ännu så länge tullständig särklass med den imponerande siffran 2,5 miljoner.

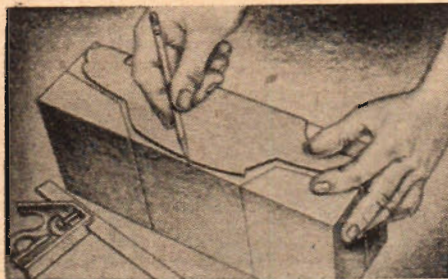
BYGG EN BIL FÖR DETROIT!

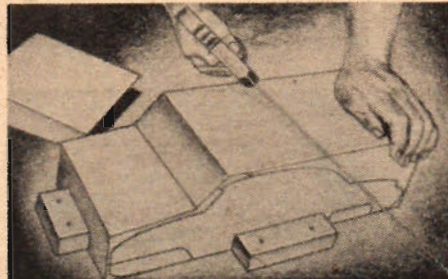
1 Om man inte väljer att tillverka modellen i massivt trä, kan man limma samman flera block. Obs! Fibrerna måste gå åt samma håll.

2 Från teckningarna eller lermodellen ritas upp bilens kontur på en kartong. Skär sedan ut teckningen, som skall användas som ritmall.

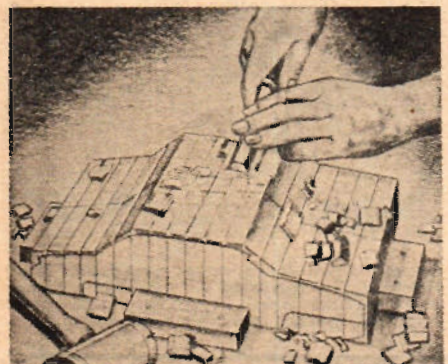

3 Placera mallen på trästycket och rita av konturen på träet. Markera vilka bitar av träet, som redan från början lämpligen bör sågas bort.

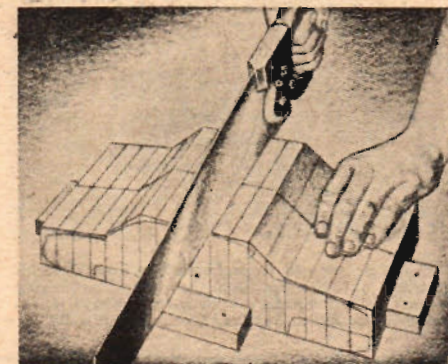

4 Med en vanlig handsåg avlägsnas nu de överflödiga trästyckena. Var mycket noga med att hålla er viss marginal till den ritade konturlinjen.

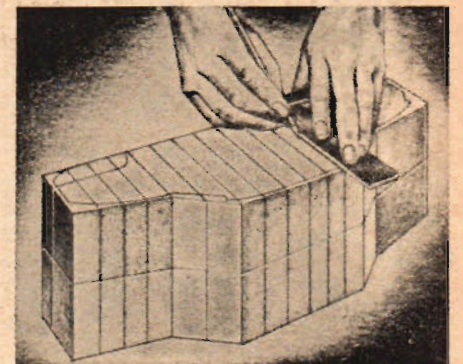
I nästa nummer: "Drömbilen" får lyxutrustning

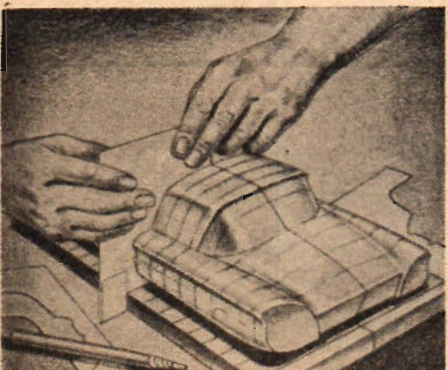
5 Arbetsstycket linjeras med givna avstånd, samma som på lermodellen och dess bottenplatta. Markera vagnens centrumlinje på träet.

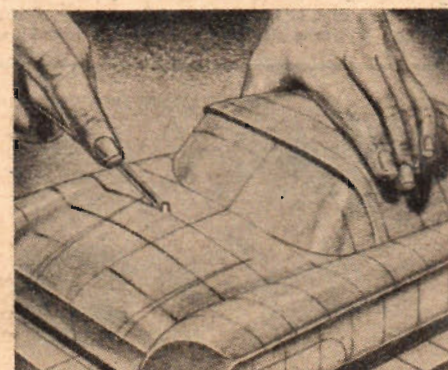
6 Såga tvärs över blacket nästan ned till bilens kontur på sidorna. Operationen upprepas vid samliga tvärlinjer på "taket" av arbetsstycket.

7 Med ett stämjärn avlägsnar man nu försiktigt allt trä mellan sågspåren. Arbeta vinkelrätt mot fiberriktningen och gå inte för djupt med sågen.

10 Placera modellen på den linjerade plattan, prova med lermodellens mallar. Blyeris på mallarnas innerkontur röjer var trä måste bort.

11 Använd ett litet håljärn för att få varje mall att passa exakt vid sin linje. Nederkant stadigt mot bottenplattan, innerkant vid mittlinjen.

12 Jämna ut träet mellan märklinjerna. Det gäller att redan nu arbeta fram en slät och fin yta. Gå framför allt inte för djupt ned i träet.

■ Många av oss har väl åtminstone någon gång avundats bilismens formgivare. Tänk att få skapa djärva, eleganta bilmodeller helt efter egen smak.

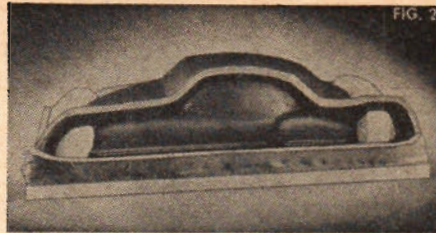
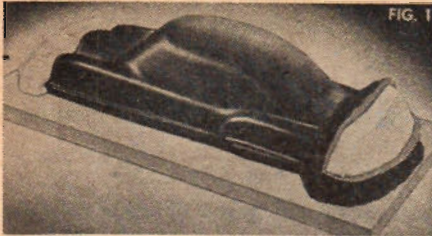
■ Ni har chansen nu. I Teknik för Alla tävling FRAMTIDSBILEN gäller det just att visa hur ni anser att morgondagens bil borde se ut.

■ Ert förslag kommer att överlämnas till professionella bilformgivare för studium. Volvos personvagnsavdelning blir representerad i den svenska juryn, och Fords stilgivare kommer att bedöma de bästa resultaten. Hedersdomare är ingen mindre än Pinin Farina, världens mest kände "bil-skräddare".

■ Alla läsare kan vara med i tävlingen. Inga åldersgränser finns alltså. Vinstchanserna är många. Se f. ö. vinstförteckningen i TfA nr 5!

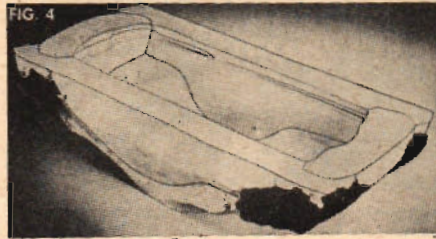
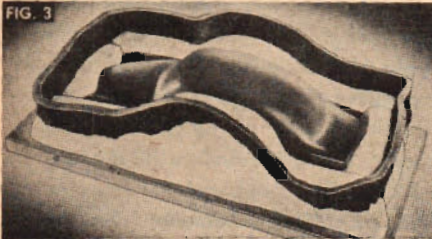
■ Ni kan bygga er idealkaross i modell eller ni kan nöja er med att rita några enkla skisser. (Se TfA nr 4 och 5). En praktisk ritning med måttanvisningar i full skala får ni från Teknik för Alla mot 50 öre i frimärken. Tävlingsregler bifogas samtidigt. Tävlingstiden utgår den 30 c. j. 1958.

■ På detta uppslag ger vi tips för dem, som föredrar att arbeta ut sin modellbil i trä. Bygga i lera (se TfA nr 5) rekommenderas som inledning.

Gjuter man en gipsform av lermodellen, börjar man med att dela in den i sektioner. Formen måste kunna tas bort utan att skada modellen.

Indelningen göres med strängar av modell-lera. Om man gjuter gips mot gips, måste den fasta gipsytan behandlas med schellack och smörjas in.

Fem formstycken räcker i allmänhet för att man skall få "släppning" på en bilmodell. Här fattas bara överstycket för att formen skall vara färdig.

Efter någon timmes torkning avlägsnas formstyckena från modellen och passas ihop. De mörka partierna markerar armering av gipsdränt väv.

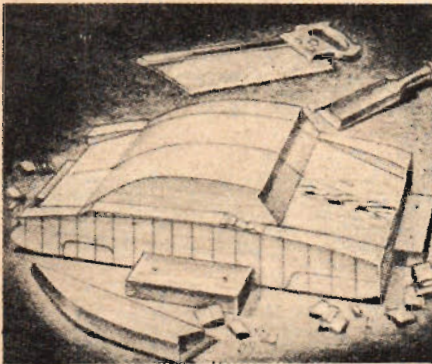
Tips för den som väljer gips

Den som inte bygger framtidsbilen i trä har i huvudsak två material att välja på, gips eller glasfiberarmerad plast. I båda fallen måste man starta med en gipsform, och figurerna härövan visar de viktigaste stegen. Kom ihåg, att bottenplattan måste vara struken med flera lager schellack och sedan insmord med olja eller fett.

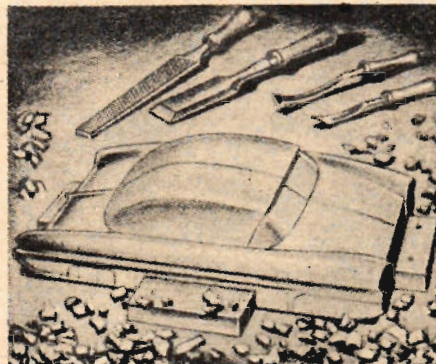
I gipsformen kan man gjuta en modell av bilen. Behandla formen invändigt med schellack och olja. Häll gips till ungefär

halva formens djup och rulla sedan formen fram och tillbaka tills gipsen fastnat på hela formytan. Bygg sedan på med gips inifrån till ungefär 2 cm tjocklek. Armera med gasväv, som läggs in i den våta gipsen. Ta bort formbitarna försiktigt efter någon timme och låt gipsmodellen torka fyra-fem dagar i rumsvärme före putsning och målning.

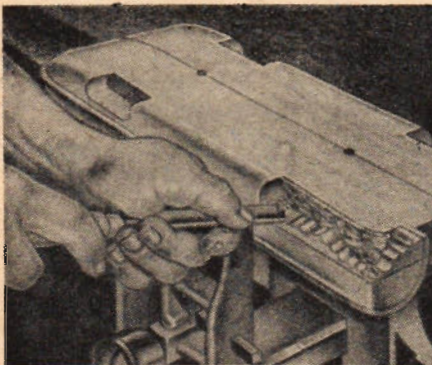
För plastbygge hänvisas till TFA nr 2 och 4 1958, där även gipsgjutning behandlas ingående.

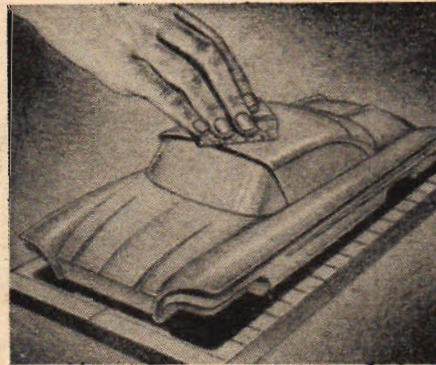
8 Slåta ut träytan och börja arbeta fram de rundade ytorna längs med konturlinjen. Överdelen av modellen får nu också sin rätta bredd.

9 Nu börjar bilen ta form. Arbeta ut konturer, rundningar m. m. med hjälp av små men skarpa handverktyg. Lermodellen tjänar som förebild.

13 Nu är det dags att göra plats för hjulen, skära rent vid fönster osv. Gör först en beräkning över hur djupt in hjulen skall sitta.

14 Putsa modellen med en fil, där så behövs. Hela bilen putsas sedan med fint sandpapper tills ytan är klar för målningproceduren.

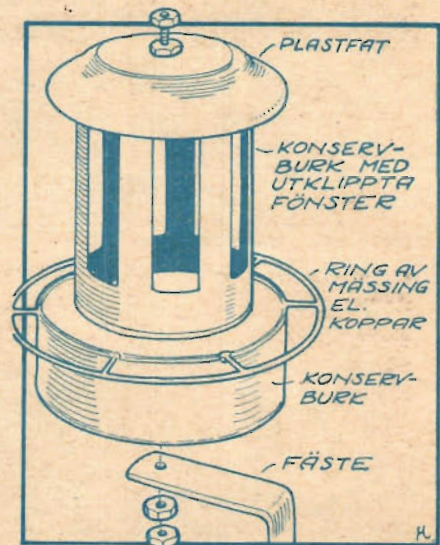
Det bästa smätipset

Tycker ni om "Gör-det-själv-pysel"? Ni kanske också har något praktiskt och lätt utförbart tips, som kan underlätta vardagsrutinen eller göra jobbet i hobbyrummet lättare? I så fall är ni välkommen med bidrag till "Det bästa smätipset". Alla införda bidrag honoreras och dessutom delar vi ut 50 kr för det bästa publicerade smätipset under månaden. Gör gärna, om det behövs, en liten enkel skiss över tipset, som sedan renritas av vår tecknare. Tipset skickas in under adress "Teknik för Alla, Postbox 3137, Stockholm 3". Märk kuvertet "Det bästa smätipset".

Knep för stift i tak

Det finns ett bra knep att sätta fast ett höftstift på en plats dit man inte når upp med handen, skriver Lars Larsson, Stg. 248, Söderköping. Man gör så här; På en käpp fäster man ett papper med ett höftstift och ett annat sticks sedan upp genom detta papper. Sedan är det bara att trycka käppen mot den plats där man vill fästa höftstiftet och trycka till.

Foderbord för fåglar

Per Persson, Box 20, Delsbo, har kommit med det här tipset för alla fågelvänner. Det är inte svårt att göra ett foderbord för fåglar av konservburkar och ett kaffefat av plast, skriver han.

På en hög och smal konservburk ritar man upp fem fönster. Lämna ett par cm plåt upptill och nedtill på burken. Fönstren klipps sedan ut med hjälp av en plåtsox.

Kanterna putsas sedan med smärgeklud el. dyl. så att det inte blir några vassa kanter, som kan skada fåglarna. Måla därefter foderbordet i någon glad och trevlig färg.

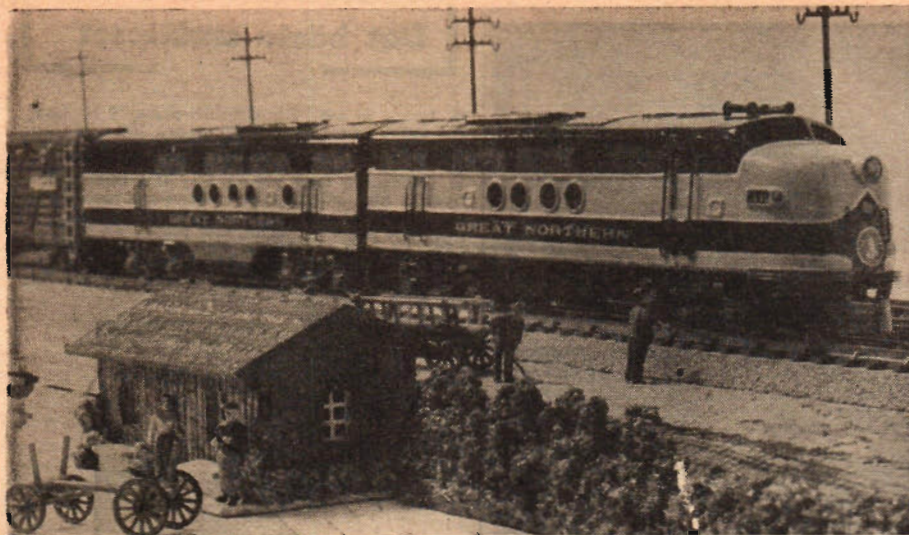
Two tips-vinnare

Femtiolappen för det bästa publicerade smätipset under januari gick till skåningen Kurt Olsson i Svalöv. Hans tips publicerades i TFA 2/58 och hade som rubrik "Bygg egen termostat". Det rörde sig här om hur man med hjälp av en bit bimetal kunde bygga en termostat för svagström.

Det bästa smätipset för februari sändes in av Alfred Hedén i Insjön och publicerades i nr 3/58 av TFA under rubriken "Boll för bilen".

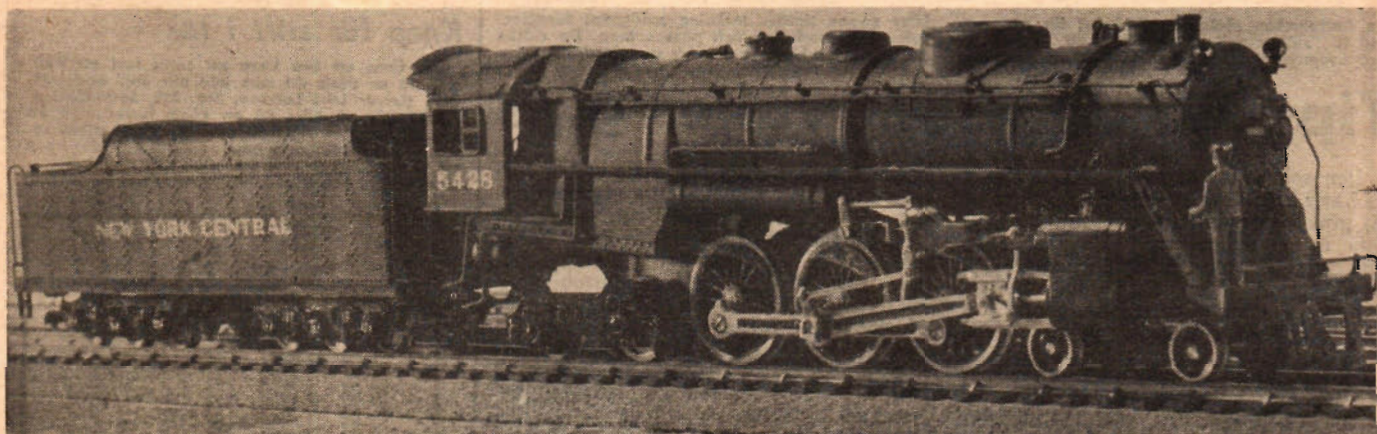
Hedén avslöjade här ett knep som förenklar inställandet av bilen i garaget. Metoden går ut på att rikta in bilen med hjälp av en vit boll, som hänger i ett snöre från garaaketaket. Då bollen studsar mot vindrutan är bilen i rätt läge. Femtio kronor blir priset för tipset.

PRECISION PÅ SPÅRET

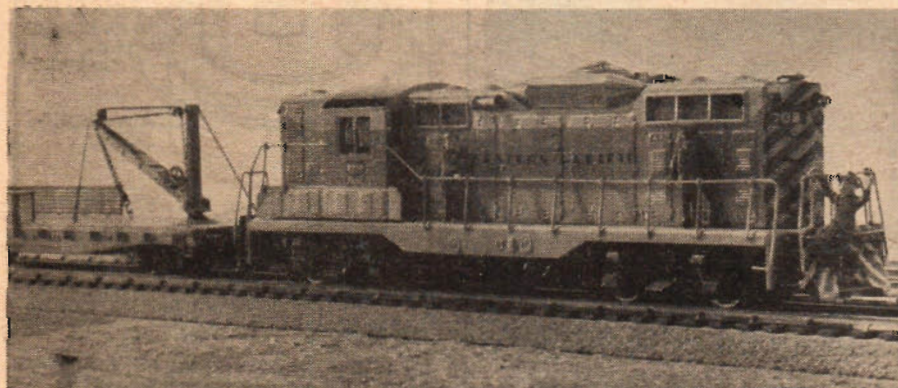

Great Northerns expresståg passerar en banvaktsstuga någonstans i Västern? Nej, bilden visar Tenshodos flotta modell av General Motors strömlinjeformade diesellok EMD FT. Modelloket kostar 132:50 kr.

Visste ni att japanerna tillverkar modelljärnvägståg som saknar sin like i precision och fint utförda detaljer? Det är det japanska företaget Tenshodo, som tillverkat klockor och guldsmedsartiklar sedan 1889 och nu sedan åtta år tillbaka bygger H0-modeller. Tenshodos modeller exporteras till många länder och har fått mycket fin kritik på flera internationella mässor. Dessa förnämliga H0-tåg och en hel del andra hobbynyheter kommer att visas på Teknik i Miniatur i Stockholm.

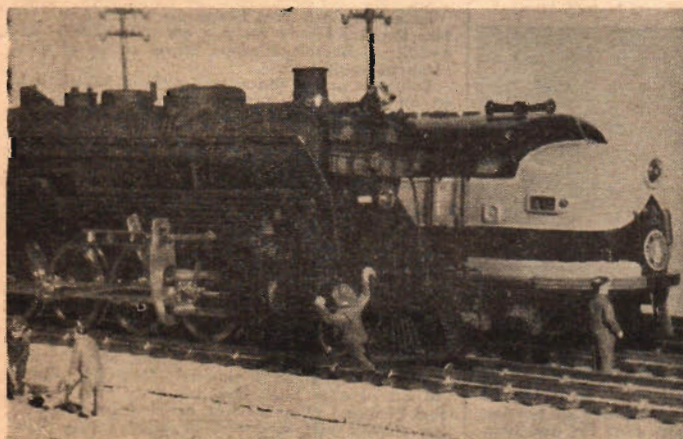

New York Centrals Hudson anses vara det kanske vackraste amerikanska loket. Tenshodos Hudson-lok har bl. a. en sådan finess som fjädring på alla drivhjul. Loket är tillverkat av mässing och kostar färdigt 186 kr och som byggsats 163:50 kr.

Titta närmare på den här modellen av General Motors G19-lok. Det vimlar av fint utförda detaljer som räcken, sirenen och trappsteg. Motorn driver på alla åtta hjulen och loket finns med olika amerikanska järnvägsnamn. Kostar 114 kr.

Den pangigaste Tenshodo-modellen visar Great Northerns väldiga Mikado-lok (l. v.), som i verkligheten vägde 370 ton. "Safety today — every day" kan man läsa på modellen av en typisk amerikansk "caboose" på bilden till höger.

Knut Sehlin i Vapelnäs, Stockviksverken, mitt bland sina modeller. I glödlamporna som Sehlin visar upp har han i den stora byggt i en miniatyr av Fisksund i Hudiksvall med hus, broar och t. o. m. ett lokomotiv, i den lilla en skuta och en av det blåaste hav omfluten ö med fyr och fyrvaktarstuga.

4 SALAR FÖR TIM IV

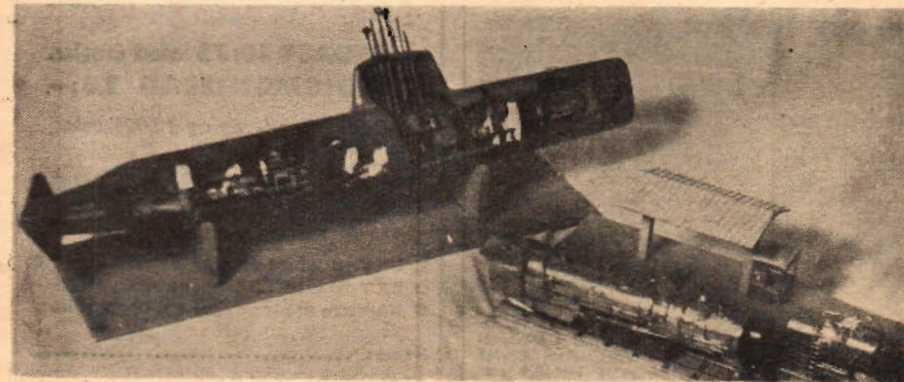
Nu har ett urval modeller och konstruktioner representerande teknik i miniatyr-arbeten av alla slag tagit inte mindre än fyra salar i besittning på Tekniska Museet. Som framgått av förhandsvisningarna i TFA från den fjärde Teknik i Miniatyr, anordnad av Teknik för Alla och museet gemensamt, ger utställningen många prov på beundransvärda resultat av tekniskt kunnande, händighet och skapande fantasi.

Ingen bör försumma se, njuta och lära av dem, liksom av alstren av den friska, orädda nybörjaranda, vilka arrangörerna också och gärna haft glädjen hälsa välkomna. Här kan allt beskådas i detalj från rymdskepp till undervattensbåtar!

I entrénsalen står de "vetenskapliga hobbyarbetena", främst hembyggda dimkammare för radioaktivt atomkärnsönderfall tillverkade efter Torsten Wilners anvisningar i TFA nr 22 och 25 förra

året, samt framtidens rymdskepp m. m. Salen bredvid har upplåtits åt utställare av verktyg och material för teknik i miniatyr och där finns också några av de vackra men industriellt byggda lok, som syns på detta uppslag. I minneshallen är vi tillbaka till amatörmodelljärnvägsbygget när detta är som bäst. Den där stationerade rörliga anläggningen är allas förtjusning.

En trappa upp återfinns huvudparten av de förnämliga tävlingsmodellerna. Dessa bedöms av en jury med herrar Torsten Althin, Olle Edner, Mats Hede, Olle Norelius, Karl Wessblad och Torsten Wilner som deltagare. Det dröjer några veckor innan de med så stort intresse motsedda prislister kommer. När detta läses har TIM IV invigts av Tekniska Museets studierektor fil. dr Ernst Herlin och succén är i full gång. Vi återkommer! ■ ■

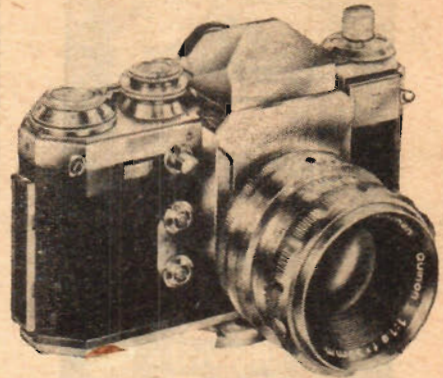

På TIM IV deltar Knut Sehlin med en modell av atomubåten Nautilus (överst på bilden). Ena sidan är uppskuren så att man ser maskinrummet, atomreaktorn, radarcentralen m. m. Det andra bygget föreställer en Jätn järnvägsstation med tidskiosk. På spåren vid perongen står ett ånglok och en tankvagn. Anläggningen är gjord efter materiallistan för "Med enkla medel" på utställningen.

FOTO

Redaktör:
STIG SANDELIN

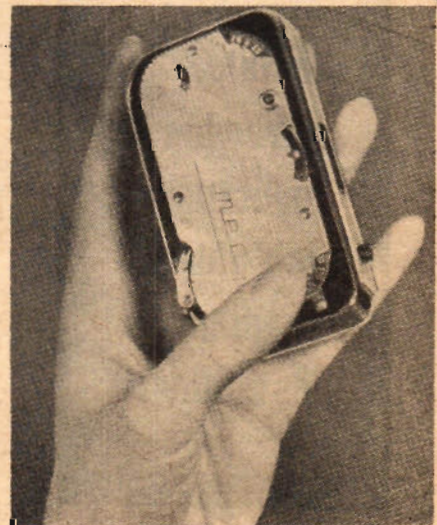
Den "enögd" spegelreflexkameran Edixa har nu kommit i en ny modell med inbyggd exponeringsmätare. Edixa 11B har ljusmätare med två mätområden och täcker alla ljusförhållanden vid exponeringar mellan 1/1000 och 2 sek. vid bländare 8.

FÄRGNYTT: Anseo kom i fjol med en verklig sensation då färgfilmen Anseo Superchrome lanserades. Den hade en känslighet av 100 ASA och var tre gånger så snabb som någon annan färgfilm. Nu kommer Anseo m.d den lika märkliga konstljusfilmen Super Anseochrome Tungsten, som även den har en känslighet av 100 ASA. Den nya filmen kan användas vid fotografering med alla slags konstljuskällor med undantag av lampor av dagsljuskarakter.

AUTOMATIK: Småbildskamerorna med bländarkopplad exponeringsmätare blir allt vanligare. Nu har Prontor kommit med den nya Prontor SLK-slutaren, som konstruerats med tanke på att bländaren skall kunna kopplas till ljusmätaren. Denna slutare används i den nya ljusmätarekopplade tyska småbildskameran Regula III-BK.

POLAROID-NYTT: Lands bekanta "enminutskamera" Polaroid Pathfinder har nu kommit i en ny modell med Rodenstock Ysaerex-objektiv i Prontor SVS-slutare. Som tillbehör till Land-kamerorna finns nu i USA ett litet urverk, som skruvas fast i kamerans stativgänga. Denna lilla timer spinner en minut, dvs. lika länge som bilden framkallas i kameran.

Mer 16 heter en trevlig tysk nyhet på miniatyrkameraområdet. Denna kamera är avsedd för 16 mm film och ger 24 bilder i format 10x14 mm. Mer har ridöslutare med viderna 1/25 till 1/1000 sek. och optik 1:2,8 f 20 mm. Slutaren är synkroniserad och avståndet ställs in från 30 cm till oändligt. ▼

CLIFF-LIM

hushålls- och
fotolimmet
framför
andra, håller
vad det
limmar,
kvalitets-
testat,
användes av
industrier
och veten-
skapliga
institutioner

TFAE

Redaktör:
HUGO
GUSTAFSSON

QSL-mystik från Norge

I ett brev från direktör Gunnar Nygård, Norsk Riksringkasting, har TFAE ombetts meddela de svenska kortvägslyssnarna, att man numera från norskt håll inte kan svara med QSL-kort på annat än rapporter om lyssning på specialprogram (motsvarande svenska radions utlandsprogram), och inte för rapporter som omfattar kortare tid än 45 minuter.

En inskränkning av verifieringen av svenska rapporter var väntad, sedan man från Norsk Riksringkastings körtblögekantor förra året anmärkt på det stora antalet felaktiga rapporter. En sådan bunt av rapporter sändes f. ö. i retur till TFAE som exempel på vilka påtagliga brister som förekommer.

Det övervägande antalet av de dåliga och felaktiga rapporterna var skrivna på ett brevformulär som tillhandahålles av en annan tidsningsklubb. De få TFAE-kort som fanns med, hade sänts direkt och inte passerat TFAE:s rapportkontroll. Flera av dem var skrivna på ett sådant sätt, att man frågar sig om rapportörerna över huvud taget hört programmen.

Direktör Nygård påpekade också att DX-arna i flera fall uppgivit sig ha lyssnat på frekvenser, som sedan lång tid tillbaka inte använts. Anmärkningsvärt är att det inte var bara nybörjarrapporter bland de felaktiga.

"Diplomater" i TFAE

TFAE:s högsta utmärkelse för DX-framgångar, gulddiplomet för 100 olika länders QSL, har erövrats av Tore Schleuss, Västra Torup. Gulddiplom för QSL från 75 länder har tilldelats Carl-Axel Persson, Osby

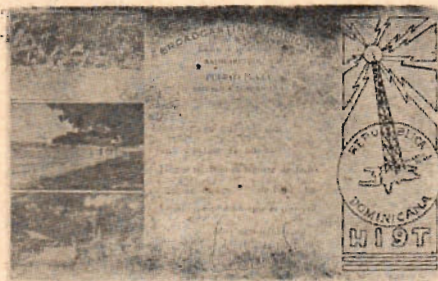
Verifikationer från 25 olika länder berättigar följande TFAE-medlemmar att erhålla diplom: Bertil Lind, Falun, Bengt Wäppling, Boden, Ingemar Strålin, Liared, Jan-G. Malm-sjö, Skedaborg, Rune Ivarsson, Lidköping.

DX-program över VOA

Voice of America började sända DX-program den 25 februari. DX-programmet ingår i den varje vecka återkommande sändningen för Europa med titeln "Report from America". Det nya inslaget i programmet kallas "HAM Show" och räcker i tolv minuter.

HAM Show presenteras av Bill Leonard, en välkänd radio- och TV-intervjuare och reporter. Han är bl. a. känd för sitt program "This is New York". Han är också en entusiastisk radioamatör och har sändarlicens sedan 1935. Hittills har han haft QSO med 150 länder. Hans callsignal är W2SKF.

Bill Leonards DX-program sänds varje tisdag och ingår i sändningen kl 22.00-22.30. Frekvenser: 21500, 21485, 27875 och 15250 kp/s för direktsändningar från USA. 7110 kp/s för reläsändningar från München samt 15130 och 9635 kp/s för reläsändningar från Tanger.

En verklig raritet på QSL-fronten är detta verifikationskort från Broadcasting Tropical i Dominikanska republiken på Haiti i Västindien. Kortet är i två färger och har formatet 19x12,5 cm.

MER DX-AKTUELLT PÅ SIDAN 26!

...och
se sedan
på fakta om
VESPA

Under 1957 såldes nära tre gånger så många Vespa som närmast följande märke. Vespa är kvalitet; den är snabb, har högt andrahandsvärde, är därför ekonomisk. Vespa är idealisk i tättrafik; inga parkeringsbekymmer, inget onödigt köande — Vespa "läser upp" trafiken. Vespa-återförsäljare finns över hela landet.

Skicka efter Vespa-broschyren och läs mera om bekväma Vespa.

TILL COMO M & T BJERKE AB
Karlavägen 67, Stockholm O
Sänd mig Vespabroschyren med ytterligare upplysningar.
Namn
Adress
Telefon

O.B.S.!

ÄVEN NI
kan själv bygga

**UKV-TILLSATS
MED TRYCKT KOPPLING!**

d. v. s. alla ledningar levereras tryckta på monteringsplattan, varför vi kan garantera att vem som helst kan montera denna tillsats på 1/2 timme. Det går ej att göra fel! Täcker utan spölbyte 2,5-8 meter och ger nytta (TV-ljudet och dubbelprogram), ett kul bygge och leksak (polisbilar, flyget m. m.)

Byggsatsen är komplett med helt färdig, tryckt monteringsplatta, rör och alla komponenter Endast montering återstår

**ENDAST 19:75 med beskr.
FÄRDIGMONTERAD 28:—**

Rekommenderas av 10.000-tals köpare.

Ingenjörsfirma **TELEKTRA**

Kvarnhagsgatan 67. Tel. 38 85 00,
Stockholm/Vällingby.

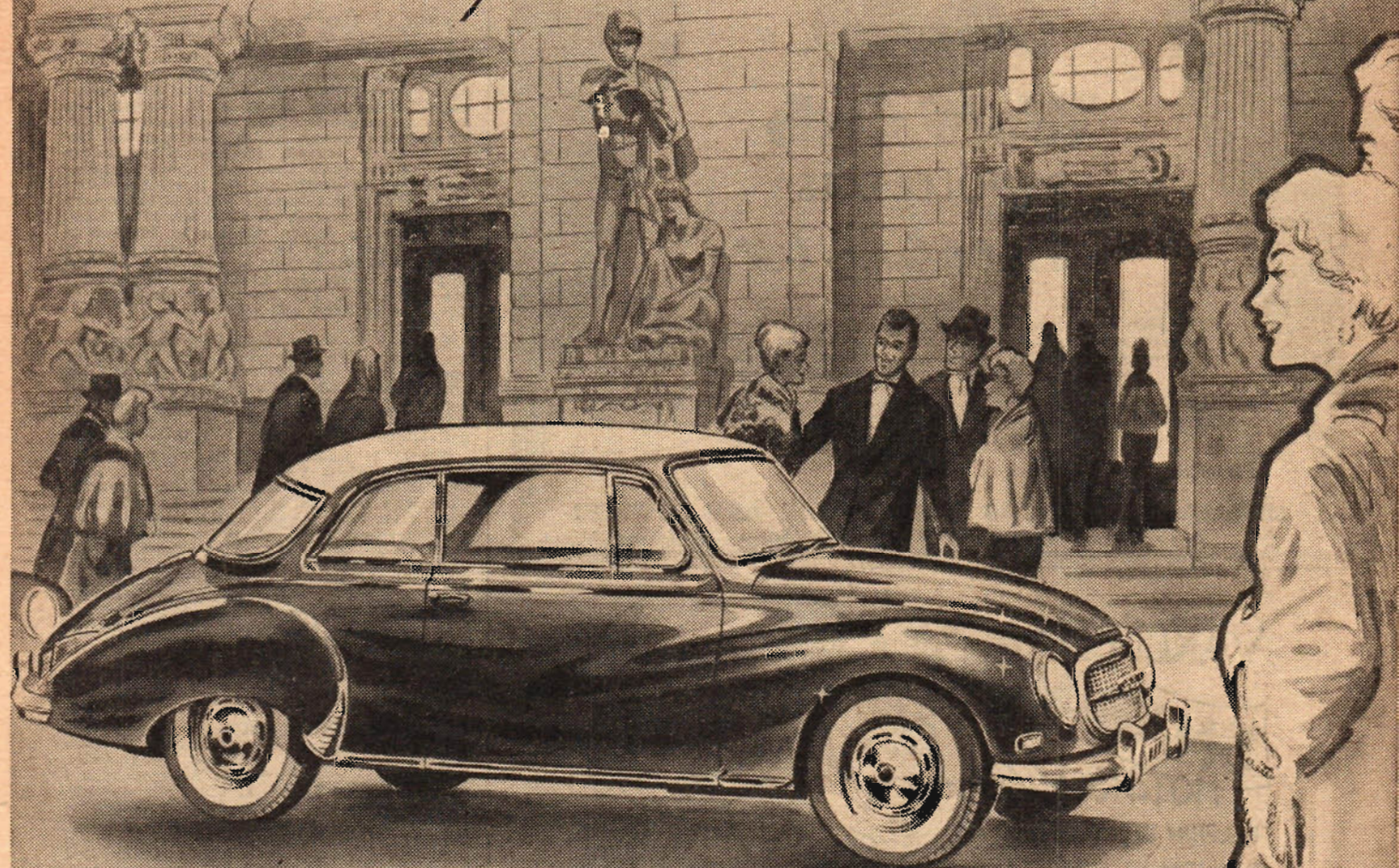
- UKV-tillsats, byggsats 19:75
- UKV-tillsats, färdigmonterad 28:—
- Närmare upplysningar om bygg-tillsats.

Namn:

Adress:

Postadr.: Tfa 6

En bil för hela världen

DKW AU 1000 *Coupé de Luxe*

För Er som i en bil ser mer än ett utmärkt transportmedel är DKW AU 1000 skapad. Det är en ny modell som i sig förenar DKW:s berömda köregenskaper med en elegant formgivning i sober europeisk anda och smak. DKW AU 1000 - en bil för hela världen - är även bilen för Er som kräver litet mer...

ÅTERFÖRSÄLJARE
OCH SERVICEVERKSTÄDER ÖVER HELA LANDET

Jobbigt med bilpolering?

Wolf Cub

BILPOLERSATS

går det lekande lätt

Ni tjänar in kostnaden på ett fåtal poleringar. Dessutom kan Ni med extra tillbehör använda den elektriska bormaskinen för borring, slipning, sågning, svarvning, fräsning, hyvling, putsning, borstning, gravering och mycket annat.

För närmare upplysningar, begär broschyren "För lönande tidsfördriv" hos Er järn- eller maskinaffär eller direkt från någon av nedanstående grossister.

Försäljes genom järn- och maskinaffärer

LINDAHL & NERMARK AB AB ENTERPRISE AB V. LÖWENER
ALINGSÅS STOCKHOLM-GÖTEBORG-MALMÖ STOCKHOLM

VÄRLDENS
SNABBASTE
MOTORCYKEL:

DELPHIN III, NSU, FÖRD AV
TYSKEN W. HERZ ---

... SOM 1956 KÖRDE
DEN MED
338,0 KM/TIM.

SNABBASTE
LIMMET

SNABBLIMMAR
PAPPER, TRÄ, LÄDER, POR-
SLIN, METALL - ALLT

Fråga oss om DX-ing

Kortvågslyssnarnas egen brevlåda i Teknik för Alla är öppen för alla som har DX-frågor av allmänt intresse. Frågorna insänds under adress "Teknik för Alla, Postbox 3137, Stockholm 3". Märk kuvertet "DX-frågor".

Eftersom utrymmet är begränsat kan det dröja innan svaren kan publiceras. Vill ni ha snabbare svar på era frågor, kan ni få dem per brev, varvid avgiften är en krona. Pengarna kan sändas in i frimärken eller sättas in på postgirokonton 15 79 92. Ange tydligt om ni vill ha svaret i brev.

FRÅGA: Har hört att Deutsche Welle, Väst-Tyskland sänder DX-program. När sänds det och på vilka frekvenser?

Kurt.

SVAR: Deutsche Welle i Köln sänder DX-program en gång i månaden. Det är redigerat av DX-redaktören Horst A. C. Krüger och är på tyska och engelska. Sändningarna förekommer fem gånger andra måndagen och tisdagen varje månad. Sändningsriktningarna varierar för varje sändning, likaså frekvenserna. Sändningsschemat för Deutsche Welles DX-program är följande: Till Fjärran Östern måndag kl 8.30-8.40 på 21650 och 11795 kp/s. Till Mellersta Östern måndag kl 16.00-16.10 på 21490 och 17815 kp/s. Till Afrika måndag kl 19.30-19.40 på 17815 och 15275 kp/s. Till Syd-Amerika måndag kl 23.30-23.40 på 15375 och 11795 kp/s. Till Nord-Amerika tisdag kl 3.00-3.10 på 11795 och 9460 kp/s.

FRÅGA: 1) Vilka våglängder och frekvenser sänder Radio Eurafica på? 2) Vad är portot för en rapport och ett vykort i ett kuvert, som sänds till utlandet? 3) Hur skall man få QSL från Dux Radio? Jag har sändt rapporter tre gånger, men än har det inte gett något napp.

TEAB-MMHZ.

SVAR: 1) Radio Eurafica Tanger sänder ett kommersiellt testprogram på 9275 kp/s 32,30 m varje kväll efter Ibra Radios program på samma frekvens. 2) Lyssnarrapporter som läggs i ett kuvert, skall alltid frankas som för slutet brev, alltså 30 öre inom de nordiska länderna och 40 öre för övriga utlandet. Flygpostporto tillkommer för brev som skall sändas utom Europa. 3) Dux Radio brukar verifiera korrekta rapporter och har svar uteblivit, måste det ha föranletts av att rapporterna inte var riktiga. En noggrann rapport omfattande minst en halvtimmes lyssning ger säkert svar.

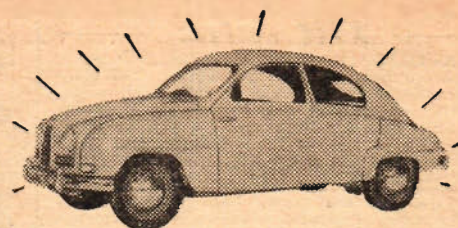
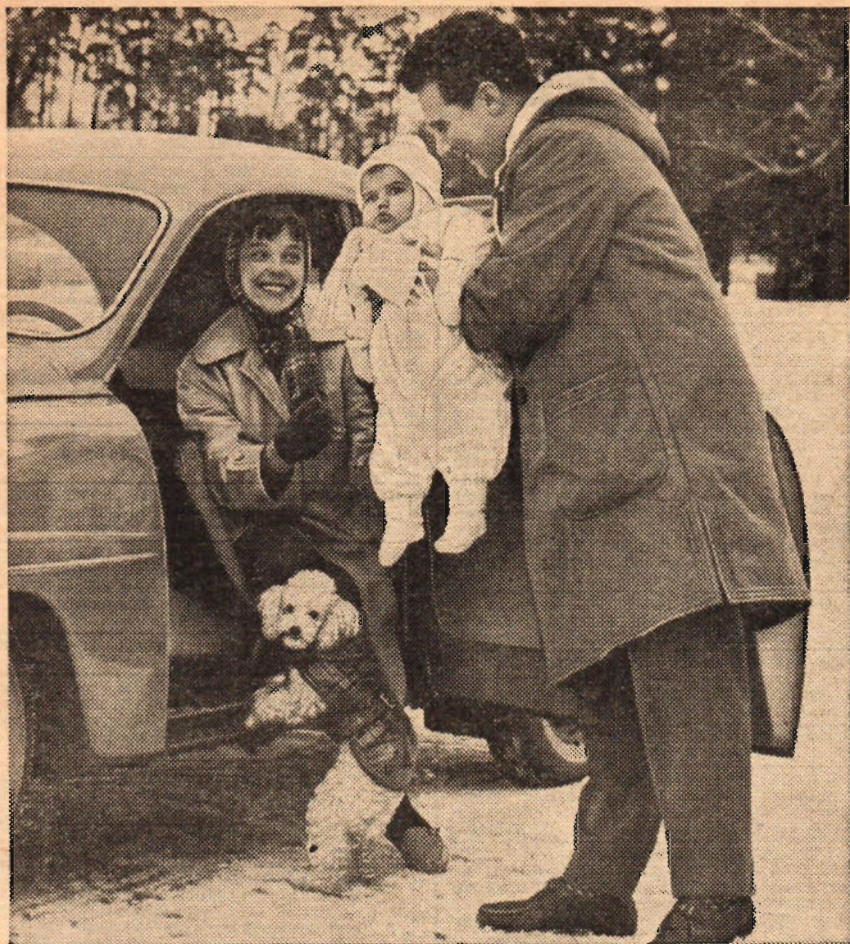
Kontakt med DX-klubbar

■ RÖNSKÄRS DX-CLUB. Bildades i mars 1957. 10 medlemmar. Adress: Box 862, Skelleftehamn. Ordförande Ingemar Bränström, Skelleftehamn. Årsavgift för medlemmarna i Skelleftehamn 4 kr, halvår 2 kr. För medlemmar på andra platser 2 kr helår, 1 kr halvår. För medlemmar inom Västerbottens län tillkommer avgift till Västerbottens DX-Förbund, som Rönskärs DX-Club tillhör. Under 1957 var denna avgift 1 kr. Klubben utger en bulletin, 10 nr pr år, som också ingår i medlemsavgiften. Klubbmöten varje vecka, i regel på fredagarna. Klubblokal i Skelleftehamns centralskola skall ordnas. Klubbävling i form av poängjakt, i vilken etappsegraren varje månad erhåller en inteckning i ett vandringpris.

■ MORÖNS DX-CLUB. Bildad 1957. Adress: Rosgatan 14, Skellefteå. Medlemmarnas ålder 13-16 år. Har regelbundna möten i egen klubblokal. Önskar brevkontakt med klubbar i Sverige och utlandet.

■ DX-KLUBBEN DOMARRINGSPOJKARNA. Ungdomsklubb, medlemmarnas genomsnittsålder 16 år. 10-talet medlemmar. Klubbens adress: Box 25, Smålandsstenar. Ordförande Gösta Andersson. Medlemsavgift 4 kr pr år, 2:50 halvår. Klubbens tidning heter "Eterbladet" och kostar 50 öre. Nylligen hade klubben en DX-ävling.

■ VÄSTRA NYLANDS DX-KLUBB. Bildades i november 1956. Omkring 25 medlemmar från Finland, Sverige, Danmark och England. Klubbens adress: Kungsgatan 11, Ekenäs. Finland Ordförande Torsten Söderström. Klubbmöten första och tredje söndagen i månaden i klubbens egen lokal Fabriksgatan 9, Ekenäs. Medlemsavgift för finska medlemmar 500 mk, övriga 10 IRC. Medlemmarna erhåller klubborganet "VNDX-k" varannan månad. Dessutom utger klubben vid behov en bulletin. Medlemmar erhåller gratis klubbens vimpel och loggbild. Klubben har diplom för verifikationer från 25, 50 och 75 länder samt mästartdiplom för QSL från 100 olika länder.

SAAB

på SAAB

på SAAB

på SAAB

på SAAB

Gunwer Bergkvist och Hans Lagerkvist "knäpper upp" om familjens femte SAAB

Hela Sveriges Knäppupp-stjärna Gunwer Bergkvist, som far runt landets alla vägar om somrarna i familjens SAAB, bubblar av entusiasm:

— "Jag är lycklig bakom ratten i min SAAB. På sommarturnéerna kör vi ju långa sträckor mellan föreställningarna, ofta sent på kvällarna, och ändå blir jag inte trött. Och jag behöver aldrig vara nervös... SAAB håller alltid tiden. Och vad den är härlig att köra..."

— "Ja, någon annan bil än SAAB lär vi aldrig köpa", säger maken, regissör Hans Lagerkvist med stillsam pondus. — "Det började under en filminspelning för några år sen, då jag skulle rekognosera inspelningsterräng. Jag hade bråttom, körde SAAB på skogsstigar, ofta ut i rena geografien. Sen dess är SAAB min bil.

Alla mina fem SAABar har gått perfekt, trots att jag ofta har försummat dem. SAAB är säker på vägen, stryktålig och bekväm. Och att motorn är bra märker jag ju. Men hur den ser ut inuti vet jag faktiskt inte. Jag har aldrig behövt öppna motorhuven..."

— "Och i sommar skall jag ut på turné igen, och Hans har lovat mig SAABen. Men bara på ett villkor — att han får köpa en SAAB till. Så får det bli." Säger fru Bergkvist och virvlar iväg.

Flygkvaliteten ger mervärde

SAAB är säker:

Säkerhetskarossen med flygstålsprofiler i vindrutestolparna ger trygghet åt förare och passagerare. Bra sikt i alla väder tack vare den hela vindrutan och de nya vindrutetorkarna. Säker väghållning tack vare framhjulsdriften och den perfekta viktördelningen.

SAAB är ekonomisk:

Låg bränsleförbrukning tack vare den aerodynamiska utformningen. Till den goda driftsekonomi bidrar den minskade inblandningen av olja i bensinen. Robust konstruktion — små underhållskostnader.

SAAB är bekväm och praktisk:

Det är en glädje att sitta bakom ratten — den vilsamma körställningen och den utmärkta fjädringen ger flytande gång även på "tvättbrädesvägar". Det höjbara baksätet ger barnen utmärkt sikt. Rymligt bagagerum som lätt kan ändras till lastrum tack vare det lätt borttagbara baksätet. Bäddbar med härliga skumgummidyner — "hotellrum" bokat vart man än kommer.

SAAB-de glada familjernas bil

Filialer, återförsäljare och serviceverkstäder över hela landet

Till salu:

AKRYLGAS (= plexiglas). Drömmaterialet för hobbyister, säljes i provsatser med blandade färger och tjocklek ar inkl. lim, polermedel, formgummi och fullständig bruksanvisning. Pris för liten sats (1/2 kg) kr 11:80, stor sats (1 kg) kr 22:— fraktfr. mot postförskott. Sagemo & Co AB, Gräsberg. Telefon Ludvika 250 08.

MOTORCYKELDELAR, begagnade, till de flesta märken. Störst i branschen. Motorfirman Jap, Olivedalsg. 3, Göteborg. Tel. 12 69 34.

PERSIENN-BYGGSATSER helt av metall, i högsta kvalitet. Toppmoderna. Lättbyggda. Prisbilliga. Tydliga anvisningar. Begär broschyr och prislista. PERSIENN-CENTRALEN, Arvika.

MC-FÖRARE gör som världschamp. Ronnie Moore köp överall från BRÖDERNA HALVARSSONSKINNSKRÄDDERI, Malung.

GRAMFONSKIVOR, beg. schlager, operett, konsert, populärmusik i sats om 10 st billigt 15:—, I.—son, Box 111, Sundbyberg 1.

PUCHS RESERVDELAR, samt tillbehör. Reservdelar till de flesta mc-märken samt motorrenov. Bekvis Reservdelslager, Drottninggatan 8, Linköping. Telefon 410 46.

NYA GASMASKER, täcker hela ansiktet, 3 storl, lämpl. för gjutare, sprutlackerare el. hobby, end. 3:85 st. 5 st. 19:— fraktfr., låda om 50 st. (10/1, 35/2, 5/3) 100:—, Varje mask i kart, m. bärrer m. bruksanvisn. på svenska. Autoteknik, Karlstad. Telefon 128 97.

NYHET! RITN. TILL SVETSAGGREGAT för upp till 3,25 mm elektroder, 220 V. Enkelt o. bill. att bygga. Kompl. ritn.-sats, arb.-beskr., prisl. a matr. allt för 14:50 + porto. Gratis medf. ritn. a miniatyrsvets samt svetsomf., byggs av bilgen., samt broschyr på byggsatser o. färd. aggreg., 30—240 Amp. 380/220 V. Ing. B. Östlund, Högabergsv. 5, Örnsköldsvik.

KAMEROR: Agfa, Edixa, Voigtlander etc. Exp.-mätare, kikare, radio, armbandsur. El. ur och verk. Hög rabatt. Nettoprislista mot porto. KEM-OPTIK, Danderyd.

AJS och MATCHLESS MC ett alltid komplett reservdelslager, även en del beg. delar, årsmodeller 1940—1958 och för dessa märken olika slag av tillbehör såsom störtbågar, pakethållare, TT-styren, strömlinjekåpor m. m. Vår specialverkstad står alltid till Eder tjänst med alla förförande slag av mc-rep., renoiveringar, trimningar m. m. Begär offert och rådgör först med oss det lönar sig. MOTORFIRMAN ÅKE AHLQVIST, Friggagatan 19, Göteborg. Telefon 15 06 95.

LLOYD-ÄGARE, allt i reservdelar och tillbehör för Eder Lloyd, Var Ni än bor sänder vi varor omg. pr. post. Söder-Bil, Gotlands-gatan 73. Telefon 40 68 08, Stockholm S6.

EL-MOTORER 1-fas, 220 V, 1 400 v/m., 1/4 hk 70:—, 3-fas, 1/2 hk, 1 400 v/m. 75:—, Kilremmar o. skivor till ovanstående billigt. Firma Gaco, Södermannagatan 28, Stockholm S6.

BILRADIO 15 % RABATT, fabr.-nya, m. garanti alla märken, uppgiv bilmodell. Allt för Volkswagen, Göteborg H. Telefon 23 11 77.

BILKUTBILDER (s. k. överföringsbilder ell. dekalkomanier) från kända in- o. utländska städer o. turistplatser för bilar, scooter etc. 1:—/st. Katalog gratis. AB DURAX, Ävd. A, Malmö 5.

BATERILADDARE nya, för bil- och traktörägare, 6—12 V. Endast 98:—, kompl. m. sladdar. AB E. Brorsson, Mariannelund.

GÖR ERT KÖRKORT, BOKOMSLAG m. m. outhärligt, genombaka det med plast. Ni slipper få det slitit och nersmutsat. Plastbehandling innehåller allt hela kortet blir genombakat i plast — således ej någon form av plastpåse utan ett lagom böjligt 1 mm tjockt kort. Som är hela outhärligt. Ni kan vid behov använda det som isskrapa på vintern! Hel sats + bruksanvisning endast kr 5:75. Objektindustri, Box 185, Motala 1.

BILTILLBEHÖR senaste nyheter. Katalog mot porto. AB DURAX, Malmö 5.

NYHET! Tyska SYNKRONURVERK toppkval., centr.-sek., omkoppl., 110—220 V m. visare 17:50. R. Lindeborg, Gilleg. 4, Hägersten.

BÄTRIFNINGAR. Se kommande ann. i TFA nr 7 o. 10. Rune Roggentin, Götgatan 26, 2 tr., Stockholm.

BEG. BILDELAR till de flesta märken. Kopparbergs Biltillbehör. Tel. 552, Kopparberg.

VET NI att Ni billigt och enkelt kan göra en båtmotor av en mc-motor. Passar alla båtar. Ritning o. arb.-beskr. 7:75 + porto. TV:s, Fack 739, Junsele.

STÖTFÄNGARE till VW -53—58 års modell. Finns i, såväl bak som fram. Säljes för end. 68:—, 25 % rabatt pr st. Framstolar kompl. till PV mod. A. Höger sida 50:—, AB E. Brorsson, Mariannelund.

BYGG SJÄLV sändare och mottagare efter våra schema. Förteckningen kostar 50 öre. Amatör-Radio, Fack 57, Stockholm 26.

TFA: rad-annonser

Ann.-priset under denna rubrik är netto kr 2:50 per rad (ca 34 typer). Förskottslikvid kontant eller insatt å postgirakonto 15 79 92.

Manuskripten måste vara tydliga — maskinskrivna eller tecknade. Vi ansvarar för otydligt skrivna e-ler starkt förkortade manus.

TRANCEIVER, enkel effektiv radiotelefon i fickformat. Schema med arbetsbeskr. kr 3:95. Surplusschema anskaffas, uppgiv typ. B. Filipsson, Jonslund, Essunga.

ELMÄTARE (1-fas) växelström, felfria kr 3:90. Tele-Radio, Visby. Telefon 144 76.

GLASFIBERPLAST. Populärt, intressant material. Självhårdar, blir glasskär och genomskinlig. Användes för tillverkning och rep. av bilar, båtar, husvagnar, mc-kåpor, formgjutn. m. m. Kan armeras med glasfiber. Lätt, starkt. End. prima råvara. Beställ provsats inneh. plast, hårdare, accelerator, färgampuller samt fullst. beskr. och prisl. (även i parti) för 11:— + porto. OBS! Samma plasttyp som användes vid TFA:s beskrivning av plastarbeten. GLASFIBERVÄV och MATTA. Hög kvalitet, låga priser. Prover och prisl. 5:—, Firma Regale, Box 6844, Borlänge.

LJUDDÄMPARE VOLKSW. 1—2 avg.-rör kr 33:—, Mod. 1956 35:—, PV 444 14:—, Anglia 19:— + frakt. Returrätt. F. a. Ehä, Stockaryd.

STOYE SIDVAGNAR, utförsäljes för kr 350:—, fabriksnya men något transportskadade. AB MOTOR-SERVICE, Ynglingagat. 24, Stockholm. Telefon 33 94 03—04.

BILRADIO PHILIPS lilla, fabr.-ny kr 210:—, Turck, Fjällgatan 3 I, Göteborg.

BYGG BILLIGT ett laddningsaggregat. Ritn. t 2 olika 4:—, Låkv. i frim. portofr. Delar tillhandahålls. Gratis medf. ett häfte om ackumulatörvård. F. a. Micord, Box 27, Spånga.

FINA TRAMPBILAR BILLIGT, end. 28:—, f. barn 3—8 år. I strömlinjeform. För monter. i satsen ingår t. ex. 4 gummihjul 220 mm, ratt, växelspåk, pedaler, alla övr. ställdelar + sidor. Lätt att mont. m. hjälp av skiss. Tillv. Leksaksservice, Box 23, Enskede 1.

MOPEDER från kr 595:—, Mobylette o. Flan-dria reservd. Beg. katalog fr. generalagenten: AB Belgimex, Box 21029, Stockholm 21.

EL. HANDBORRMASKINEN WOLF CUB, bästa allroundmaskin i. h. hobbyfolk. Kontant 98:—, avbet. 105:— (30:— v. leverans, 25:— pr mån. äganderättsförbehåll.) Uppgiv nätpän-sning! Handelsfirman RONDO, Brådstups-vägen 17, Stockholm/Hägersten.

MODELLMOT. 5,5 cc n. ny 25:—, Bensintank Jawa 15:—, d:o HVA 10:—, Biltvårn. element n. nytt 25:—, Bakhjul AJS -47 15:—, L. Andersson, Skeppareg. 55, Norrköping.

ALLA DELAR TILL BSA -52, 500 cc topp. Körd 2.000 mil, säljes billigt. Box 3, Trådet.

BIWE-MAT projektor m. 3 mag. 245:—, Dammsugarmotor 35:—, Kronometer 15:—, Aeromodell byggsatser 4:— pr st. Flygplans-prop. 30:—, Åke Lindahl, Vasag. 29, Vetlanda.

MONARK MOPED 3 växl. m. -57 650:—, m. -56 450:—, m. -53 300:—, 1 st. Dyna P.-mot. m. -57 200:—, 1 st. Ford Eifel-mot. m. -38 150:—, 1 sats Dyna P.-delar m. -57 200:—, 1 sats Ford Eifel-delar 100:—, N. uppl. mot porto. Helge Olofsson, Långserum, Yxnerum.

VOLKSWAGENÄGARE, montera själv WASO växelås. Inga ingrepp eller specialverktyg erfordras. Fullständig mont.-anv. medföljer. Pris kr 64:75 (riktpris 75:—). Beställ i dag. 2 st. fraktfritt. VARUCENTRALEN, Borås 4.

1 st. ETA "29" GLÖDSTIFTSMOTOR 5 cc. Har kostat 89:—, säljes för 50:—, med ED propeller. 1 st. Webra Mach 1, 2,47 cc med 1 st. balanshjul. 1 st. nylon propeller. Har kostat 72:—, säljes för 40:—, Motoretta är ej inkörd. Lars Andersson, Järnvägsgatan 6, Landskrona.

MOTORCYKLAR nya säljes med 50 % rabatt. Äv. avbetalning. Katalog sändes mot porto. AB Belgimex, Box 21029, Stockholm 21.

NV 250 cc m. -52 i fullgott skick 375:—, TT-sadel, bakhjulsfjädring m. Sachs 150 cc körd 960 m., enastående välvårdad 575:—, ev. byte. OBS! Fotografi sändes på begäran. Box 105, Fensbol.

DYNA PANHARD -49, -51 i delar. Ing. Berglund, Brukshotellet, Skoghäll.

TV eller FM. Tillverka själv utmärkta lång-distansantennerna m. 4 element. Utf. ritn. 4:— st. F. a. Micord, Box 27, Spånga.

BACKSLAG med led. knut (vireknut) för inombordare 125:—, H. Karlsson, St. Hagvägen 23 B, Grängesberg.

BANDKABEL 300 ohm nedledning, 0:28 per meter. Amatör-Radio, Fack 57, Stockholm 26.

HO MÄRKLINANLÄGGN. Obet. beg., som ny, kat.-pris 500:—, sälj. för 275:—, Jan Öberg, Postlåda 1109, Halmstad.

LURA BILTUVEN. Gör själv en effektiv anordning som hindrar bilstöld. Ritning och beskrivning kr 10:—, Enkelt arbete. Material-kostn. ca 5:—, Ritning till läs på bildörrar som lute kan öppnas av barn bifogas gratis. Gösta Johansson, Tofta 324, Lidköping.

MC-MOTOR BSA 500 cc, m/50 60:—, växelåda 50:—, magnetgen. med relä 40:—, förgasare 15:—, Indian balansparti m. vevst. och kolv. 1.000 cc 12:—, mc-hjul bak 26x2 m. gummi 10:—, oljepump mc mek. ny 15:—, 24 nr TFA -47 6:—, B. Larsson, Fällingg. 24, Skänninge.

-58 ÅRS MERCURY, Scott Atwater o. Seagull. Plastbåtar o. båttillbehör. Utombordsmotorer emott. f. reparationer. Båtfirma Kurt Berggren, Nygatan 8, Piteå. Telefon 116 42.

BÅTMOTOR, inombords, 6 hk B. R. med el. utrustning, typ Fåre-Göta, 2-takts bensindri-ven. Obetydligt begagnad, Tel. 351 58, Kristianstad.

4 st. **STÖTDÄMP.** till Volvo PV 444 körd 1.500 mil 20:—/st. 1 st. Mopedadel ny 20:—, G. Einarsson, Öje.

KORTVÄGSSÄNDARE OCH MOTTAGARE, SX-16 Super skydder. B. Lindskoug, Nobel-vägen 109 A, Malmö. Telefon 287 12.

BEG. RADIOGRAMMOPONER, Philips, Centrum m. fl. Välvärdade samt genomgångna på vår serviceverkstad. Priser från 175:—, 800:—, Avbetalning kan ordnas. Berggrens TV, Norrköping. Telefon 204 44.

12 GRAM-SKIV. 10:—, 8 verkt. 5:—, B. 136, Malmbäck.

NYA RESESKRIVMÅSKINER, av förstkl. fabr. säljes med full garanti till starkt reduc. pris. End. kont. Antalet begr. Uppl. mot porto. Svar till "Senaste modell", Box 1, Hammarlund.

FLYGLANSDÄCK 12 lag. nylon 6,25/16", 6,00/15", -27/14" begagnade 40:—/st. Vrakpris! Maskincentralen, Ång. Telefon Nässjö 221 25.

10 W RADIOSTATIONER, med för 109:—, Beskrivning m. svarsporto. Box 5909, Örebro 5.

1 st. **SVETSAGGREGAT**, ASEA typ LZ 10—12 beg., säljes med garanti, pris 1.200:—, 1 st. komb. skär- o. svetsbrännare ny 75:—, 1 st. Eld handbormaskin, borr 1/2" beg. 150:—, 1 st. kombinerad cykel- o. pakethållare för bil, ny 45:—, Harald Sjöberg, Kolbergavägen 51, Oskarshamn.

TRAFIKKORTSKURS, på korrespond. 17:— + porto. Rekt. i dag. Biletteknik, Box 6072, Malmö 6.

MC-SKIDOR, som nya 40:—, Fleischmann, kostat 160:—, nu 100:—, O. Hansson, Box 228, Nossebro.

SKOR, beg. militär m. bra sula, grova läder 5:—, rågunmskor 5:—, Engroslagret, Ång.

MATERIAL TILL riktmikrofon "KIKAR-ÖRAT" mäs.-rör 8 mm, godstjt. 0,45 i avpas-sade längd, pr sats kr 19:50. Lager av metal-ler: koppar, mäss. o. alum. tillklippt i önskad storl. t. lägsta dagspris. Tillverkning av radiochassi eft. insänd ritning. Arwid Wik-ström & Co, Plåtslageri, Falkenberg. Tel. 638.

ORION RADIOGRAMM. 65:—, Universalstr. 45:—, UKV-mottag. 25:—, U. m. p. H. Borg, Tomtebgatan 15, Hallstahammar.

PAILLARD ROLEX B 8 med optik 6,5—12,5—36 mm., bländare, avståndsställning samt skärpedjupsskala i etui. Revolverhandtag. Handtagsgrepp. Trådavtryck. Monterad av-ståndsmätare. Bättre. Läderväska lyx. Ex-poneringsmätare. Stativ med panoramahuvud. 3 lampor 500 W samt hållare. Kompl. trick och textapparater. Projektor Eunig stora mo-dellen med ställ- och backkörning. Väska med tillbehör. Pärlduk med stativ. Filmer, allt av högsta kvalitet inköpt i maj 57. Med garanti endast 1500:—. Bildradio 6V Lebona -57 som ny med auten 160:—. Skrivmaskin Halda, grön kontorsmodell 400:—. G. Lundqvist, Box 13015, Malmö 5.

HALLICRAFTER TRAFIKMOTT. S-40-B i ntin, skick 600:—. Ingemar Karlsson, c/o Wijkman, Tegnérgatan 32 A, Uppsala.

R 1155 med inb. likr. och slutsteg end. 250:—, p. g. a. stud. Eskil Persson, c/o Linder, Holm-gatan 3, Karlskrona.

BIL-VÄRMELEM. nya Elektrolux 6 o. 12 V. m. defr. 65:—/st. Återförsäljare antag. Vrak-pris! Maskincentralen, Ång. Tel. Nässjö 221 25.

MC COY 0,8 cc rg. end. ink. m. pr. 15:—, Half-pint racer färdigbyggd 18:—. DC milli-amp. m. 0—3 ma. 20:—. Utombordsmot. Nep-tun 3—6 V 7:—, el. mot. 12 V ny 24 V 20:—. FAC-delar värde 100:—, säljes för 60:—. J. Swenson, Thunbergsg. 25, 2 tr. Johanneshov.

MOTORCYKLAR: Ny Motom 98 TS, riktpris 2.170:—, nu 1.800:—. Gillet Herstal 250 cc. -50 400:—, Monark CZ 150 cc. -51 250:—, NV-DKW 125 cc. -51 200:—. HVA 125 cc. -50 190:—. Uppl. m. p. THORELL-MOTOR, Töreboda. Telefon 533.

HI-FI-MATERIAL, slumpas. Leo Siim, Teg-negatan 12, Göteborg.

LITE BEG. absolut rena kostymer; 1 brun, 2 mörka, 2 överrockar av gabardin, 1 överrock, 1 kavaj mörka, samtliga stori. 54. Ett dragspel, 5-radigt "Graneseo". En stickmaskin (all-system). Billigt. Sv. t. "Div. varor", TFA, Box 3137, Stockholm 3.

TRAFIKM. Telef. Torn. EB. obet. beg. 150:--. H. Teern, Cederströmsgatan 7, Halmstad.

TVÄTTM. Husqv. 2 kg m. värm., vridm., termom., 220 V 480:--. Kylsk. 75 l. frist. 220 V 475:--. Fläktkam. 12 50 W, 220 V 110:--. Motoruttag 3x60 A 15:--. Blånk. f. körrikt. v. 6 V 5:--. Volt/ohmmet. 12/300/600 V, 50 Kohm 20:--. Termostat Honeywell 0-18° 35:--. Koppl.-ur handuppd. 10 amp. 35:--. Relä Inreco 4-8 V, belast. 20 amp. 40:--. Amp. met. 20/0-20 amp. 5:--. Volt/mA met. 8/16/240 V, 40 mA 12:--. Bränn. f. Origo Hanau kvartsl. 75:--. Transf. 127-220 V, 750 VA 50:--. Lödkolvsel. 127 V, 90 W Elfab. 5:--. Räknest. 30 cm 12:--. d:o 15 cm 6:--. Bakugn m. termost. 220 V n. ny 150:--. Lödlamp. 8:--. Blåsl. 5:-- resp. 20:--. Skivsp. 110 V 10:--. Vedspis gulemalj. 100:--. Täljst.-kam. 30:--. Cykelkärra 75:--. Kugghjulspump. 20:--. 20 st. gheld. 130 V nya 25-40 W 10:--. El. mot. 1 hk. 220/380 V 50:--. Uppl. m. porto. Eltjänst. Box 83, Ängelsberg.

FORD EFEL -39 I DEL. Mot. 90:--; växell. 45:--; kylare 25:--; startmot. 25:--; generat. 25:--; förg. 15:--; framaxel kompl. m. bromstr. m. m. 45:--; kardan kompl. 45:--; 5 st. hjul m. gum. 10:--; per st., styrsnäck 15:--; dörrar 15:--; per st., skärmar 15:--; per st. även instrument m. m. Uppl. m. p. J. E. Larsson, Box 93, Harplinge.

GULD- OCH SILVERPILEN, gratis cross-utrustad, byten tages. Amort. AB STOCKHOLMS MOTORCENTRUM, Bensinst.-byggn. N. Bantorget. Tel. 11 21 42, 20 24 42 o. Östgötatan 81. Telefon 40 06 25.

COLT för 8 skott, 6 mm, licensfr. 125:--. Automatpistol f. 6 lösa skott, 6 mm 45:--. Gammal mynningsladdarpistol, dubbel m. slagläs 125:--. D:o enkelpip 100:--. Ny mynningsladdarpistol 41:--; d:o m. hölster 48:--. G. Samuelsson, Danstorp, Blidsberg.

BEG. DELAR, till CV 4, m/50: motor, växellåda, axlar, nav, dörrar m. m. 1 st. fabr.-ny mc 125 cc 950:--. Cykel Crescent, tävlingsracer, obet. körd 150:--. MC-motorer 350 cc, äldre mod. 25:--/st. Upplysn. mot. porto. Birger Andersson, Kännestubba, Hultsjö.

LJUSKASTARE (bländskydd) av plast m. förnicklad prydnad. Blå el. gulbruna. End. 6:-- par 4 par 20:--. AB B. Brorsson, Marianelund.

DUNLOP TRIALDÄCK, 4,00x19" med 60 % slitbara kvar 45:--; 1 par beg. Gårldängdämp. ställbara, 50:--. J. Olsson, Bagaregatan 2, Hålsingborg.

ZUNDAPP -36, 350 cc, kardan driven i delar. Motorteknik För Alla, en handbok utarbetad i samarbete med KAK pris 2:60, har kostat 6:25. Motocykelparaden pris 2:75, har kostat 7:50. Tel. Gillbergsgårde 5, Tage Johansson, Gillberga, Högshby.

EL-TÅG FLEISCHMANN som nytt 175:--. Eriksson, Flunsåsleden 28, Gbg H. T. 23 06 82.

LUFFTBJ till M. C. som ny 65:--. Kant. pris 130:--. B. Andersson, Östra Lyckan 6, Halmstad. Telefon 219 36.

BEG. NÄTRANSFORMATORER 4:--; fältmot. högtal. 2:--; utg.-transf. 1:50, drosslar 1:50. Bernh. Eriksson, Lit.

SKIVVÄXLARE, Ph. 3-speed m. ny dubbel-safir o. diamantstift, inb. i Strings gr.-skåp mah., 285:--. Gelgerräkare enl. TFA 4/50, fullt färd. men u. ind.-rör, 50:--. Svar till "G. A.", Box 97, Töcksfors.

GRAMMOPHONSKIVOR, begagn. 78-v. Jazz, gammaldans, marscher etc. i sats om 10 st. kr 9:75 plus porto. Uppgiv önskemål! Firma Bror Sahlberg, Torggatan 5 A, Kungälv.

GASMASKER, täcker hela ansiktet f. smutsiga arbeten. Förpack. i kart. Slumpas bort f. 3:--/st. AB E. Brorsson, Marianelund.

NYA MC-DELAR SLUMPAS! Upp till 80 % rabatt. Avgasrör: Ariel 350 tv 29:--; BSA 500 sv. 28:--; DKW 350 cc 30:--; DKW 500 cc 32:--; Douglas 350 tv 35:--; IED 750 sv 35:--; Indian 500 sv 40:--; Matchless 350 tv 28:--; Albin 500 tv 32:--; Royal E. 350 tv 30:--; Triumph 1-cyl. 30:--; d:o Twin 35:--; Ljuddämpare: Universal 4-takt alla dim. 22:--. Bakdynamo för pkt-hållare (15:--) 4:75. MC-batteri alla mod. 20 % rabatt. Dubbeladlar 30 % rabatt. Fölger 18/19" 11:50, d:o förkromade 27:50, d:o lätmetall 19:--. Kedjor 5 fot. ¼ x 5/16" 19:--; ¾ x ¼" 23:--; ¾ x ¾" 25:--. Lucas magneten. 165:--. Relä pass. Lucas 35:--. Bosch generatorer 70 W med relä, passar även Lucas (265:--) 80:--. Bakhjulsfjädringar teleskop 100-200 cc pr/sats

60:--. Styren standard 7:50, TT 7:--; cross 8:50, d:o med stag 9:50. Dessutom 1.000-tals andra delar även beg. till bottenpriser. Uppl. mot porto. THORELL-MOTOR, Töreboda. Telefon 533 (även kvällar).

FJÄDERSORTIMENT: c:a 1 kg. för hem, bil, me och hobby. 5:-- plus porto. Kjell Svensson, Box 45, Bredaryd.

DELAR TILL CV m/51: Generator, startmotor, strömförd., förgasare, 2 st. fölgar m. m. slumpas vid snar affär för endast 125:--. Byte diskuterar. Svar till H. Sundberg, c/o Carstens, Lottgatan 27, Östersund 3.

ILO-MOT. 98 cc, helren. 75:--. Husqv. 98 cc, -39, nylack, utmärkt skick 80:--; 2 st. stötdämp. något beg., pass. Hudson m. fl. 75:--. Rakapp. Remington 60, obet. beg. 80:--; 1 st. el. värmeffekt m. termostat, ny 115:--. G. Wall, Pl. 191, Smål. Taberg.

TRAFIKMOTTAGARE, Commandar, 700:--; n. uppl. SM5AP, Jahnke, Blomg. 7, Uppsala.

SKIVVÄXL. GARRARD, 78 varv. 10 och 12" komplett 40:--. Engelsk gramm.-kurs. W. Svensson, Nossebro.

MC- och MOPEDTILLBEHÖR realiseras med upp till 50 % rabatt. OBS! Begränsat antal. Prislista sändes mot porto. AB Belgimex, S:t Eriksgatan 103, Stockholm.

FYND! Antika saker samt mynt. Flick- och pojkykel bill. Sv. m. p. "B 136", Malmback.

LUSTSPEL 8 mm, 120 m, ny 55:--; Chaplin 16 mm, 30 m, ny 15:--/st. Spolapp. f. smalf. 20:--. Div. färgdia, mont. 5x5, UKV-tills. f. progr. 2, no 65:--. U. m. p. "LK", Trastb. 13, Spånga.

OSCILLOSKOP mod. 0-10, impedansbrygga mod. IB-2, tongenerator mod. AG-8, signalgenerator mod. SG-8 samt. av Heaths fabrikat, säljes tills. ell. var för sig. Kärklara, ej byggats. R. Hedell, Allév. 15 A, Oskarshamn.

15 % RABATT, erhåller Ni på nya radiorör, alla sorter finnes. Order över 25:-- portofritt. Svar till "H. A. H.", Box 36, Ulvsunda 1.

FRAMKALLA - KOPIERA SJÄLV! Nu utan svårighet med vår lab.-sats inneh. skålar, kem., kop.-ram, handbok, papper till 100 bilder m. m. Allt i praktisk förv.-låda. Beställ nu, pris 13:-- + frakt. Ong. lev. från Foto-Service, Avd. A. Box 2009, Mölndal 2.

RADIOTRANSE. 15:--. TFA -56-57 15:--. 10 deckare 4:--. N. Östlund, Bångv. 46, Lycksele.

RESERGR. lädm., m. pick D:o väskm., s. ny. 5 st. bilelem., kamera småb. Rakapp. Humana priser. Sv. t. Box 312 K, Rostbrännarv. 19, Hagfors.

MAGNEFON-FYND. En ny Luxor Magnett med trådspelare, grammoöverk o. radie för LV och MV (6 mån. garanti) 495:--. S. Jönsson, Bodafors.

EL. MOT. ½ hk, 220/380 V, 1.400 v/m, vikt 14 kg 55:--. El-mot. 380 V, 1 hast., 700/1.400 v/m, 2,5 hk 90:--; 1½ hk, 380/220 V, 1.400 v/m 85:--. D:o 5 hk 180:--; D:o 1-fas, 115 V, 1.700 v/m 35:--. D:o 3-fas mellan 2-5 hk. Luftvärmar till sprutagr. 7 atö, 220/1.000 W med termostat inställbar 20-90° 55:--; d:o 3.000 W 75:--. Laddningsform. 220/110 V, 2-fas växlestr. 0-40 V, 0-8 amp. 95:--; vikt 48 kg. Scienement med 14 V, 3 amp 15:--; d:o 28 V, 3 amp. 25:--; d:o 6 amp., 14 V 22:--; d:o 28 V, 3 amp. 35:--. Samtl. kompl. m. kylflansar. Selenl. 85 mm i 56. Lev. mot efterkrav. Returr. inom 8 dagar Helge Johansson, Box 77, Stuvsta.

KOMPRESSOR Atlas Diesel ny, komplett med remskiva 60:--. W. Svensson, Nossebro.

BÄTMOTOR FÄRE-GÖTA 6 hk, som ny, backslag o. reduktionsväxel m. m., bill. vid snar affär. Närm. uppl. P. Larsson, Södra Kyrkogatan 2 F4, Karlstad.

1 ST. STUMFILSPROJEKTOR 16 mm, 18ka 149 obet. beg. 90:--. Arne Zimmers träängskura 30:--. Sv. t. B. Karlsson, Alandsbo, Hållingeborg.

TV-DX ALLKANALSANTENN 20 element, går även på FM. Myck. goda resultat har uppnåtts med denna 2-vånings. Pris end. 40:--. Värmeffekt 750-1.500 W, 220 V, 2 hast. 50:--. Dubb. signal 12 V, nytt 25:--. Tekn. Elektrohåndb. 36:--; kost. 68:--. Naturm. i engelska 36:--. Övanst. som nytt. 10 kg beg. radiodel 15:--. Svar till "TV-DX", Pl. 573, Orrefors.

ELPRODUKTEK, Box 50, Örmaryd.

CENTRA-SVARV 200:--. Kard. Fjät 500, 200:--. Växell. d:o 175:--. Startm. 12 V 50:--. Fäktm. 12 V 20:--. Vindrutem. 12 V 25:--; 2 st. Cyclem. m. magn., förg. 50:--; pr. st. Gramm. Garrard 35:--. Tonarm 30:--. Sänder gärna uppl. G. Asp, Rönningss. 31 A, Hofors.

ETT PARTI EL. MOTORER "Bezzi" 220/380 V, ¼ hk, 3-fas 1.400 v/m, fabriksnya utföres säljes till 49:--. Ett utmärkt tillfälle för hobbyverksamhet. Kan även erhållas för 1-fas,

pris 68:--. Beställ i dag. Begränsat antal. AB Elektromaskiner, Karlstad. Tel. 147 11, 144 48.

PISTOLER BILL., kal. 6,35, 45-50:--; kal. 7,65, 65-75:--. Vapnets pris beror på kvalitet. Licensfria. Sv. t. "Pistoler", TFA, Box 3137, Stockholm 3.

SMÅBILDSAMATÖRER spara pengar! Köp 35 mm sv/vitt amerik. Anso ASA 50 i 32 met. spole och klipp i önsk. längd. Ger 20 filmer. Endast 20:75 portof. 2 kassetter gratis. Beskr. 1 års gar. Returrätt. Postförsk. DEVICO, Geijersgatan 16, Göteborg C.

RESERADIO, u. b. 45:--. Stormlykta 300 l. 20:--. Resegrammofon 35:--. 10 skivor 12:--. Kamera Voigtlander 6x9 35:--. Pojkykel 19" nyren. 95:--. TFA årg. 46-47-48 å 10:--. M. Carlsson, Ovi, Köping.

Köpes:

4-5 hk **ALBIN INOMBORDSMOT.** samt smärgelm. 3-fas, 2.800 v. R. Munter, Nussnäs.

FÖRSTÄRKARE 2 RÖR, för kristall mik. avs. grammofonut. Svar till "2 rör", TFA, Box 3137, Stockholm 3.

BEG. 16 MM PROJ. Ijud ell. stum. Xero Produkter, Box 473, Stockholm C.

BEGAGNAD SX 62A, HQ 140X, NC 199, NC 300 eller annan dubbelsuper. R. Wiklund, Box 414, Rohnäs.

BANDSPELARE för batteridrift, litet format med band, önskas köpa. Svar till A. Svensson, Box 113, Svenljunga.

TENNSOLDATER, äv. äldre metallformer till d:o. Björklund, Kalenderv. 59, Göteborg N. Telefon 46 14 24.

EL. MOT. 3-fas, 2.800 varv, 0,5 hk, helst sönder. D:o 3-fas, 900 varv, 1 hk, gärna sönder. Algot Svensson, Postlåda 889, Kävlinge.

Bytes:

BEG. TANDEMOPED, bytes mot beg. matarsåg. Hj. Johansson, Box 1, Wärmlandsbro.

ARIEL-MOTOR, 350 cc, nyren., ev. byte lätt me ell. Vespa. Vpl. Ottosson, U.-off., F 4, Frösön 4.

KINO-BOX 1800 m, kass. Först. 50 W, d:o 10 W, ev. byte. Xero Produkt, Box 473, Sthlm C.

MC TRUOT -51, 500 cc tv, i mycket gott skick Sälj. bill. ell. bytes m. båt, utomb.-mot, radjo, bandsp., svar, moped ell. förslag. A. Arvidsson, Box 816, Bångbro.

MOPED CYCLEMASTER körl., bra skick 110:--; 30 cm skärpress 35:--. Sv. t. "E. B.", TFA, Box 3137, Stockholm 3.

Diverse:

MOTORVERKSTÄDER OCH MOTORMÄN. När det gäller renov. av Eder motor kontakta oss. Vi har en hypermod. maskinpark och specialutbildade arbetare. Vi utföra spec.-arb. på såväl bil, mc, moped, båt- o. stationära motorer. Svetsa, omförd. av cylindrar, cylindertinborra, vev- o. ramlagerrenovering. Välorterat reservdelslager. ÖKW utbytesväxlar. Spec. ar.d. f. mopedmot. Aukt. rep. f. HMW o. Fuchs motorer o. reservdelar. Tel. 22 01 28, MOTORFIRMA B. ANDERSSON, Göteborg H.

MOPED- o. MC-ÅGARE! Rep. av alla slags moped- o. motorcykelmotorer utföres. Spec. cylindertinborra, cylindertopprens., helren. och aluminiumsvetsning. OBS! Allt arbete utföres under garanti. Cykel- & Motorfirma O. E. Söderström. Tel. 123 32, Örnsköldsvik.

TEKNISKT INTERESSE RÄCKER för att bra utmakerycket efter vår populära ill. Drevkurs. Lät frityd till studietid - det lönar sig. Kurs Y, Teknik-bladet. Prislista över undelar m. m. är över 100 sidor för endast 14:-- + porto. UR * TEKNIK, Malmö 13.

ALLA SLAGS TÄNDSPÖLAR till båt-, mc- och moped- omlindas av fackmann med 25 års erfarenhet. Snabb leverans. Mopedspolar 14:--; Övriga 20:--. Nya Radioverkstaden, Kalmar.

TRÄSVARVNING UTPÖRES, styck- och massart, rundstav m. t. E. Carlsson, Box 308, Fjögesta.

UPPLYSNINGAR ANG. EMIGRATION. Vi har alla erf. uppl. ang. Sydamerika, Kanada, Australien m. fl. länder. Sändes portof. mot postförsk. kr 3:70 A. O. LJUNGQUIST, Herrgårdsvägen 1 E, Härnösand.

TYSKA ARMBANDSÜR. Illustrerad katalog m. nettoprislista gratis. Nordiska Urcentralen, Box 30, Enskede 1.

SPEGELBRICKOR, fem typer i standardformat, slipade och med filt på undersidan, för väggar, barskåp, bord etc. Begär broschyr med utförlig beskrivning och mönsterexempel, där även format och priser lämnas. Även specialoffert för egna önskemål lämnas! Olof Heijke, Odengatan 14, Stockholm. Tel. 30 65 69.

ÅNGRAR NI...

att Ni inte prenumererade vid årsskiftet?

- **ÄR NI** en av våra lösnummerköpare? I så fall har vi här ett specialerbjudande just för Er.
- **NI KAN** få prenumerera för resten av året — 20 nummer av Teknik för Alla — och vi drar av de pengar Ni redan har lagt ut för lösnummer i år.
- **NI FAR** alla årets återstående nummer för 16: 50. Det innebär att Ni tjänar fyra kronor mot om Ni fortsätter att köpa lösnummer! Från helårspriset 22: 50 drar vi av de sex kronor som Ni betalat för nr 1—6.
- **SAMTIDIGT** med att Ni tjänar pengar på att utnyttja vårt specialerbjudande gör Ni det bekvämare för Er själv. Ni får tidningen hemma i brevlådan och behöver inte riskera att mötas av beskedet "slutsålt".
- **SÅ HÄR** går det till att tjäna mer än 24 procent på insatt kapital. Sätt in 16: 50 på postgirokonto 157992 och ange på inbetalningskortets kupong, att ni önskar få Teknik för Alla fr. o. m. nr 7 och till årets slut. Ni kan också prenumerera med hjälp av kupongen här nedan.

Jag prenumererar på Teknik för Alla fr. o. m. nr 7/1958 till årets slut för 16: 50 Prenumerationsavgiften får uttagas genom postförskott, varvid en avgift på 60 öre tillkommer.

Namn

Bostad

Postadr.

TfA 6/58 VAR GOD TEXT!

Svarsförsändelse
Tillstånd nr 237
Stockholm 3

Frankeras
ej. TfA
betalar
portot.

TEKNIK för ALLA

Box 3137

STOCKHOLM 3

BREVLÅDAN

Under denna vinjett besvarar Teknik för Allas experter på olika tekniska områden kostnadsfritt frågor av allmänt intresse.

På grund av det begränsade utrymme som står till brevlådans förfogande kan det dröja innan svaren publiceras i TfA, men vill ni ha snabbare svar på era problem per brev uttas ett arvode på en krona som insänds på postgirokonto 157992.

Alla frågor insänds f. ö. under adress "Teknik för Alla, Postbox 3137, Stockholm 3". Märk kuverten "Brevlådan".

FRÅGA: Hurudan optik skall man använda till den i TfA nr 3, 1955 beskrivna projektorn, om man gör den för 6x6?

B.-G. J.

SVAR: Praktiskt taget vilken optik som helst med brännvidden 7,5 cm och döröver kan användas. Ju högre ljusstyrka desto bättre men också desto dyrare.

FRÅGA: 1) Var kan man köpa ritningar till racerbåtar, s. k. galoscher? 2) Vad kostar en ritning?

S. Rudén.

SVAR: 1) Tillskriv AB Seriebåt, Maria Prästgårdsgata 42, Stockholm Sö. 2) 15 kr.

FRÅGA: 1) Kan man använda en reseradio av äldre modell inne i en bil ev. ansluten till en bilradioantenn? 2) Lönar det sig att ansluta den till bilens batteri över en omformare? 3) Blir den licensfri?

B. B.

SVAR: 1) Ja. 2) Nej. 3) Nej, särskild bilradiolicens erfordras.

FRÅGA: 1) Vem säljer de lättmetalltopplöck och de insugningslock för dubbelt försärrarrangemang för Ford V-8, som Folke Mannerstedt föreskrev i TfA:s trimningsanvisning? 2) Vad är priset på dessa?

O. E.

SVAR: 1) För en del är sedan fanns de av ing. Mannerstedt beskrivna locken och insugningsrören att köpa hos Bergengrens Bil AB. Nu känner vi inte till om dessa trimnings-satser finns att erhålla inom landet, men då de tillverkas av Allard Motor Company, Limited, London, England, som på några av sina sportbilstyper använder upptrimmade Ford-motorer, kan ni i llskriva denna fabrik och där erhålla alla uppgifter om priser och leveransmöjligheter av dessa satser. 2) Priset i Sverige var omkring 2 000 kr.

FRÅGA: 1) Finns det några firmor i Sverige som säljer trimningssatser till de vanligaste standardbilarna? 2) Vad är det högsta kompressionsförhållande som kan tillåtas om motorn ej skall knacka vid användandet av 93 oktans bensin? 3) Var finns metanol att köpa och vad kostar det? 4) Adress till någon firma som utför omslipning av kamaxlar önskas.

U—a.

SVAR: 1) En del importörer av engelska bilmärken för ibland även trimningssatser för motorerna. För Fiat finns upptrimmade motorer att köpa hos Italienska Motorimporten, Lützengatan 9, Stockholm Ö. 2) Knacknings-tendensen kan med teoretiskt samma kompressionsförhållande och samma bränsle vara olika i olika motortyper beroende på förbränningsrummets form, motorns varvtal, ventiltider och därmed fyllnadsgraden m. fl. faktorer. En motor med standardkamaxel och standardventiler kan teoretiskt komprimeras till ca 8:1 på 93-oktanig bensin. En sportbetonad motor kan däremot genom sin bättre fyllnadsgrad visa knackningstendenser vid 7,8:1. 3) Metanol finns eller anskaffas av bensinstationer eller större färghandlare. Priset brukar i mindre kvantiteter hålla sig omkring 1:40 litern. 4) Ing. Folke Mannerstedt, Förskottsvägen 3, Hägersten, har fixturer för och åtar sig slipning av fordskamaxlar. Priset är omkring 100 kr.

FRÅGA: 1) Får man köra moped på privat väg utan att ha fyllt 15 år? 2) Finns det någon Puch-försäljare i Enköping. 3) Hur mycket får man böta om mopeden går över 30 km/tim?

Mopedintresserad.

SVAR: 1) Nej, vägtrafikstadgan gäller även på privat väg. 2) Hultmans Cykel & Sport och Landströms & Co Mopedservice. 3) Är mopeden upptrimmad av ägaren räknas försäelsen som svårare. Straffet är helt beroende på omständigheterna kring försäelsen. ■ ■

en bil för män

FIAT 1100 -58 är en bil för män. Den är en bruksvagn — men ger Er sportbils känsla när Ni sitter vid ratten. Den är en bil för hårt klimat och svåra vägar.

"Elvahundran" blir en bekantskap som Ni aldrig kommer att ångra att Ni har gjort. Den blir en förälskelse som inte en fästmö eller fru blir svartsjuk på, tvärtom...

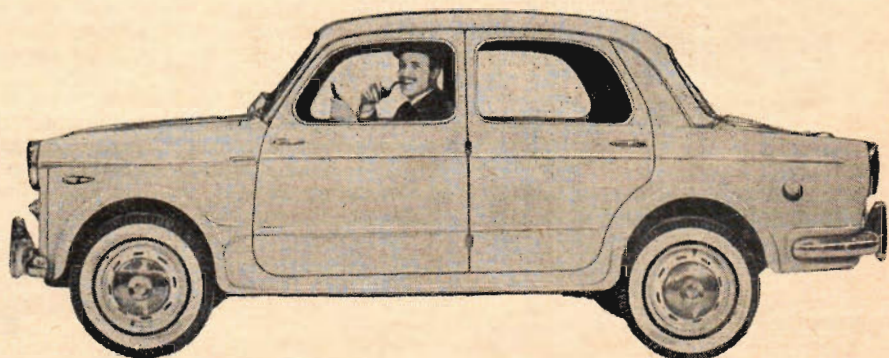
FIAT 1100 — EN FIGHTER med riv i motorn, en toppventilare på 43 rejäla hästar. Den accelererar till 120 km/tim på 26 röda sekunder. Jag kör den hårt och sportigt utan att se det på reparationskontot.

FIAT 1100 HAR TÄVLINGSBROMSAR. Man måste kunna lita på bromsarna. FIAT 1100 har hydrauliska bromsar på alla fyra, självcentrerande baccar och kylflänsar på bromstrummorna.

FIAT — EN VARM VÄN. I Sverige måste en bil stoppa för polarklimat, och FIAT gör det. Vad mer är, den startar i det också. Jag kan sedan köra i skjortärmarna i temperaturer kring —30 grader.

TVÄTTBRÄDES VÄGARNAS AVSKAFFADE AV FIAT'S berömda fjädring med spiralfjädrar fram, dubbelverkande hydrauliska teleskopstötdämpare och krängningshämmare som jämnar alla vägar för min bil.

FIAT
en bil för män
1100⁵⁸

Ett världsföretag bakom varje FIAT

NI VINNER

på bekantskap med

Edixa-Reflex 58 har: Inbyggd nedbländningsmekanism. Mattskiva lätt utbytbar mot snittbild. Spärr mot ofrivillig exponering. Inbyggd exponeringsmätare eller självutlösare.

Kul tävlan med 12 frågor

Den som vet mest om Edixa-Reflex och säger det bäst vinner

1:a pris TAUNUS 17 M

2:a pris: Elite 8 ljudfilmsprojektor för ljud direkt på filmen. 3:e pris: Wollensak 8 mm småfilmskamera med 3 objektiv. 4:e pris: Opemus II. 5:e pris: Opemus Populär. 6:e—10:e pris: Minolta Mini 3x5 projektor.

EDIXATÄVLINGEN

Fack 26 - Stockholm 8

Härmed rekvideras st. tävlingsbro-schyr.

NAMN

ADRESS

POSTADRESS TFA

SAAJ mc-batterier

-säkra,
starka,
svenska

JUNGNERBOLAGET

SVENSKA ACKUMULATOR
AKTIEBOLAGET JUNGNER

Stockholm

Göteborg • Karlstad • Malmö
Norrköping • Skellefteå • Sundsvall

Volvo Sport, som åtminstone i Sverige förklarats vara ett avslutat kapitel, dök för en tid sedan upp på en stor bilutställning för importvagnar i San Francisco. Någon "andra andning" för den svensktbyggda plastvagnen är det dock inte fråga om. Det rör sig om ett litet restparti plastvagnar, som några av Volvos amerikanska företrädare köpte vid ett besök i Sverige nyligen.

VOLVO TESTAS I TYSK PRESS

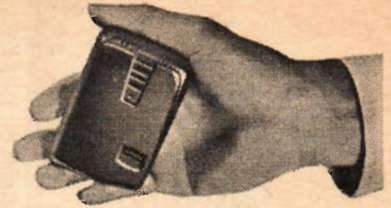
■ Volvo kommer att presenteras på den västtyska marknaden, och lagom till introduktionen har den tyska motortidningen *Das Auto* publicerat en testrapport över Volvo PV 444 L med sportmotor.

— Hade jag inte redan för ett år sedan haft tillfälle att prova PV 444:an med den dåvarande något svagare sportmotorn, skulle detta ha blivit den största överraskningen under mitt biltestarliv, fastslår den kände tävlingsföraren och motorskribenten *Paul Frère*, som signerat artikeln.

— Jag har aldrig suttit bakom ratten på en serievagn, vars prestanda har stått i så bjärt kontrast till det hederligt rättframma, ja ålderdomliga utseendet och den ganska nyktra tekniska beskrivningen, säger han. Det enda som antyder att här finns förbluffande fartresurser för en sådan vagnstyp är de två horisontella SU-förgasarna, kataloguppgiften om en motor på 85 SAE-hk och de många framgångarna på USA:s tävlingsbanor.

Med utgångspunkt från priset i Belgien, där Volvo säljs i betydande antal, konstaterar den tyska tidningen, att Volvo PV 444 erbjuder en idealisk lösning för den som framför allt tar sikte på goda prestanda men som inte vill köpa en dyr vagn och som av familje- eller affärsskäl inte kan köpa en ordinarie sportvagn.

Motorn arbetar med högre ljudnivå än en normal bruksmotor, men den detaljen verkar väl knappast störande på sportligt inriktade förare och kanske t. o. m. fascinerar en del, resonerar Frère. Toppfarten, 150 km/tim finner han tillfredsställande, och vagnen har vid 130—135 km/tim så god kraftreserv, att den farten faktiskt kan betraktas som normal marschfart t. ex. på Autobahn, säger han.

FICKRADIO

i byggsats

Byggsatsen innehåller alla detaljer till en komplett fickradio med ferritantenn, tre transistorer och batterier för inbyggd i ett prydligt plasthölje, som är mindre än ett ordinarie cigarettpaket.

Hela mottagaren med knapptelefon och öronpropp väger endast 140 gram.

Mottagaren har god känslighet och kan utan yttre antenn användas inom en radie av 5 mil från de större mellanvägssändarna.

Utförlig arbetsbeskrivning, schema och placeringsskiss medföljer. Fickradion kan med lätthet byggas även av den som har ingen eller ringa erfarenhet av radlobygge. Pris för komplett byggsats endast

Kr 98:50 netto.

Klipp ut kupongen och insänd den till

HÖRAPPARATBOLAGET

Kungsgatan 29, Stockholm C. Tel. 23 17 00.

Till Hörapparatsbylaget,

Kungsg. 29, Sthlm C.

Härmed beställer jag att sändas mot postförskott en komplett byggsats till fickradio till ett pris av kronor 98:50 jämte porto.

Namn

Bostad

Postadress TFA 6

Säker med SOLO

Det känns tryggt att ha en Solo-marin motor i båten... Den går jämnt och säkert i alla väder och är ekonomisk i drift. Starten är alltid lätt och ögonblicklig, gången tyst och lugn. Solo marin är resultatet av över 40 års erfarenhet och den är testad för de hårdaste strapatser. Fluns från 2—20 hkr.

Begär broschyr!

BRODERNA SKOOGS MOTOR-
FABRIK AB - BORLÄNGE

VICTORIA
VÄRLDSBERÖMDA
MOPEDER

ELEGANTA NYHETER

LYX - STANDARD - SPORT - SCOOTERMODELL

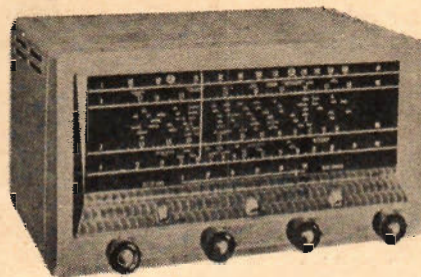
Säljes i cykel-, sport- och mopedaffärer

Begär broschyr.
Generalagent:

AB MOTOR-SERVICE

Ynglingagatan 24 Tel. 33 94 03-04 Stockholm Va

DEN NYA
S-38:an har kommit!

Hallicrafters S-38 E Pris 375:--

- Mellanvåg plus tre kortvågsband (0,54-32MHZ)
- Elektrisk bandspridning
- Inbyggd 5" högtalare
- Hörtelefonuttag med omkopplare
- Oscillator för telegrafimottagning
- Ny rörbestyckning för högre känslighet

Dessutom finnas för omgående leverans:
SX-100 och SX-101. Inom kort inkomma:
S-53A, SX-62A, S-94 och SX-104.

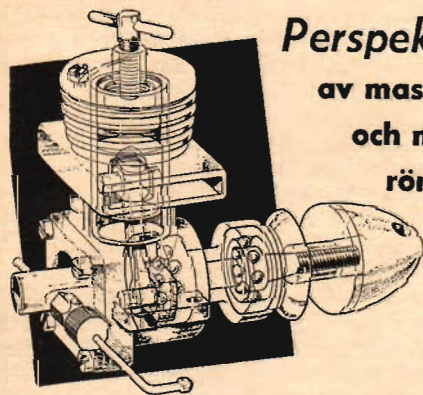

Ni finner trafikmottagaren Ni söker hos

Firma

Johan Lagercrantz

Värtavägen 57 • Stockholm • Tel. 63 07 90

Perspektivteckning
av maskiner
och mekanismer
röntgenteckning
och sprängda
bilder

TfA-handbok nr 21
av OLLE NORELIUS

En bok som den svenska tekniska litteraturen hittills saknat; lika värdefull för tekniskt studerande ungdom som för erfarna ingenjörer, konstruktörer, ritare, reklamfolk...

Nittiofem eleganta teckningar och skisser med förklarande bildtexter exemplifierar bl. a. uppskurna detaljer, sektioner, röntgenavdelningar, exploderade bilder, schematiska återgivningar och praktiska utföringsformer. Boken kostar i laminerat band 7:50.

Från **TEKNIK** för ALLA, Box 3137, Stockholm 3, eller från närmaste bokhandel rekvideras mot postförskott (varvid porto tillkommer) ex TfA-handbok nr 21.

Namn:

Bostad:

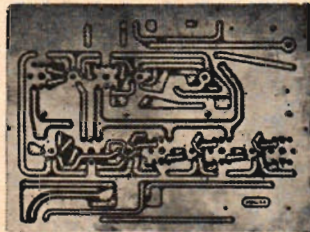
Postadress: TfA nr 6/58

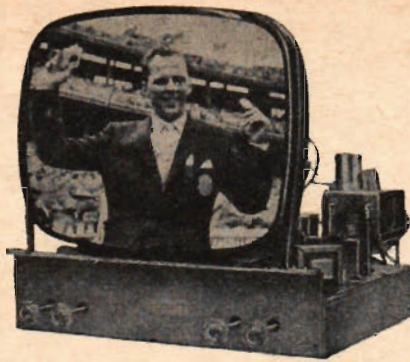
**- för bättre
batteriekonomi**

Det är fortfarande billigare att **BYGGA** en TV själv!

ELFA har konstruerat marknadens första och enda TV-byggsats med tryckt ledningsdragning, vilket avsevärt förenklar arbetet.

När det gäller
byggsatser —
kontakta ELFA —
Ledande i branschen.

A301

Byggsatsen är väl tillrättadlagd för amatörer och mera kritiska delar av apparaten finns färdigkopplade och trimmade, vilket avsevärt underlättar bygget särskilt för den som inte är "specialist". ELFA-byggsatsen är utförligt beskriven i TFA nr 6-15 1957.

Kompl. TV-byggsats 17" Kr. 750:—

Tillkommer för 21" bildrör kr 80:—

Rekvirera vår broschyr över TV-byggsatser. Ni får den gratis eller beställ vår populära katalog som kostar kr 1:80 + porto.

Tänk på att det är EM och VM i sommar!

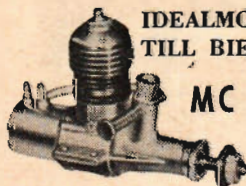
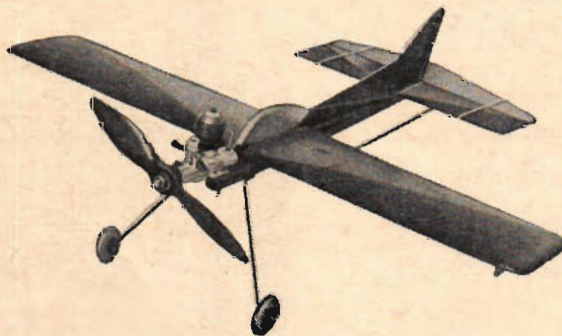
ELFA Radio & Television AB

Holländargatan 9 A, Box 3075, Stockholm 3. Tel. växel 240 280. Postgiro 25 12 15

NY PANG- MODELL! BIET

Spännvidd 430 mm.

ÄNTLIGEN EN SVENSK SPECIALMODELL FÖR MOTORER UNDER 1 cc
BIET ÄR LÄTTBYGGD! **BIET** ÄR VÄLFLYGANDE! **BIET** ÄR ELEGANT!

IDEALMOTORN
TILL BIET:

MC COY 049

Cylindervolym: 0,8 cc
Marknadens billigaste

motor med garanti! Lätt att starta och trimma. Balanserad vevaxel för vibrationsfri gång. Det otroligt låga priset gör det möjligt för ALLA att bli ägare av en toppmotor.

MC COY .049 KOSTAR ENDAST 24: 50

(Portoavgiften tillkommer)

Byggsatsen till BIET innehåller:

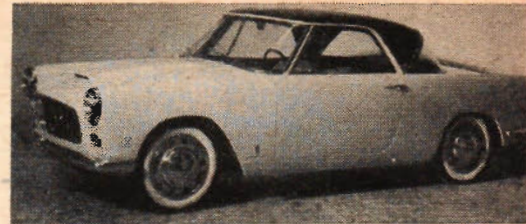
- Färdigprofilerad vinge
- Färdigt landningsställ
- Linkontrollhandtag
- Utskurna kroppsdelar
- Färdiga metalldelar för styröverföring
- Erforderliga skruvar
- Illustrerad steg-för-steg-anvisning

**BYGGSATS TILL BIET KOSTAR
ENDAST Kr. 7: 90**

(Portoavgiften tillkommer)

WENTZELS

APELBERGSGATAN 48
STOCKHOLM C.

Pinin Farina har ritat denna enkla men klassiskt sköna "dräkt" åt Appia II Serie. Vagnen är tvåsitsig med reservsäte för två barn eller bagage. Toppfart 145 km/tim med en V4-motor på 58 hk.

LANCIA — LÄCKERT

Motorindustri AB, som i fjol introducerade Lancia Appia II Serie i Sverige, utökar nu sitt register ytterligare. Från och med nu kommer Lancias samtliga huvudmodeller att vara tillgängliga för svenska köpare. Detta innebär bl. a. att en del läckra karosser av sådana toppnamn som Pinin Farina, Vignale och Zagato lämnar det "ouppnåeliga" stadiet och kommer att kunna köpas i Sverige.

Importprogrammet omfattar nu dels den tidigare visade Sedan-modellen på 47 hk, dels en Cabriolet, signerad Vignale, en sportcoupé med karosseri av Pinin Farina, Lancia Aurelia Gran Turismo 2500 Coupé samt Lancia Flaminia 4 d Sedan.

Sedan-modellen av Appia II Serie har bevisat sin goda kvalitet vid en unik hårdtestning i Italien 1957. Vagnen kördes non stop i 117 dygn med sex olika förare och tillryggalade under den tiden mer än 16 000 svenska mil med en medelhastighet av 70 km/tim och med endast rutinmässig service.

De båda större modellerna Aurelia Gran Turismo och Lancia Flaminia har motorer på 118 respektive 112 hk, i båda fallen V 6-motorer. Den förra visar traditionella svepande Lancia-linjer, medan Flaminia har ritats av Pinin Farina.

Farinas sportcoupé och Vignales cabriolet på samma chassi, Appia II Serie innebär något helt nytt för den svenska bilpubliken. Båda vagnarna har ritats och presenterats som exklusiva specialbyggen för en kräsen publik. Den traditionella V 4-motorn på 47 hk har för dessa båda vagnar trimmats till 58 hk. Bränsleförbrukningen uppskattas till 0,8 liter per mil. ■ ■

Den italienske karosseribygaren Vignales cabriolet på "lilla" Lancias chassi är tvåsitsig. Till vagnen levereras även en s. k. hard top av stål, som kan monteras med ett enkelt handgrepp.

Teknisk PRESSREVV

● **VARLDSREKORD:** Modellracerbåtsorganisationen IMBA har nu godkänt Sten Sjöbergs svenska rekord i klass H för modellbåtar som världsrekord. Sjöberg blir därigenom den förste svensk som kommer in i modellbåtarnas världsrekordtabell. Han nådde sin fina notering 61,15 km/tim den 2 november 1957 vid tävlingar som Solna MRC anordnade i den s. k. "Våta graven" på Ing. 1:s område utanför Stockholm.

● **FORD USA-FRÄMST:** Ford vann 1957 års kamp om bilköparna i USA enligt de slutgiltiga officiella registreringsciffrorna. Sammanlagt registrerades under 1957 i USA 1 493 617 Ford personvagnar under det att närmaste konkurrent nådde 1 456 288. Totalt inregistrerades 5 982 342 bilar under 1957 i USA.

● **ELLACKERING:** Elektrisk lackering byggd på principen att en negativ elektrisk laddning strävar mot en positiv — exemplifierat i praktiken när blixten slår ned på marken — har utvecklats av det amerikanska företaget General Electric och påstått innebära en besparing av 100 000 kr eubart i färgåtgång på en av bolagets lackeringsverkstäder. De föremål, som skall lackeras, roterar runt en skiva laddad med högspänd elektrisk ström och så konstruerad att den oavbrutet rör sig i vertikalled. Skivan roterar med hög hastighet och tack vare centrifugalkraften samlar sig färgen vid skivans kant i form av droppar, vilka är elektriskt laddade. Den "elektriska" färgen söker tack vare laddningen omedelbart en metallyta och dras därför direkt till metallföremålen som roterar runt skivan.

● **STRÅLSKYDD** av socker kan kanske användas för människor, ty man har funnit att vissa sockerarter skyddar enzym som förstörs av radioaktiv strålning, skriver *Teknisk Tidsskrift*. Man måste dock först veta på vad sätt sockret verkar.

● **FLYGREKORD:** Det amerikanska flygvapnet har meddelat att försöksplanet X-15, som skall provflygas nästa år, väntas nå upp till hastigheter på omkring 5 700 km/tim och kunna flyga på över 160 km höjd.

● **SKUMPLAST:** Dow Chemical Co i USA har lanserat en ny typ av skumplast som är originell så tillvida att materialet säljs i oexpanderad form och att skumstrukturen åstadkoms av användaren på den plats och vid den tidpunkt han önskar. Materialet är uppbyggt av en blandning av expanderbara polystyrenkulor och en plast som hårdar under värmeutveckling. Vid värmeutvecklingen expanderar kulorna och materialet får sin slutliga form.

● **FOLKUNIVERSITETET** har nu skickat ut sina program för årets sommarkurser, ett för vuxna och ett för skollungdom. För skollungdomen arrangeras 32 resor till England, Tyskland, Frankrike, Spanien och Schweiz. Samtliga dessa resor omfattar språkundervisning. Prospekten kan rekvideras från Folkuniversitetets kansli, Västmannagatan 48, Stockholm Va.

(Forts. på sid. 40)

NKI öppnar nya möjligheter för tekniskt intresserade!

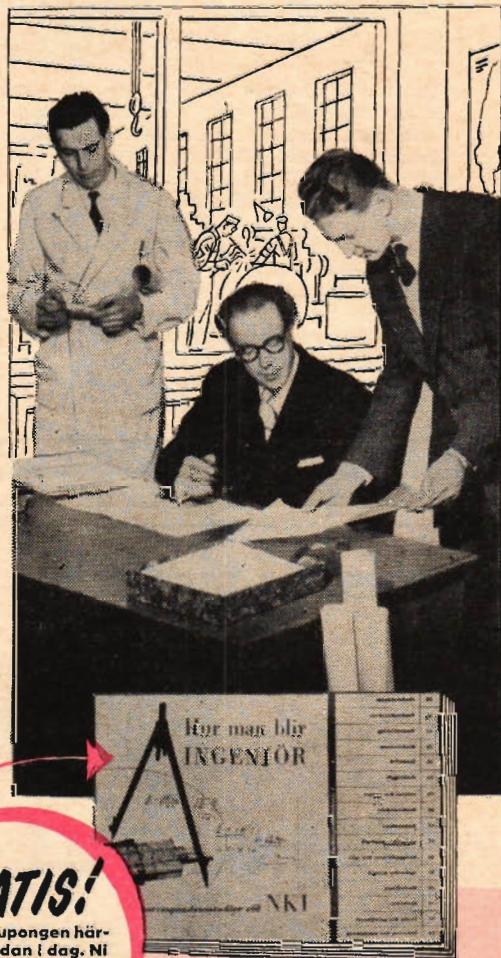
Bliv INGENJÖR inom Ert fack

Det behöver inte ta mer än 3-5 år.

Ni som har intresse för teknik och vill framåt har möjlighet att genom planerade fritidsstudier vid NKI-skolan skaffa Er ingenjörskompetens på 3-5 år. Vägen kan gå i etapper över förmans- och verkmästareutbildning eller direkt på NKI-skolans ingenjörsexamen. Under hela studietiden kan Ni behålla Ert förvärvsarbete. NKI-studierna brukar ofta leda till avancemang och goda löneökningar under studietiden. Mer än 100-talet ingenjörer utexamineras årligen vid NKI-skolan, som är Nordens största tekniska korrespondensinstitut med 16 olika ingenjörslinjer.

NKI har 16 olika områden att välja på

☐ Maskinteknik	☐ Byggnadsteknik
☐ Verkstodsteknik	☐ Väg- och vattenbyggnadsteknik
☐ Gjutorteknik	☐ Kemil och kemisk teknologi
☐ Motorteknik	☐ Textilteknik
☐ Biltteknik	☐ Trä-, cellulosa- och pappersteknik
☐ Flygteknik	☐ Offert och försäljning
☐ Värme och sanitet	☐ Produktion och personal
☐ Elektroteknik	
☐ Radioteknik	

Hur man blir ingenjör visar hur Ni genom fritidsstudier kan skaffa Er ingenjörskompetens och avlägga NKI-ingenjörsexamen.

NY teknisk studiehandbok

Denna nya handbok från NKI är en verklig "guldgruva" för Er som vill komma fram på det tekniska fältet. Där får Ni utförliga besked om vad man idag fordrar av en förmän, verkmästare eller arbetsledare på 16 olika fackområden. Ni får veta hur Ni kan snabbast utbildas Er för vilken av dessa eller andra befattningar Ni önskar, och Ni får ingående information om nya givande framtidsområden, såsom plast, radio, radar, television m.m.

GRATIS!

Sänd frikupongen härnadan redan i dag. Ni får då omgående den studiehandbok som intresserar Er.

FRIKUPONG (Kan postas utan kuvert och utan frimärke)

Sänd mig utan kostnad tidskriften "På Fritid" för ett år, NKI-skolans nya kursprogram och den studiehandbok jag markerat med .
 Hur man blir ingenjör
 Teknisk utbildning
 Önskar Ni upplysningar om något särskilt ämne eller kurs — skriv det i rutan härnadan.

Jag önskar upplysningar om

(Namn)

(Bostad)

(Postadress)

Frankeras ej NKI betalar portot.

TILL NKI-SKOLAN
S:T ERIKSGATAN 33
STOCKHOLM 12

LÖSEN

Svarsförändelse
Tillstånd nr 104
Stockholm 12

TFA 6-58

BUFO 80 "grade 5"

**- resultatet av en högmodern
produktion**

Bultens välkända BUFO 80-skruv har genom anpassning till den amerikanska hållfasthetsklassen "grade 5" blivit ännu starkare. För t.ex. BUFO 80 med UNC-gånga innebär detta att hållfastheten upp till 3/4" för vissa dimensioner ökas med inte mindre än 21%. Bakom detta ligger en tekniskt högmodern tillverkningsprocess. Råmaterialet hämtas från eget valsverk, den hypermoderna skyddsgasanläggningen ger avkolningsfria produkter och

hela tillverkningen inkl. rullningen av gängan sker i samma maskin. Den kontinuerliga kontrollen omfattar hela arbetsgången från råmaterial till färdig produkt. Rekvirera vår Teknisk Information 8, som ger erforderliga hållfasthetsdata.

Gäller det
bultartiklar

FRÅGA BULTEN

BULTFABRIKS AB • HALLSTAHAMMAR

Ett plus för mopeden

6 +

för **FRANKFURTER TOPF
LJUDDÄMPARE**

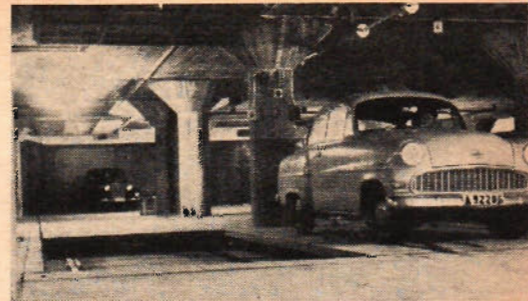

1	Hållbar — överlever mopeden därför billig	= +
2	Sotar mindre — lätt att rengöra därför bättre körekonomi	= +
3	Ökad segdragningsförmåga därför högre medelhastighet	= +
4	Minskad bränsleförbrukning därför lägre driftskostnad	= +
5	Oöverträffad ljuddämpning därför trivsammare körning	= +
6	Ger motorn mjukare och lugnare gång därför mindre slitage i motor och transmission	= +

Hämta plusbroschyr hos Er återförsäljare.

Generalagent:
WALTER GÖRTZ MC-MOTOR AB
Slottsgatan 19 - ÖREBRÖ - Tel. 019/18 70 70

Det parkeringsband, som monterats i källaren under den första skyskrapan vid Hötorget i Stockholm, består av "brickor" eller plattformar, som vandrar runt i en rektangulär bana. Cirkulationen möjliggörs genom att två "brickor" saknas i bandet. Här ses en plattform med en parkerad bil på väg att skjutas in över ett av tomrummen.

BILAR PÅ BAND I UNDERJORDEN

■ Bristen på garageplatser i storstäderna är ett välkänt problem, och vid nästan varje husbygge i städerna planeras därför garage i någon eller några av källarvåningarna.

Tidigare har det varit så, att det tillgängliga utrymmet inte helt har kunnat utnyttjas, då alltför stora plattformsdriftsplaner mellan raderna av parkerade bilar. Numera försöker emellertid garagebyggarna utnyttja också detta utrymme för att på så vis kunna öka antalet parkeringsplatser med mellan 33 och 50 procent.

Ett av de största garagen i Stockholms centrum blir garaget under den nya bebyggelsen vid Hötorget. Där reser sig nu ett snart färdigbyggt höghus och nya saluhallen samt en blivande biograf. Under dessa tre nya byggnader kommer det att finnas garageplatser för närmare 450 bilar och en del av utrymmet kommer att kunna utnyttjas effektivare genom ett slags transportband, som ökar antalet platser från 105 till 142!

Transportbandet består av ett antal plattformar, var och en med plats för en bil. Plattformarna, som ligger i nivå med garagegolvet, vandrar runt i en rektangulär bana mellan de fasta parkeringsplatserna.

Denna "vandring" möjliggöres av att två plattformar i diagonalt motsatta hörn saknas och att parallella plattformsrader växelvis skjuts in mot dessa tomrum. Vinsten i antalet garageplatser blir således ett tidigare utnyttjat område — där bilarna passerade till och från sina platser och där nu det rektangulära parkeringsbandet är monterat — minus de diagonala luckorna och en plattform.

Systemet kan närmast definieras som ett komplement till vanlig garagering. Bandet — i detta fall Auto-P-Nyby-systemet — behöver nämligen inte tas i bruk, förrän alla fasta parkeringsplatser på bandets sidor fyllts. På så vis blir driftskostnaderna mycket låga.

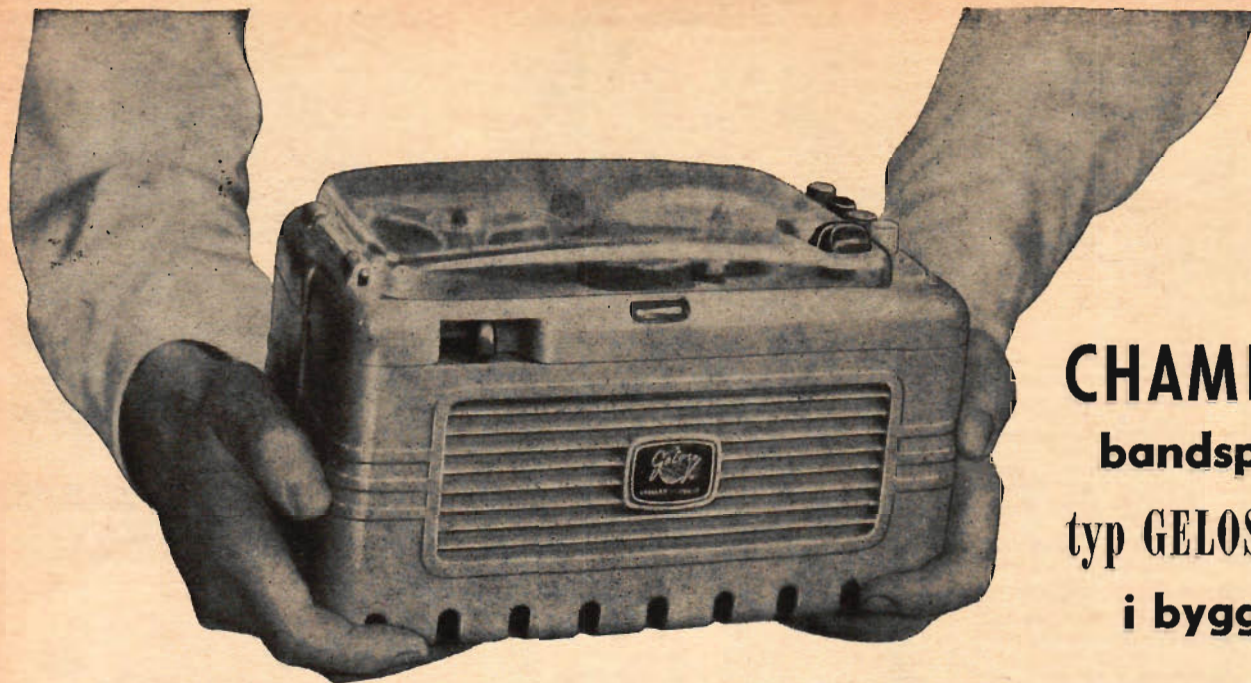
När de ordinarie platserna är upptagna, träder bandet i funktion och fylls undan för undan, tills endast en plattform återstår. Denna — eller någon annan som blir ledig — används sedan vid uttagning eller omflyttning av bilarna.

Drivordningen för parkeringsbandet består av enkla och väl prövade standarddelar, som ger lång livslängd och god driftsäkerhet.

Bandet i garaget under Hötorget är färdigmonterat men att alla platserna inte är upptagna beror inte på att det är gott om parkeringsplatser i Stockholm, utan snarare på att så många bilar inte får trafikera upp- och nedfartsramperna och arbetsområdet.

Då det första 18-våningars höghuset blir klart till årsskiftet kommer det inte finnas en plats ledig i källargaraget.

HENRIK THÖRNBLAD.

CHAMPION bandspelare typ GELOSO 255/s i byggsats

En populär, behändig liten bandspelare med stora användningsmöjligheter. Det lilla formatet gör att Ni kan ta med bandspelaren i en bag eller större portfölj på resor och till Edra vänner. För smalfilmaren är denna bandspelare ett utmärkt komplement till kamerautrustningen. Genom tryckknappsmanövrering är bandspelaren synnerligen snabb att handha, detta gör den även mycket lämplig som dikteringsapparat. Byggsatsen, som är tillverkad av den välkända italienska fabriken Geloso, levereras med den mekaniska enheten färdigmonterad och är synnerligen lätt att uppkoppla. Komplet beskrivning medföljer.

Följande tillbehör medföljer byggsatsen:

Kristallmikrofon med 2 m. sladd, en spole med band, 3 1/2", en tomspole samt en anslutningsladd för radioinspelning.

Gesolo G 255/S har två inspelningskanaler och två standardhastigheter, 9,5 cm/sek. (speltid 30 min.) samt 4,7 cm/sek. (speltid 1 tim.)

Snabbframspolning. Inbyggd högtalare.

Anslutning till växelström 220, 125 och 110 volt.

Storlek: längd 25 cm, bredd 15 cm, höjd 14 cm. Vikt 3,5 kg.

Bärväska i galon kr. 25:—.

PRIS 375:— netto

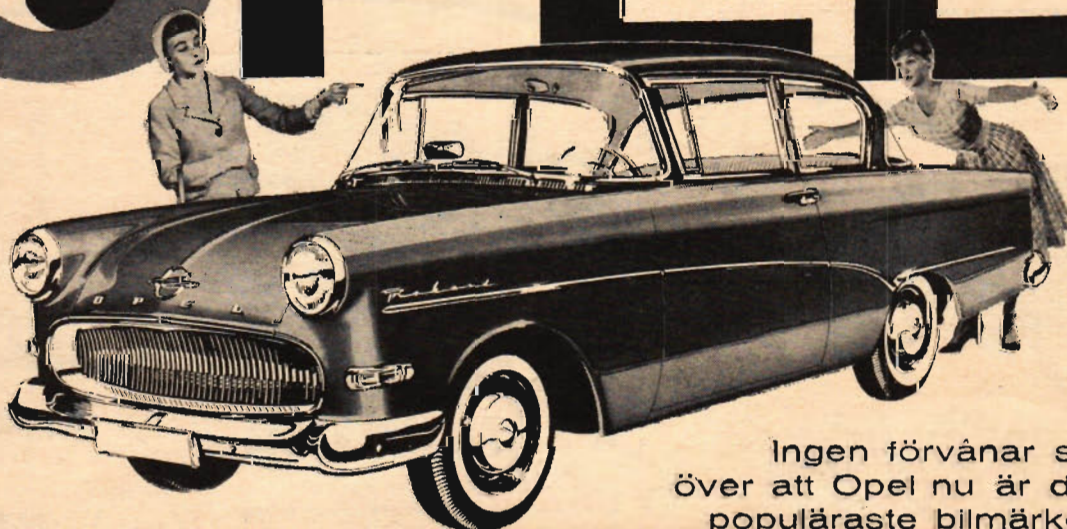
Extra tillbehör: Telefonadapter, hörteltelefon, vibratörenhet 6 V el. 12 V (för inspelning i bil eller båt), bärväska i galon.

AB CHAMPION RADIO

Polhemsgatan 38 — STOCKHOLM — Telefon 51 65 72
Södra vägen 69 — GÖTEBORG — Telefon 20 03 25
Regementsgat. 10 — MALMÖ — Telefon 729 75

titta på

OPEL

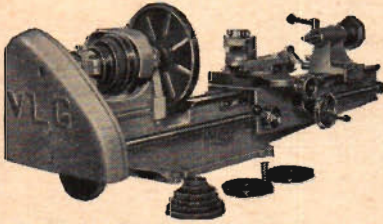
Ingen förvänar sig
över att Opel nu är det
populäraste bilmärket!

General Motors moderniserar bilismen

VLG SVARVEN

3 1/2" x 600 mm

Den svenska svarven som blir allt mer uppskattad. Härnådan kom följande brev:

"Trondhjem 6/2 -58. Aerade firma. Ved mit ophold i Norrköping under siste krig, kjøpte jeg i 1943, en av Deres VLG svarvar, som jeg er meget tillfreds med. Den går som en klokke... Jeg ber dem derfor, ifølge Deres anonce i T/A nr 1 -58, sende mig Deres nyeste katalog..."

Så låter det från alla håll. Välkommen med bland belåtna VLG-kunder.

Låga priser — goda villkor

Vår nya katalog nr 15 om 180 sid. sändes mot kr 1:20 i frimärken, vilket återbetalas vid första order.

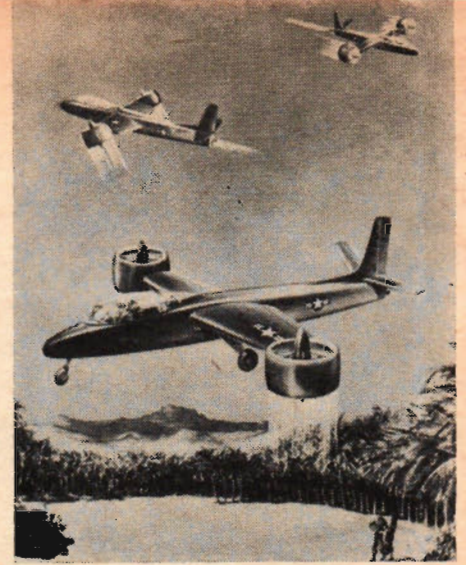
VERKTYGS

Lagret

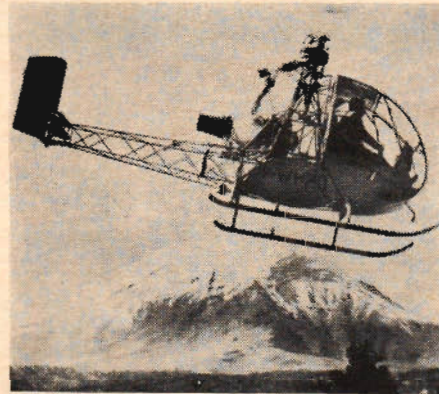
Drottninggatan 25,
Göteborg. Tel. 13 48 34, 13 48 55, 13 04 33.

Northrop Aircraft bygger nu ett överljudsskolplan för det amerikanska flygvapnet. T 38 får två General Electric J85-reamotorer och skall provflygas i höst. Bilden visar T 38:s nosparti, som nu farttestas med hjälp av raketslädar.

Doak Aircraft Co i USA har konstruerat ett vertikalkolstartplan, som nu är klart för markprov. Det nya VTOL-planet har två vridbara propellertunnlar och drivs av en gasturbin. Tecknaren visar här planet vid start, stigning och horisontalflygning.

Från flygfronten

Redaktör:
STIG SANDELIN

Djinn är en lätt helikopter som byggs av den stora franska flygkoncernen Sud-Aviation. Djinn drivs av komprimerad luft från en gasturbin i flygkroppen. Tomvikten är bara 330 kg, rotordiamentern är 11 m och maxhastigheten är 130 km/tim.

FLERA NYHETER FRÅN FLYGFRONTEN HITTAR NI PÅ NÄSTA SIDA!

BILKLÄDSEL från 90:—

för hela vagnen,
även dörrar och
sidor.

SILVERGARAGE

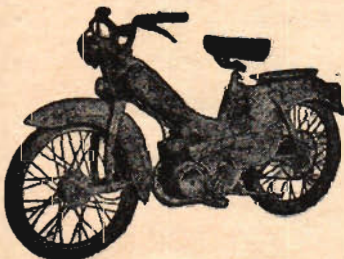
från 125:—

i god kvalitet med GARANTI. Uppgiv bil-
o. årsmodell. Alltid nöjda kunder och full
belåtenhet utlovas.

OLLE FRIBERG

Nyforsgatan 38, Eskilstuna.
Tel. 380 51, ankn. verkstad.

MOBYMATIC

Gör som 2 000 000 lyckliga MOBYLETTE-ägare, jämför innan Ni köper moped. Valet blir lätt: MOBYLETTE, världsmärket som löst problemet: "MOPEDKÖRNINGENS AUTOMATION". Ni kör MOBYLETTE MOBYMATIC med endast 11 % av de regleringsmanövrer som behövs för att köra andra mopeder. - MOBYLETTE är trafiksäkrare. MOBYLETTE håller längre - mindre verkstadsbesök - MOBYLETTE alltid till hands. Katalog sändes mot porto. Återförsäljare antagas. Begär villkor från generalagenten.

AB BELGIMEX St Eriksgatan 103
Stockholm 21

Blixtrulösare
i fickformat.
Med läder-
snul.
kr. 19:50
Se sidan 108
i vår katalog.

KATALOG

innehållande ca 5000 experimentartiklar, radiodelar, gramofondelar, elektr. materiel, verktyg, leksaker, artistmateriel, fotoartiklar, ritningar och handböcker m.m. Katalogen sändes gratis mot insändande av ett 30-öres frimärke, som återbetalas vid första order.

Clas Ohlson & Co, Insjön

gratis!

TEKNISK UTBILDNING

Sänd mig Er nya studiehandbok med upplysningar om ingenjör-, tekniker-, arbetsledare- och fortbildningskurser.

Namn.....

Bostad.....

Postadress.....

TFA 21/3 -58. 978

Frankeras ej
Hermods
betalar
portot

HERMODS

Slotsg. 82 A

LÖSEN

MALMÖ

Svarsförsändelse
Tillstånd nr 36
Malmö 1

Spisa Dina

Favorit-plattor

med den nya SPISAR-FÖRSTÄRKAREN B 12 i byggsats. Vem som helst monterar den på en timme. Lämpligt radiobygge för nybörjare! Alla grammofooner kan anslutas och Du kan lyssna på Dina plattidoler under dygnets alla timmar genom hörtelefon med sagolikt ren och fyllig klang. Flera hörtelefoner kan anslutas samtidigt. Förstärkaren är helt enkelt oombärlig vid språkstudier e. d. med skivor! Kan lätt omkopplas till lokalradio. Även UKV-tillsats (Byggsats B 201 å 19:75) kan anslutas. Hörbar i högtalare. Drivs med ett vanligt ficklampsbatteri, som räcker flera tusen timmar! Kompletta byggsats med transistor, alla komponenter och utförlig handledning, **ENDAST 18:50**

För enkel hörtelefon tillkommer 7:50, dubbel d:o 12:50, dubbel Hi-Fi-hörtelefon 19:50. Beställ i dag eller begär upplysningar GRATIS om lättmonterade transistor-byggsatser från

TELMECO IMPORT

Box 624 - Stockholm 1 - Giro 25 84 00
Sänd omgående mot postförskott:
..... st SPISAR-FÖRSTÄRKARE B 12 å 18:50.
..... st HÖRTELEFON å
(2 byggsatser portoifritt)
 Sänd upplysningar om byggsatser (Sätt X i rutan!)

Namn:

Adress:

..... TFA 6

KRISTINEHAMNS PRAKTISKA SKOLA

En skola för målmedveten ungdom

Teknisk skola

Tekn. elementarkurs (prep.-kurs). Maskintekn. o. elektrotekn. fackavd. med teknikerkurs (3 term.) och högre fackkurser (2 term.).

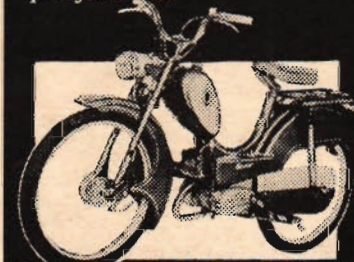
Yrkeskurs för elinstallatörer, B-kurs. Statsinspektion - Statlig studiehjälp. Begär prospekt!

Jag köpte

Mustang

därför att...

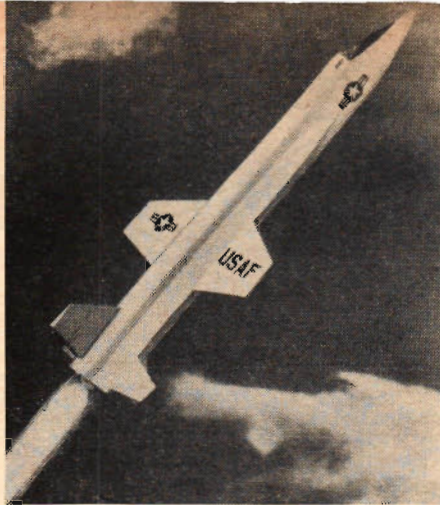
"Min kompis har Mustang och han säger att bättre mop-ed finns inte"

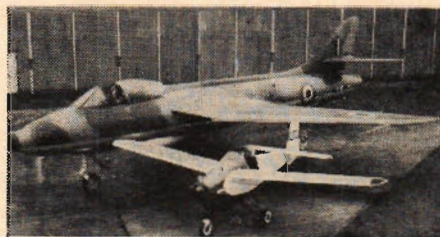
A5 - LLEBORGS VELOCEPEDFABRIK

En TFA-annons

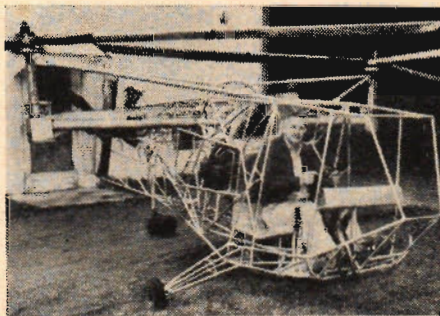
— effektiv annons!

Den stora amerikanska flygplansfabriken North American håller nu på att bygga ett raketplan för extrema hastigheter. X-15, som planet belevnas, skall kunna flyga tio gånger snabbare än ljudet och beräknas nå en höjd av ca 228 000 m.

Topsy Nipper heter det här belgiska flygplanet, som tillverkas som byggsats av Avions Fairey. Spännvidden är 6 m och en Volkswagen-motor ger planet en marschfart på 106 km/tim. Byggsatspriset blir ca 5 000 kr. I bakgrunden en Hunter.

Amerikanen J. R. Williams har givit sig in på ett så pass komplicerat hemmabygge som ett vertikalt startplan. Det skall starta med rotatorerna i horisontalläge och flyga med rotorerna i vertikalläge. Han har arbetat 7 000 timmar på planet.

Boeing 720 blir en medeldistansversion av reatrakplanet Boeing 707. Det nya planet får fyra Pratt & Whitney JT3-motorer och blir ca 25 ton lättare än 707:an. I turistklass skall planet ta 130 passagerare. Räckvidden blir 3 800 km.

För att minska riskerna vid övervattensflygningar har helikoptern Vertol 44 förselst med ett pontonarrangemang, som visas på denna bild. Vertol 44, som tar 15-19 passagerare, sätts in i linjetrafik i samband med Bryssel-utställningen.

HÖEFFEKTIV DIESELMOTOR 14:50

Aquila Baby är en välgjord och prestationsstark 1 cc. diesel som trots sitt låga pris fyller alla anspråk på driftsäkerhet och tålighet. Motorn är precisions-tillverkad, lättstartad och enkel att sköta och lämpar sig väl för nybörjare vid träningsflygning med mindre skalamosdeller, friflykts- och linkontrollmodeller. Kan köras upprätt, sidmonterad eller inverterad. Data: motoreffekt 0,12 hkr., cyl.-vol. 1 cc. varvtal 10.000 varv/min., vikt 57 gram. Pris pr styck 14:50

HOBBY-FÖRLAGET, Avd. R, BORÅS

GRATIS! Ny stor katalog för hobbyister, fiskare, modellbyggare, radioamatörer m. fl.

Fiska året runt!

med grejor som duger. Beställ vår nya 80-sidiga rikt illustrerade katalog nr 65 över fiskedon — och sportartiklar — för hela året.

Gratis!

SKRIV IDAG!

Sänd mig GRATIS Er nya katalog nr 65:

Namn

Adress

Postadress

TFA 6

BRÖDERNA TYSKLIND AB · INSJÖN

BILPROVNING O. FELSÖKNING 9:50

Praktisk handbok för yrkesmän och händiga bilägare.

Bokens första del består av tabellupställningar som hjälper Er att systematiskt finna fel och felsaker, och andra delen behandlar testning, fastställande och avhjälpande av fel.

1. Motorn	kardanaxel
2. Motorns smörj-system	11. Bakaxel
3. Bränslesystemet	12. Ram, fjädrar o. stötdämpare
4. Tändningssystemet	13. Bromsar
5. Motorns instrument	14. Styrinrättning och framaxel
6. Elektriska systemet	15. Hjul och ringar
7. Kylsystemet	16. Utrustning
8. Koppling	17. Gnissel och skrammel
9. Växellådan	18. Karosseri och lackering
10. Kardanknutar o.	19. Dieselmotorer

Boken innehåller 180 sidor i storlek 210 x 297 mm och den behandlar över 8 000 fel. Ett hundratals bilder och teckningar underlättar arbetet.

Till F:ra ARNE BJÖRKLUND, Hjälmarvägen 9, Örebro.

Sänd ex. BILPROVNING OCH FELSÖKNING per postförsk. kr 9:50 + porto.

Namn

Adress

Postadr. TFA

(Forts. fr. sid. 35)

● **POLISBILAR:** Engelska polisen har alltmör börjat gå in för polisbilar av sportbilstyp. Härömdagen tog polisen i Lancashire emot en lovertans av inte mindre än 32 stycken MGA. En sådan bil kan ta en rejäl radio-utrustning och är överlägsen radiobilar av konventionell typ i tät trafik.

● **RYMDPROBLEM:** Alfred Mayo, en vetenskapsman vid Douglas Aircraft Company, har kommit med några synpunkter på de problem som återstår att lösa innan människan kan starta på den första månfärden. Vad som ännu återstår att skapa är enligt Mayo: Rymdskepp starka nog att motstå meteor-svärmar, onormala temperaturer och kosmisk strålning, instrument som automatiskt reglerar lufttryck och luftsammansättning i rymdkabinen och som även renar och lagrar vitala gaser samt ett drivsystem som möjliggör landning, start och manövrering i lufttomt rum.

● **BRÄNSLESNALT:** Det nära 2 000 km långa australiska Mobilgas-ekonomiloppet, som i år samlat 37 startande, avslutades nyligen efter tre dagars körning. Segrande ekipage blev en sexcyllindrig Woiseley 6/90, som hade en bränsleförbrukning av 0,83 l/ml. Den allra lägsta bränsleförbrukningen noterades av en Renault Dauphine, som kördes på 0,51 l/ml.

● **PSYKOLOGITESTER** kan ge en lösning på trafikproblemen, förklarar dr P. O. Granberg i ett uttalande i *Försäkringstidningen*. I Belgien, förklarar han, råder körkortsfrihet och den som uppnått lagstadgad ålder har bara att köpa sig en bil och sätta sig att köra. Emellertid slog sig några läkare tillsammans för att psykologiskt testa blivande fordonssförare. Många företag skickar plattssökande chaufförer till dem, äkta män låter testa sina fruar och barn osv. En psykologisk test bör ha stora möjligheter till att avslöja den undersöktes lämplighet som bilförare.

● **SKROTMASKIN:** En New-York-firma har en helautomatisk maskin, som skrotar ner en uttjänt bil på 55 sekunder. För 25 år sedan krävdes för samma sak över 40 arbetstimmar.

● **MÄRKESDÖD:** Sedan 1892, då den första bilen byggdes i USA, har där tillverkats inte mindre än 2 726 olika märken, skriver *Ratten*. Många märken trampade aldrig ur barnskorna, andra tynade bort i urvalskampen om publiken och bara 18 har överlevt.

● **SPLITSNYTT:** Vid skarvning av ställnor har man tidigare alltid använt splitsning. Även ändögler har åstadkomnits på detta sätt. I Tyskland har man i stor utsträckning nu börjat använda aluminiumhylsor för skarvning och sedan stukat dem kring parterna med hjälp av ett klämverktyg, berättar *Metallen*.

● **AUTOMATGLAS:** I Sovjetunionen har nu för första gången konstruerats en automatlinje, som framställer polerat glas. Hela denna anläggning består av mer än 100 enskilda mekanismer och maskiner, som arbetar i en sluten serie. Över 3 000 elektriska apparater och instrument är i funktion. De sköts och dirigeras av en enda person.

TfA-KRYSS 6

Första pris är 50 kr och dessutom utdelas två priser på 25 kr. Insänd krysset ifyllt eller en avskrift tillsammans med tävlingskupongen nedan till Teknik för Alla, Box 3137, Stockholm 3. Märk kuvertet "TfA-Kryss 6". Lösningarna skall vara TfA tillhanda senast den 4 april 1958. Fyll också i på tävlingskupongen meningens som bildas i de röda rutorna.

Tävlingskupong TfA-Kryss 6

Namn

Bostad

Postadress

Meningen lyder

50 kronor till Närke

TfA-KRYSS 3: Först öppnade rätta lösning hade Börje Jonsson, Bangatan 10, Hallsberg, som får 50 kr. De två 25-kronorspriserna går till Per-Olof Johansson, Eketånga 5, Pl 1076, Halmstad, och Rolf Ullskog, Skanörvägen 22, Johanneshov.

Konsten att umgås med flickor

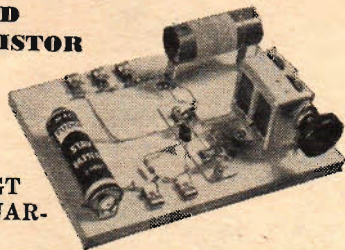
Arets »pångbok» av den amerikanske psykologen W. Keiting.

Här har den moderna unga mannen massor av erfarna tips och råd hur man bär sig åt att lättast vinna sitt hjärtas utvalda. Några av rubr.: Hur man blir bekant med henne. Hur hon blir intresserad. Hur Du vinner hennes kärlek. Hur Du roar henne. Varför hon gillar Dig framför andra m. m. m. Även den mest »hopplöse» och osäkra har i denna bok en verklig chans att göra sig gällande.

6:25

Pris 6:25 mot postförskott med returrätt från BOKFÖRLAGET IDEAL, Box 3105, Stockholm 3

KRISTALLAPPARAT MED TRANSISTOR

FÖRNÄMLIGT NYBÖRJARBYGGE

Mycket förnämliga mottagningsresultat uppnås med denna nykonstruerade apparat. En god DX-apparat (förnämlig sport DX'ing med kristallapparat). Vid avlyssnandet av utländska stationer erfordras antenn och jordledning. Dessutom kan Ni höra fiskeradio, kustradio, luftfartsradio m. m. Genom varvning på spolen dessutom kortvågstationer på 40- och 60-90-metersbanden. En förstklassig byggsats som ger ett förstklassigt resultat och dessutom är mycket lättbyggd. Pris pr byggsats med ritn. 34:50
Pris för ritning och arbetsbeskrivning . 3:50
HOBBY-FÖRLAGET - Avd. R, BORÅS
Gratis. Katalog upptagande c:a 4 000 artiklar.

Sök PATENT

på Er uppfinning genom

Ingenjörbyråen Patentservice

Stig Hanell, Dukv. 2, Bromma. Tel. 25 57 74
Upplysningar mot porto.

Tillfälle! Begränsat parti nya

El. urverk

m. visare, går ca 1 år med 1½ V fickl.-batteri. Kost. 60:-- endast 22:-- + frakt mot postförskott. Fin hobbysak!

NOVA Disponentg. 1, MALMÖ

Rena och mjuka händer med

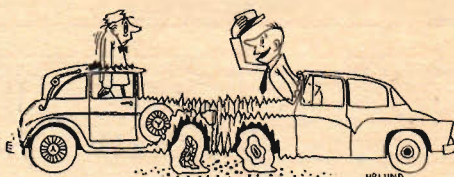
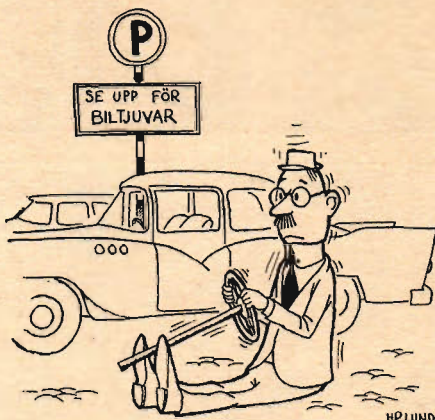
en nypa

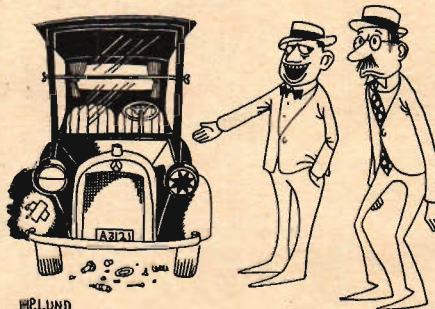
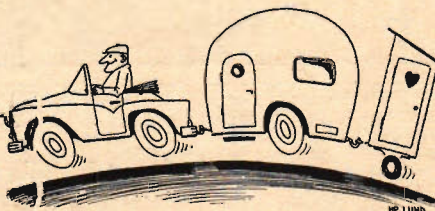
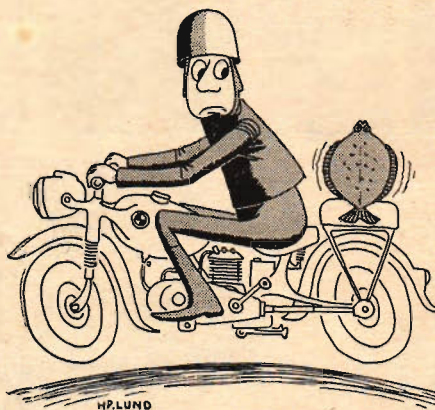
Fenom

Kul på hjul

— Goddag, har inte vi stött ihop förr nån gång?

— Herr Karlsson kommer inte att förlora på affären. Oss emellan sagt, så har Tekniska Museet bjudit en riktigt bra hacka för den...

För kommande släkten kommer förmodligen 1957 att framstå som det viktigaste året i mänsklighetens historia. Det var året då dörren till världsrymden slogs upp på vid gavel. Det var året då det otroliga hände, då jorden fick två nya, av människo-hand tillverkade månar, den ena med en levande hund som passagerare. Det var Sputniks år.

De ryska vetenskapsmän, som skickade upp Sputnik I och II till deras banor utanför jordens atmosfär, har nu skrivit en bok om hur det gick till — teori, förberedelser, konstruktion, svårigheter, syfte — sett ur alla tänkbara synpunkter — medicinska, astronomiska, geofysiska, astronautiska, raketekniska etc. Om alla dessa invecklade sammanhang skriver de så klart och lättfattligt, att läsaren utan svårighet följer med långt utanför sina egna kunskapsgränser.

Följ med ut i världsrymden

— Läs SPUTNIK

Köp den i bokhandeln eller beställ direkt från förlaget.

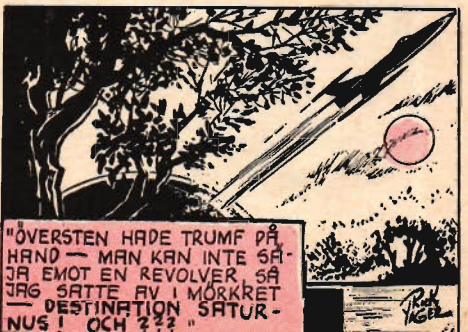
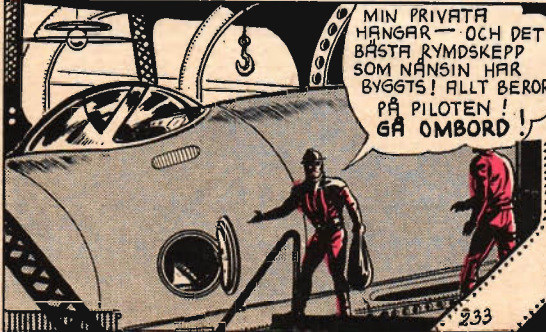
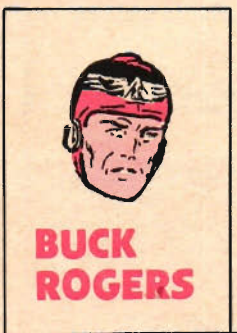
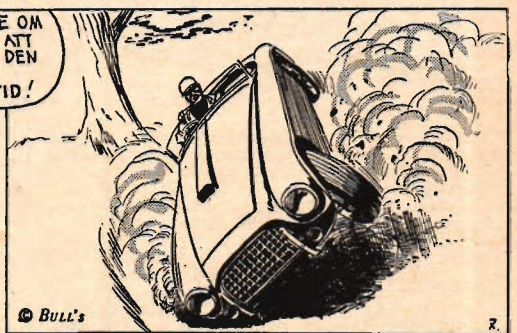
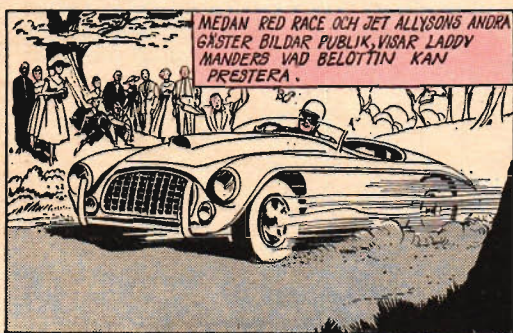
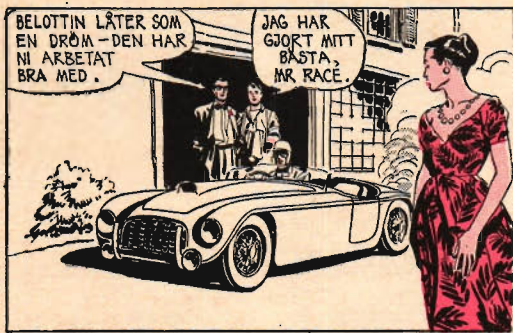
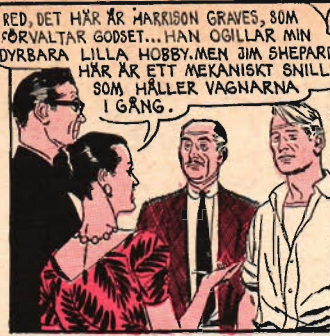
FRÖLEENS

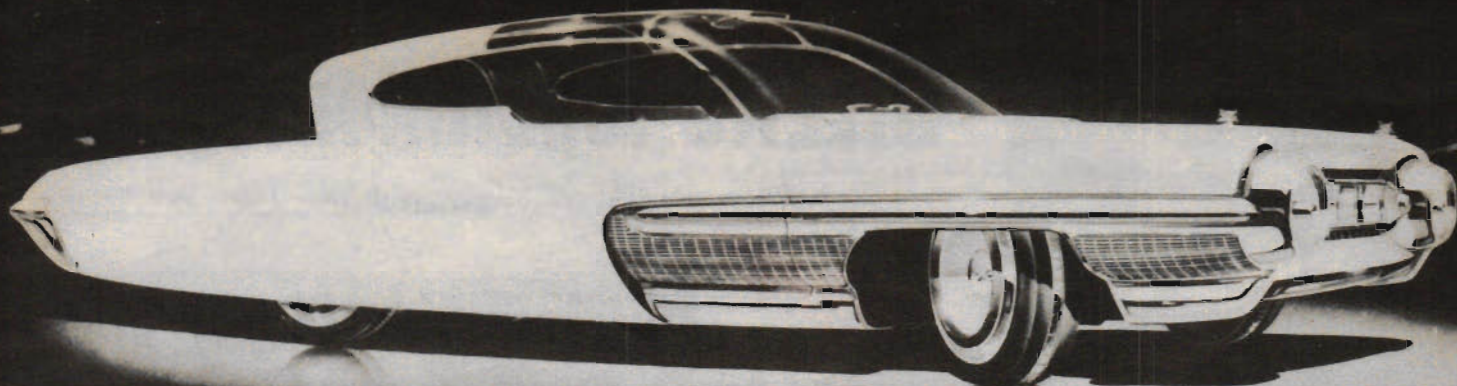
Till eller, om bokhandel icke finns på orten, FRÖLEEN & COMP. AB, PIPERSGATAN 31, STOCKHOLM K. Härmed beställes ex. SPUTNIK à kr 8:50 häft. + porto att sändas mot postförskott till

Namn:

Adress:

Poststation: TFA

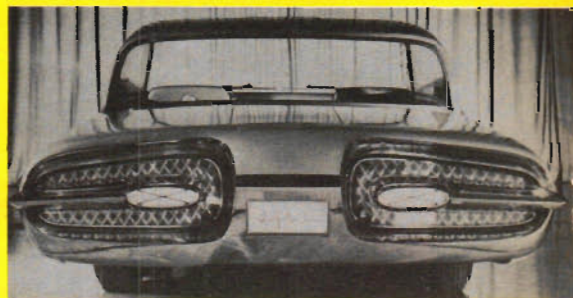

Ford visade upp en ny drömvagn, La Galaxie, vid en stor bilutställning i Chicago nyligen. Vagnen får ett speciellt intresse genom att den anses innebära en trevare mot mjukare karosslinjer.

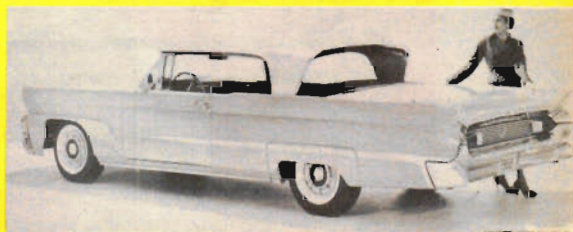
Experimentvagnen är utrustad med diverse finesser, bl. a. elektronisk utrustning som automatiskt skall stanna vagnen, om den kommer i farlig närhet av ett föremål i dess väg. Motor saknas dock.

Utvecklingen går redan nu mot allt mer dominerande baklyktearrangemang, och La Galaxie företräder ingen återhållande riktning. Kromsköldarna utgör samtidigt två effektiva stötfångare.

DRÖMMAR PÅ FYRA HJUL

Drömbilar börjar bli ett tånjbart begrepp. Fords nyaste experimentvagn, La Galaxie, som presenteras här ovan, motsvarar väl vår gamla föreställning om en dröm i glas, lack och krom. Men vi har också fått en ny kategori bilar på drömplanet. Flera amerikanska märken i s. k. prestige-klass kommer numera knappast så långt som till våra svenska skyltfönster, och vi får nöja oss med att avnjuta eller kritisera dem per bild. Fords nya Continental Mark III, som numera delar "världens längsta kaross" med Lincoln, får t. ex. räknas till bilar vi knappast får se. Sällsynt på våra breddgrader blir väl också nya Thunderbird, sportvagnen, som nu blivit en fullvuxen bilskönhet.

Det originella bakrutearrangemanget är speciellt utmärkande för Continental Mark III. Bakrutan lutar framåt och dess mittparti kan lätt vevas ned.

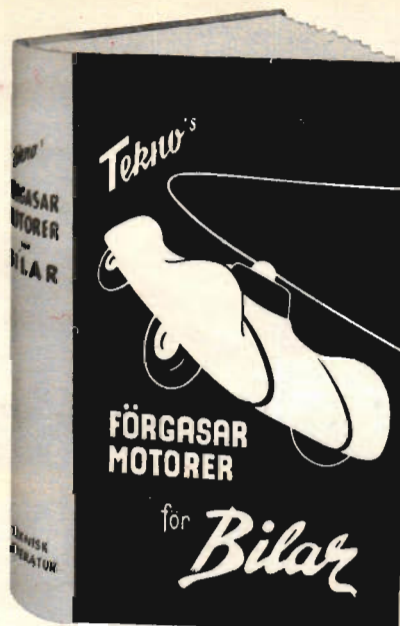

Det symmetriskt rutade grill-nätet är det enda, som nya Continentals framparti har gemensamt med föregångaren. Det mesta går igen från Lincoln.

Världens längsta bil, överst som Lincoln, ovan som Continental. Nya Ford Thunderbird, nedan, har växt från tvåsitsig sportbil till stor "prestigevagn".

BILENS reparationsteknik

beskrives grundligt och instruktivt på över 1 000 sidor.

Tekno's

Förgasarmotorer för bilar

beskriver såväl allmänna reparationsmetoder som speciella reparationsanvisningar för nästan alla i marknaden förekommande bilmärken.

Sveriges största och mest omfattande »hjälpreda» och därför vad var och en behöver, som sysslar med bilreparationer.

För FACKMANNEN är handboken ovärderlig som uppslagsbok och hjälp i det dagliga arbetet. Det omfattande sakregist-

ret är en stor tillgång, som gör, att man lätt och enkelt finner de anvisningar och beskrivningar, man för tillfället behöver.

VET NI ALLT

Ni behöver veta om bilmotorer — förgasarmotorer?

Vad är avkoksningsmedel och hur används sådana?

Får man skava in precisionslagerskålar?

Vad menas med elektrisk induktion?

Hur arbetar accelerationspumpen i olika Solex-förgasare?

Hur justeras en Lucas spänningsregulator med relä?

Hur varmköres en motor på bästa sätt?

Hur utföres avgasanalys?

Vartill användes en synkrograf?

Vad menas med oktantal?

Måste nya ventilstyrningar alltid brotschas efter inpressningen?

Hur mätes lagerspel med »Plastigages»?

Hur användes en glimlampa vid kontroll av tändningsinställningen?

Hur uppkommer cylindertilagte?

Dessa frågor och 1 000 andra besvaras klart och tydligt i handboken FÖRGASARMOTORER FÖR BILAR.

Beställ boken i dag —

Ni behöver den kanske i morgon!

Till bokhandel eller
TEKNOGRAFISKA INSTITUTET - Stockholm 20 - Tel. växel 40 48 19.
Undertecknad beställer härmed Förgasarmotorer för bilar med äganderättsförbehåll.

Handboken önskas mot

Kr 58:— pr kontant vid leveransen

Kr 29:— vid mottagandet och kr 29:— pr 30 dagar

Kr 18:— plus porto vid mottagandet och kr 10:— pr mån. under 4 mån. Sätt X vid det önskade.

Namn:

Titel:

Adress: TFA 6/58
(Beställningssedeln kan insändas i öppet kuvert för 15 öre.)

För den mera AMATÖRBETONADE MEKANIKERN finns bl. a. ett kapitel om »Felsökning» som ger goda råd om vad som kan ha förorsakat felet och vilken åtgärd, som bör vidtagas för att reparera det. I dessa bilmekanikerbristens tider bör det spara både tid och pengar att själv kunna klara av småfel på bilen, och märk väl, det krävs ingen särskild teknisk utbildning för att tillgodogöra sig bokens innehåll — allt är beskrivet enkelt och lättfattligt. Detta gör, att bilreparationerna kan bli en trevlig hobby utan irritationsmoment — för med denna bok tillhands kan Ni inte »köra fast».

Utdrag ur innehållet:

Grunddragen av förgasarmotorns konstruktion och arbetssätt. Olika motorkonstruktioner. Fyrtaktsmotorns arbetsprincip. Tvåtaktsmotorns arbetsprincip. Knackningsfenomenet. Oktantal. Cylinderanordningar. Cylinderkyllning. Ventilanordningar. Övriga anordningar hörande till motorn.

Provkörning och undersökning. Vakuummeterprov. Kompressionsprov. Avgasanalys. Övriga provanordningar för felsökning.

Förberedande arbeten för motorreparering och andra större reparationer. Urmontering av motorn ur bilen. Olika rengöringsmetoder. Isärtagning och märkning. Tvättning och besiktning av motorns olika delar.

Cylindrar och cylinderarbeten. Cylindertilagte och dess orsaker. Cylindermätning. Cylinderarbeten. Cylinderfederer.

Vevmekanismen. Kolvar. Kolvringar. Kolvtappar. Vevstakar. Vevaxeln med tillhörande detaljer.

Ventilmekanismen. Ventilmekanismens detaljer. Reparations- och justeringsarbeten av ventilmekanismen.

Övriga arbeten med cylinderblock och cylinderlock. Motorfästen. Inlopps- och avgasrör. Ljuddämpare.

Bränslesystemet. Bränsletank med mätare. Bränslepumpar. Bränslefilter. Luftrenare. Förgasare: Carter, Ford-Holley, Opel, Rochester, Solex, Stromberg, S. U., Weber, Zenith. Automatska Startpjällsregulatorer. Varvtalsregulatorer (hastighetsregulatorer).

Smörjsystemet. Allmänt om smörjning och smörjolja. Oljesumpen. Oljepumpen med sil och tryckreducerventil. Oljefilter. Tryckprovning av smörjsystemet och lagren. Vevhusventilation. Oljeförbrukning.

Kylsystemet. Allmänt om vätskekyllning och luftkyllning. Kylaren. Kylfläkten. Kylvatten med tätningssystem. Termostater och kylarjalusier. Kylvätsketermometer. Skötsel och rengöring av kylsystemet. Felsökning.

Elektriska systemet. Elektricitetslärans grunder. Tändsystemet. Provbänkar m. m. för det elektriska systemets apparater.

Monteringsanvisningar m. m. Hop-sättning och inmontering av motorn. Ekonomitrinning.

Felsökning. Fel och möjliga orsaker. Åtgärd.

Speciella beskrivningar och reparationsanvisningar för olika bilm modeller.

Handboken ger speciella beskrivningar och reparationsanvisningar på inte mindre än 52 olika bilmärken.

Tekno's

Förgasarmotorer för bilar

omfattar inte mindre än 1024 sidor med ca 500 instruktiva bilder och ca 80 sidor värdefulla tabeller. Handboken är tryckt på högklassigt träfritt glättat tryckpapper och är inbunden i prima konstläder i helband.